

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed é
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vk

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, február 4-én.

35. szám.

A haldokló jog.

Nem szeretjük a hajszákat, akár a rendőrség csinálja, akár más. Nem rajongunk a statáriumból, akár a rendőrség gyakorolja, akár más. Elismerjük az alkalom csodálatos erejét, ha lopásról vagy szerelemről van szó, de gyűlöljük azt az igazságot, mely csak az alkalommal mer a csaláthoz elögrani. Az igazság nem leskelődik a holnapra. Az ma és marad örökké. A jog nem settenkedik, várva, mikor követ el valamelyik „snajdig” rendőrkapitány tulkapást, hogy aztán ebből az esetből levonja a maga perccentjeit. És nem éri be azzal, hogy nevében nekimennek egyetlen embernek vagy akár egy csoportnak. Tiszteletet kér mindig és mindenütt. Az igazság istensége nem olyan ostoba, hogy holmi áldozattal lefözetné magát, legyen bár az áldozat bármilyen kövér tulok.

Valahányszor néhány pillanatra felriad a közvélemény és hangosan panaszkodik a jog megsértését, elámulunk a nagy haragban rejlő képmutatáson. Mintha valóban élné az emberekben a jog kultusa. Mintha állandó volna az igazság bálványozása. Mintha csak épen most hallottak volna az első erőszakosságról és ennek megtorlása után tisztán és tökéletes szépségben ragyogna a jog. Az a kapitány, az a rendőrség, az ingerli csak haragra az istenséget. Áldozzuk fel őket és minden rendbe jut.

Nem bánjuk mi, lesz-e, nem lesz-e áldozat. De ne mondjátok, hogy ez isteni tisztelet. Ne higyjétek, hogy ez a jog

diadala. Epizód az ilyen a jog élet-halál harcában, melynek csatateré nagyobb kisé a Zrínyi-utca palotájánál. Európai küzdelem az, melyet a jognak meg kell vívnia. Az egész continensen haldoklik a jog. Nemcsak a rendőrök lelkében gyöngül a jogérzet, megrendült a jog kultusa mindenfelé, még a bíróságokban is, és kialudt az igazság tüze az emberekben.

Látjuk a borzasztó Dreyfus-hajszát Franciaországban. A jog kultusának hanyatlása nélkül lehetetlen az eset. Csak a jogon átgázolva vihették Dreyfust a száműzetésbe. És láttuk a Panama-pör pártoskodó vizsgálatát, részrehajló tárgyalását. Az igazság istenasszonya ledobta a kendőt szeméről, akkor látott, amikor akart és akkor volt vak, amikor kedve tartotta. Utóljára beállott már a kaszárnyába és óhajtság szerint adta oda magát a katonáknak.

Franciaország az emberiség haladásának és hanyatlásának nagy jelzőalomása. A jog itt Európa szemellettára haldoklik. A parlament erkölcsi fékjét, a közigazgatás köteletségérzetét, a hírsékedés igazságát és szeplőtlenességét Európa szeméi előtt vesztette el. Az a széntségtelen exorcizmus, mely az emberekből nem az ördögöt, hanem az ideált kergette ki, itt talált legnagyobb szerzetet.

Az anyagi haladás felséges csodái vannak előttünk. Amióta 1848-ban diadalmasan végigrobogott Európán a jog és az államok a jog alapjára helyezkedtek, mennyire szaporodtak a technika vívmányai, mint lendült a forgalom, kitágult a

gazdasági élet. Csak a keblek száradtak el. A phisica hódított, a szegény metaphisica koldus. A villamos lámpák kigyultak, csak az ideálok hamvadtak el.

1848-ban a jog leverte az érdek és az erőszak szövetségét. A jogállam leszoritotta az érdeken alapuló rendeket és az erőszakra támaszkodó absolutizmust. Csak a jog kultusa kényszeríthette a rendeket lemondásra, csak a jog erejében való hit félemlíthette meg az absolut uralkodókat és ösztönözhetette őket megalkuvásra. De a jogállam uralma rövid volt. A fejlődő gazdasági élet két hatalmas táborra állított csatasorba ellene, a capitalismust és a szocializmust. A capitalismus a jogot nyíltan nem támadta, de megkerítette. A pénz ereje kijátszotta a jog erejét. Az általános igazságból, a mindenki jogából osztályigazságot akart csinálni. És hirdette, hogy az anyag, a haszon a mindenható. Ezt kell keresni, ezt kell szerezni, ha másképp nem megy, hát megkerülve a jogot. A szocializmus is kigunyolta a jog ideálját. Azt tanította, hogy a jog nem ad kenyeret, a jogállam még nem igazságos állam. A tömeg capitalismusa épen úgy bálványozta az anyagot, mint a kevesek szocializmusa. Hiszen a capitalismus és a szocializmus csak mennyiségileg különböző fogalmak.

A jog tiszta kultusa az érdekek előretörő harcában mindinkább elárult. Nekibátorodva szárnyait kezdte bontogatni az absolutizmus reakciója modern köntösben, de a régi önzéssel és erőszakkal megjelentek újra a színen a rendek. A szocializmusból mindent át-

A nőszabó.

Bohózat 3 felvonásban; írta Feydeau György; fordította Komor Gyula; színre került a Vígyszínházban február 3-án.

Igazán nem tudom, sikamlós darab-e ez a „Nőszabó”, melyet ma adtak először a Vígyszínházban? Sőt abban sem vagyok egészen bizonyos, hogy egyáltalán tudom-e még, melyik a ledér darab, melyik nem? Évek hosszú során át annyi különféle látást és látottakról annyi ellentmondó véleményt hallottam és olvastam, hogy végre is belezavarodtam. Ha most a Népszínház nagy Kassája volnék, vékony kappanhangon kiabálnám: „Meg vagyok gabalyodva, bele vagyok zavarodva!”

Annyit látok, hogy mikor Romeo bemászik az ablakon Juliához és a tisztelt közönség szemellettára egész éjszakát tölt vele szellemes beszélgetésben és egy nagyszerű kereveten hanykolódva, az nem ledér, hanem classica; mikor pedig a Pontbiquet csoporthoz tartozó öreg ur a színpalán mögött látogatást tesz egy circusbeli lovárnónél és megkísérelve jön ismét a színpadra, az szemérmetlen. Midőn Molière Agnes-e megcsalja férjét négyszer egy este, mindenki neki ad igazat; midőn pedig annak a bizonyos Don Juan „Államtükárnak” az alárendelt feleségei hálósípkákat híméznek, az nagyon illetlen.

Hát ki képes ezekben eligazodni?

En nem.

Annyit látok, hogy a francia bohózat-

írók fölötté ügyesen tudják megragadni kikapós hőseiket azon perczen, mikor a theologiai erények utjáról letérni akarnak; de a csunya dolgokat elkövetniök nem igen engedik; sőt még a szándékolt rendtelenségeket is, komikus módon bár, de azért elég érzékenyen tudják őket megbüntetni a sok zaklatás és rémület által, melyet az óhajtott bűnök előkészítése és tervezése közben ki kell állniok.

És így tesz Feydeau is a ma bemutatott „Nőszabó”-jában.

Az ő nőszabója persze nem nőszabó, aminthogy az efféle, qui pro quon alapuló darabokban senki sem az, aminek tartják vagy állítják. Az ő nőszabója voltaképen orvos, Molineaux orvos, aki szereti ugyan feleségét, Yvonne-t úgy, amint a párisi bohózatok hősei szokták szeretni feleségeiket; de azért mégis elmegy az operaház álarcos báljába, hol neki egy Aubin nevezetű vén dandy felesége, Susanne légyottot adott éjféli, „az óra alatt.”

Amint ez a légyott meg van beszélve, azonnal megindul a legkülönbözőbb akadályok és legkellemetlenebb véletlenek szakadatlan sorozata.

A vén dandy, aki maga is titkos összeköttetést tart egy urhölgygyel, akit csak Rózának hívnak, mégis nagyon feltékeny a saját feleségére, mindenhová elkíséri, mindenütt szemmel tartja és nem engedi meg neki a szabad mozgásnak még árnyékát sem. Igen természetes tehát, hogy Susanne még a platonikus mulatságra sem mehet el, melyet doctor Mouli-

neauxnak az operaház órája alatt ígért. Molineaux vár és vár éjjelig, aztán egy óráig, két óráig, míg végre lemond az óhajtott találkozóról; haza megy.

Az előszoba kulcsát azonban otthon felejtette az írószálon. Mit csináljon? Csöngetni nem mer. Mert ez fölkelhetné feleségét és kitudódnék, hogy hajnalban jön haza. Ismét elmenni sem mer, mert ez feltűnne a házmesternek. Elhatározza tehát, hogy a lépcsőházban fog hálni. Lefekszik a lépcsőkre és reggel összetört bordákkal kel föl. Siet is föl lakásába.

Ide azonban már későn érkezett. Felesége, ki a vidékről érkező anyját várja, korábban kelt föl a rendesnél és megtudja, hogy férje nem hált itthon.

Van tehát sirás-rívás, szemrehányás; a megérkezett anyós is belevegyül a vitába és a doctor hazud, mind egy angol Afrika-utazó. Azt mondja, hogy kénytelen volt az éjszakát egyik patientsé ágyánál tölteni. Cassinet, a szegény Cassinet oly beteg, de oly beteg; nem lehetett elmozdulni tőle az egész éjszaka.

— Ugy? Hát Cassinet-nél volt? Így frakkosan és fehér nyakkendővel?

— Igen, frakkban és fehér nyakkendővel. Mert tudod, kedvesem, titkolni kell a szegény Cassinet előtt állapota veszélyességét. Hát mindnyájan estélyi öltözetben jöttünk.

— Sokan voltak?

— Nagyon sokan, vagy huszan. Csupa

vettek, ami benne rossz, de egyetlen pontban sem követték igazi tanításait. Az állami mindenhatóságot, az egyén lefokozását, az anyagi érdekek előtérbe állítását, a jogeszmé kicsinyítését magukévá tették, de a testvériségből, a gazdasági egyenlőségből nem kértek.

Az érdek és az erőszak újra fölülkerekedtek. Maguk az emberek a közgazgatástól, bíraskodástól, parlamentitől nem jogot és igazságot kérnek többé, hanem érdekeik istápolását követelik. A jogból eszközt szeretnének csinálni, mely mindenre használható. A törvények kacsukból készülnek és az eset, meg az ember szerint nyújthatók, összeszoríthatók, hajlíthatók. Csoda-e, ha az érdek és az erőszak európai áramlata elsodorja azokat is, akik a jog felesküdt katonái; ha a rendőr, a bíró, a tisztviselő azt hiszi, hogy az az állás, melyet betölt, az övé, az ő tulajdona és használhatja hiúságának kielégítésére, reklámra, stréberiségre, előrehaladásának biztosítására? Így lép azután a meggyőződés helyébe a czélszerűség. Így haldoklik a jog.

A jogérzet nincs divatban, akárhogy berzenkedik néha a közvélemény. Az erő, az anyag az imádat tárgya. A jogérzetet a gyengeség jelének tartják, az ilyesmi nem való igazi férfinak. Bismarck, az erőszak nagymestere, aki példát adott a jog elgázolásában, volt sokáig az államférfiak mintaképe és az uralkodó társadalom bálványa. Ő volt a brutalitás és önzés genije, aki korának lelkét hordozta lelkében. És mintájára formálódtak a többiek. Rengeteg sokaság az apró Bismarckok tömege, nemcsak a politikában, de a közigazgatásban és a bíraskodásban is.

Ezt a tömeget nem lehet legyőzni azzal, hogy kiölünk belőle egy-két példányt és azután megnyugszunk. Mig nem támad fel újra diadalmasan a jog; mig nem következik be a nagy ethikai renaissance; mig az emberek nem térnek vissza bünbánóan a földi istenség, a jog cultusához, minden nap vérezni

fog az emberiség. Nem csak annyi nyomorult van, mint a hány nyilvánosan kiáll az utcza sarkára. Hányan szenvednek, sorvadnak a homályban. És a jognak nemcsak annyi sebe van, mint amennyit néha dobszó mellett a piacon mutogatnak. Ismeretlen zugokban ezer, meg ezer sebből vérzik.

V. V.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése van.

A „kigondoló” bizottság. Mikor tavaly az incompatibilitási esetek kavargtak a közvéleményben s konstatálva lett, hogy a régi törvény a fölmerült különféle esetek egyikére se vonatkozik, felmerült az óhaj, vagy egy olyan törvényt alkotni, amely mégis vonatkozik valamely esetre, vagy egy olyan esetet megélni, amelyre vonatkozik valamely törvény s evégből egy bizottságot küldött ki a képviselőház körülbelül azzal az utasítással, hogy gondoljon ki valamit. A lassan gondolkodó bizottság egy kis életjelt adott most magáról, ülésre hívta össze tagjait, amelyen Rohony Gyula előadó tervezetét kezdték tárgyalni.

A bizottsághan Fest Lajos elnököl s Rohonyi Gyula, mint előadó ismertette az általa összeállított kérdőpontokat. Az első felszólaló Rátkay László volt, aki kijelentette, hogy a bizottság tagjai csak tegnapelőtt kapták meg a kinyomatott kérdőpontokat (a lapok már másfél hónapja hogy kiadták) s így nem lehetett idejük az áttanulmányozására. Azonkívül kérte a külföldi hasonló intézkedések összeállítását, valamint a mostani törvény előkészítésére vonatkozó anyagot. — Kristóffy József, Győry Elek és Nedeczey János felszólalása után a bizottság hozzájárult Rátkay László indítványához és elhalasztotta a tárgyalásait jobb időkre.

A kereskedelemügyi költségvetés. A képviselőház holnap kezdi meg a kereskedelmi miniszterium költségvetésének a tárgyalását. A szabadelvű párt részéről, — írja a Keleti Értesítő — már a vita elején felszólalnak Weisz Berthold és Wolfner Tivadar. Az utóbbinak ez szűzbeszéde lesz. A vita előreláthatólag széles mederben fog folyni, mert úgy a kereskedelmi miniszter, mint Vörös László államtitkár igen behatóan fognak nyilatkozni azokról a tervek-ről, melyeket a kormány a kereskedelmi, ipari

és vasuti politika terén megvalósítani óhajt. Magától értődik, hogy a folyamatban levő *kiegészítési tárgyalások* se fogják kikerülni a törvénykezés figyelmét annak a tárczának budgeljénél, melynek körébe a megújítandó kereskedelmi szerződések esnek.

Szenzáció a sajtóirodában. Mivel nincs lehetlenség a földön, megesett az is, hogy szenzáció van a miniszterelnöki sajtóirodában. Ugyanis az *Ostdeutsche Rundschau*-nak, Wolf lapjának egyes kivágott cikkei küldözgeti mostanában a miniszterelnökségnek valami anonymus. Ez az újság tudvalevőleg a radikális osztrák-németek lapja és címének egyrészt az az értelme, hogy a világ összes németjei közt nincs egyéb választóvonal, csak a geográfiai, másrészt pedig az az értelme, hogy a távol Keleten is mindennek németté kell lennie, különösen ott, ahol az erdélyi szászok laknak. A tegnapi küldemény éppen a szász asszonydeputációról szóló cikk volt, melyben ez a megkécczeruzázott rész: „A magyarok határtalan igazságtalanságának és önzésének is vége lesz nemsokára és akkor majd mi németek állunk bosszút a multért.” A beküldő attól tartván, hogy ez a passzus nem eléggé világos, még a következő közbeszólást írta a margóra: „Bosszút állunk és a gaz zsidó-mongol sőpredéknek kellő helyen megadjuk a rugást”. — Az eset nem alkalmas arra, hogy közéletünkben nagyobb forrongásnak legyen okozója; csupán a sajtóirodában okozott némi szenzációt. Ott most azon tanakodnak, hogy ki lehet a különben egészen intelligensnek látszó anonymus?! . . . Általános az a nézet, hogy maga Wolf a beküldő, ő írja a magyarázatokat a margóra; a szokás ugyanis rabbá teszi embert és így igen valószínű, hogy Wolf képviselő ur már önmagának is közbe szokott szólni.

A szegedi mandátum. Tisza István el nem vállalván a felajánlott mandátumot, mint már irtuk is, dr. Bamberger Bélát és Pálffy Viktort emlegettek a szegedi irányadó körökben, de, úgy látszik, a közvélemény nem birt kifermálódni egyik irányban sem. Most, mint táviratilag értesitenek, az általános népszerűségű dr. Lázár György polgármester jelölésében állapodtak meg. Dr. Lázár egyik lelke a szegedi társadalomnak — aki sokkal nagyobb ürt hagy ott, mint amilyent itt betölthetne.

Pártértekezlet. A néppárt ma este 7 órakor Molnár János elnöklete alatt értekezletet tartott, a melyen a földmivelésügyi tárcza költségvetését tárgyalták. A képviselőházban e tárczához Molnár János és Major Ferencz szólalnak fel.

orvosok. Consilium zenekisérettel és tánczokkal. Nagyon mulatságos volt.

Alig mondja ezt ki Moulineaux, megszólal a csengetyű; ajtót nyitnak és belép . . . mit gondolnak, ki? Cassinet, az állítólagos nagybeteg.

Cassinét, csökönyös szabadkozásával már-már elárul mindent, mikor végre Moulineauxnak sikerül őt betuszkolni egy mellékszobába. Az asszonyok dulanak-fulanak, bosszút forralnak és fenyegetőzve vonulnak vissza.

Ekkor kijő Cassinet és előadja, hogy ő egy kis szívességért jött. Neki van egy háza, mely nagyon egészségtelen. A lakók mind kiköltöznek belőle. Most is kiköltözködött a második emeletről a női szabónő, ki ott lakott. A derék háziur tehát arra kéri az orvost, hogy küldjön neki lakókat. Neki oly nagy ismeretése van és cliensei mindent megtesznek, amit nekik rendel. Rendelje hát, hogy menjenek lakni az ő házába.

— Mit gondol ön! Egy házba, melynek lakásai ártalmasak az egészségre!

— De hisz épen ezért jövök Önhöz, doctor ur. Ha ön odatereli ismerőseit, én kapok lakókat és ön kap patienseteket. Ez mindkettőnkre jó lesz.

Az orvos felháborodik. De nem ér rá soká háborogni. Ismét megszólal a csengetyű.

Cassinét, aki igazi kullancs, nem megy el, hanem visszaugrik a hálószobába és a doctor fogadja a szép Susanne-t, ki eljött megmagyarázni, hogy mért nem jelent meg az

ígért légyottnon. Nem ér rá sokat beszélni, mert férje most is lent várja az utcán. Röviden tehát abban egyeznek meg, hogy a platonicus légyottnon majd megtartják másutt. De hol? De hol? Ah, itt van Cassinet háza. A doctor majd kibérl a butorozott lakást, melyből csak tegnap távozott a szabónő; Susanne pedig azt fogja mondani férjének, hogy fölmege a szabónőhöz ruhát varratni. Így jó lesz.

Meg is történik minden előkészület. A doctor bérel; Cassinet elégedett. Susanne távozik férjével.

Csak hogy Cassinet a másik szobát is kiadta abból a lakásból, még pedig a doctor anyósának, ki összepörölvén vejével, nem akar többé vele együtt lakni és ezért lakásul kivette a szabónő egyik szobáját.

A szabónő lakásában játszik tehát a második fölvonás.

Moulineaux az első, ki megjelenik a bérelt lakásban. Nincs nagyon elragadtatva a furcsa alkalmatosság által. A távozott szabónő minden czók-mókja ott van még a szobákban: a szabóasztal, a próbálóbaba, a szerszámok, szövetsdarabok; szóval: egész szabóműhely.

De jó Susanne, ki megint nem maradhat sokáig, mert férje, ki mindenüvé elkíséri, most is lent vár a kocsiban és ha Susanne soká találna maradni, a féltékeny férj mindjárt feljö érte, mint rendszeren teszi.

Képzeltetni a doctor helyzetét. Itt a szép asszony kalapban, keztüben; ott lent pedig a férj, ki minden perczen betoppant. Mytho-

logiai félisten legyen az, aki ily helyzetben kedvet érez a kedélyességre. Doctor tehát csak mondogat valamit, ismétli szavait nagy zavarban kétszer-háromszor, simogatja gyöngéden Susanne keztyűjét és közbe mindig a kilincstelen ajtóra sandít, hogy nem jön még a házsártos férj?

Végre Susanne szemrehányást tesz neki, hogy nagyon hideg hozzája. „En, hideg!” kiált a doctor és halálos félelemben térdre borul előtte, átölelvén derékban a szép hölgyet.

E perczen lép be Aubin, a férj.

— Mit csinál ön itt?

— En . . . én . . . — hebeg a doctor rémülten.

Az asszony okosabb, mint mindig; hamar föltalálja magát.

— Hát nem látod? Mértéket vesz.

— Micsoda mértéket?

— Mértéket, a ruhára. Hisz ez a szabó.

Ez a híres Worth szabó.

— Igen, kérem, én vagyok Worth, a híres szabó.

Ami ezután következik, annak leírását ne kérjük az újságírótól. Azt csak a franciaia bohózat bolond poétája képes megértetni a hosszú darab folyamában. A doctor hol szabónak, hol orvosnak szerepel, hol mindkettőnek ugyanazon egy perczen, aszerint, amint régebbi vagy újabb ismerőse szólítja. Mert mind eljönnek ám e szobába, akik csak a darabban szerepeltek és utóljára az anyós is, ki itt a bérelt lakásába akar beköltözni. Van tehát izgalom ré-

A belügyi néni.

— A képviselőház ülése. —

Sima kezdte, Sima végezte. Mindig csak Sima darált. Az előzékeny Pichler és a hűséges Visontai Soma segédkeztek neki a pletykák összehordásában s a jó belügyi néni szívesen felelt a három matróna bőséges beszélgetésére. Ugy festett a t. Ház, mint valami öreg néni kávé-jourja, mikor már a csésze üres.

Természetes, hogy ilyenformán a folyosón sokkal többen sűrögtek, mint az üvegtető alatt.

S a folyosón volt legalább egy kis élénk-ség. Várták a vajdát, de nem jött a vajda. Pedig megígérte, hogy eljön. Mert amikor megvitték neki a híret, hogy a parlament három napja szapulja a rendőrséget s a közönség mégis elalszik az unalomtól: a vajda össze-capta a tenyereit. Hát ezt is meg kellett érni? Hogy a rendőrség szapulása váljék altatószerré!

Ekkor mondta Eötvös:

— No majd bejövök abba a helyiségbe és elviszem magammal Gogolákat . . .

A folyosó tehát várta a vajdát és várta Gogolákat. Készült is nagyban a fölséges mulatságra. De a vajda cserben hagyta a folyosót és nem jött el. Ezért volt ma is olyan unalmas a tanácskozás és ezért nem került ma sem sor a kereskedelmi tárca költségvetésére. A nénikék átsevegték, a többiek átaludták az egész ülést. S a folyosót is csak a vajdára való várakozás tartotta ébren — no meg aztán Justh Gyula, aki ma megjött, sőt a makói fogadkozás daczára nagyban csinálta a háborus hangulatot a jövődre . . .

A képviselőház ülése.

Csak féltizenegykor voltak annyian együtt, hogy Szilágyi Dezső megnyithatta az ülést. De ha valaki nagyon akadékoskodik, így is bátran megszámlálhatta volna a tisztelt Házat, mert határozatképes alig volt.

Egyébként az elnök éppen csak azt jelentette be, hogy Gullner Gyula az ülés végére sürgős interpellációt jegyzett be, aztán folytatták a belügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

Megint a rendőrség.

Sima Ferencz szóba hozza a rendőrség főkapitányáról és Bérczi kapitányról a minap megjelent röpiratot. Azután a szocializmusról beszél, polemizálva a belügyminiszternek a minap mondott

mület, zavar, félreértés több a kelleténél. És a tévedések és csalások eme bolondok házában az ügyes szerző fittyet hányván a valószínűségnek, biztos kézzel kalauzolja a nézőt jó másfél óráig a végső kifejlés irányában.

A kifejlést is Cassinet-nek köszönjük, az emberséges háziurnak. Ez a derék Cassinet tudniillik nem csupán különféle ingatlanok birtokosa, hanem szívében sebzett szerelmes is. Egyik őszintébb percében nagyszomorúan panaszkodik az orvosnak:

— Lásza, doctor ur, én is elvesztettem feleségemet.

— Halál által?

— Nem. Egy katonatiszt által.

Cassinét a Palais-Royal kertjében ült egy padon bájos és kedves feleségével. Egyszer csak bement egy dohánytőzsbe szivart venni. Mikor kijött, feleségének csak hült helyét találta. Azóta soha sem látta. Ő tehát nem indul meg többé semmi házassági kellemetlenség. Még azon sem, mikor a féltékeny dandyt, Aubint, megcsipte a felesége, Susanne, azon perczen, mikor szeretőjével, a főntebb említett „Róza” urhölgygyel valamit hevesen tárgyalt.

Két rozoga házassággal állunk tehát most már szemben. Egyrészt Yvonne neheztel férjére, a doctorra; másrészt a platonikus Susanne tesz szemrehányásokat a bűnös Aubin-nek. De ekkor lép ki Cassinet, szemébe néz a diszes Róza kisasszonynak és óh, öröm! fölsimeri benne rég elszökött feleségét. A kibékülés meg-

beszédével. Hát komolyan hiszi azt a belügyminiszter, hogy Magyarországon a szocializmus néhány lelketlen izgatónak a műve? S hogy ez a mozgalom csendőrszuronnyal elfojtható? Hát az elégedetlenséget, mely a népben van, azt is az izgatók idézik elő? Hogy bánnak nálunk ezzel a néppel? Tessék jogot adni a népnek, mert a nép jogot követel s a nép az, mely föntartja az országot. Hogy tavaly a millenniumi kiállításon olyan dicsőségesen mutatta be a maga haladását: az nem a miniszter uraknak, hanem a munkáskéznek köszönhető. Minő jogon tiltja be a belügyminiszter a népgyűléseket, amelyeket a nép összehívni akar, hogy a maga bajáról beszéljen?

Mócsy Antal is a szocializmusról beszél, azonkívül a csendőrségnek a választásokon való szereplése ellen fakad ki.

Perczel Dezső belügyminiszter visszatér a rendőrségről mondott minapi beszédére. Majd egy-ről-másról alaposan fogja magát informáltatni. Pichler adatait czáfolja s a rendőrséget igazolja több esetben, nevezetesen az iskolásleányokról elmondott esetben, amelyre nézve az előjáróság is bizonyítja a rendőrség eljárásának helyességét. Az csakugyan megtörtént, hogy egy nő megégett a rendőrségi börtönben, de ennek oka részben az államrendőrségi épület állapotában rejlik. Ami a Kovács F. Sándor röpiratát illeti, hát ami abban a főkapitányra vonatkozik, az vádnak oly csekély és oly alaptalan, hogy számba sem vehető. Különben is zsarolás miatt vád alatt álló ember boszújának tekintendő. *Bérczi kapitány pedig fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen, a főkapitány ezt el is rendelte s a miniszter szigorúan fogja megvizsgálni az esetet.*

Sima Ferencznek a szocializmusról és a csendőrségről mondott szavaira azt jegyzi meg, hogy a csendőrséget csak ott szaporítja, ahol a szenvedélyes indulat kitérésétől kell félni. A minap is Kis-Várdán négyszáz ember megtámadta a község-házát, mert elhitették velük, hogy ha kiigazítják a telekkönyvi adatokat, ezzel változtathatnak az ottani birtokviszonyokon. Az ilyen helyeken szükséges a csendőrség szaporítása.

A Ház többsége azután elfogadja a közbiztonság költségvetését.

A következő tételnél (államrendőrség) Pichler Győző reflectál a belügyminister beszédére. A belügyminiszter nem czáfolta meg az ő adatait, de ezeknek nagy része olyan, hogy ő bővebben nem is tárgyalhatja nyilvánosan. Ami azokat a kis leányokat illeti, kérdi: igaz-e, hogy a detektív az iskolából vitte el ezeket a gyerekeket?

indító és általános. Cassinet hazaviszi Rózát; a bűnös Aubin megbocsájt Susanne-nak, ki a szerelemmel csak próbálkozott és doctor Moulineaux örül, hogy megszabadult a balul fejlődött kalandtól. A doctor bárgyu szolgálja a darab végén biztatón kiáltja föl: „Holnap mindnyájan újra kezdhetik.”

És neki van igazza!

Feydeau György az ujkori francia bohózat legnagyobb élő mestere; a „Nőszabó” pedig egyik legsikerültebb műve. Ha úgy játszik, amint a darab műfaja megköveteli, tudniillik tüzes jókedvvel és bolondul gyorsan, hogy a néző ne érjen rá a képtelenségeken gondolkodni, igen nagy hatást tehet; sokkal nagyobb, mint nálunk tett. A Vigszínház művészei ugyan megtettek minden tőlük telhetőt a siker biztosítására. Kalmár Piroska, mint Yvonne, igen szépen játszott; Delli, a Susanne, érdekes és kedves volt; Gál, az Aubin, külső megjelenésében is megfelelt a szerep követelményeinek; Balassa (Cassinét), Góth (Moulineaux) és Szerémi (a szolgál) beváltak az összájátékban. De a Vigszínház igazgatósága megtanulhatta a mai előadásból az egyszerű és mégis gyakran oly meglepően nyilvánuló igazságot, hogy komikus darabhoz komikusok szükségesek, akik játszóak. És mikor valamely színháznak vannak komikusai, nem kell azokat elbocsájtani.

A közönség a darabot különben igen barátságosan fogadta és nagyon sokat nevetett egymást kergető bohóságain. *Keszler József.*

Perczel Dezső belügyminiszter: Nem igaz!

Pichler Győző: Elhiszem, hogy a belügyminiszter teljes jóhiszeműséggel mondja azt, hogy ez nem igaz. De én bármikor beigazolom, hogy hivatalosan hazugságokat referálnak a belügyminiszter urnak. S figyelmeztet arra az eljárásra, hogy a rendőrségnél tanukat detektívekkel hoztatnak elő: tessék ezeket megezáfolni.

Heltai Ferencz pártját fogja az államrendőrségnek. A rendőrség 1872 óta ugy erkölcsi, mint szellemi tekintetben nagy fejlődésnek indult. Törhetetlen munkakedv és buzgóság jellemzi a fővárosi rendőrség tisztikarát; az a kimutatás, melyet a rendőrség főkapitánya minden évben kiad, legszebb bizonyossága a rendőrség működésének. Lehetnek a rendőrség kobeledében nemesek egyesek, hanem számosan, akik ellen alapos kifogás emelhető, de mind a főkapitány, mind a közigazgatási bizottság a legszigorubb fegyelmet iparkodnak föntartani. S hogy a főváros közönsége bizalommal viseltetik a rendőrség iránt, ennek bizonyossága az is, hogy a főváros törvényhatósági bizottságában egyhangu bizalmat szavaztak az államrendőrségnek.

Pichler Győző csak azt a kifogást teszi, hogy Heltai Ferencz itt a fővárosi közönség nevében beszél, de kéri Heltait, hogy máskor is inkább itt beszéljen a főváros ügyeiről, szentül-szembe egyes képviselők véleményével s ne a fővárosi közgyűlésen hivatkozzék arra, ami itt a Házban történt.

Visontai Soma figyelmeztet arra, hogy a rendőrség árverésein vásárolhatnak a betörő urak legkönnyebben betörő-eszközöket. Tessék rendőrségi muzeumot berendezni; ez nagy mértékben hozzájárul a rendőrségi előnyozás sikeres kitapasztálásához.

Sima Ferencz fölöslegesnek tartja, hogy az államrendőrség annyira gyámkodjék a polgárság fölött. Fölségesnek is tartja, hogy mindenütt ott legyen a detektív. Nincs szükség a detektívek szaporítására, Bérczi kapitány pedig indítson sajtópórt.

Visontai Soma nincs egy véleményen Sima Ferenczcel.

— Visontai most már a Sima-pártból is ki-lép, — szólnak közbe általános derűtség közben.

A szónok folytatja beszédét és azt mondja, hogy ő a büntügyi rendőrség, tehát a detektívek szaporítását is szükségesnek tartja.

Perczel Dezső belügyminiszter ujjalag reflektál Pichler szavaira, kijelentvén, hogy minden vádja alaptalan.

A közjótékony-ság.

Melczér Vilmos beszél ezután a szegényügy rendezéséről. A közegészség bajain nem lehet segíteni, mert a szegényügy rendezetlen. A legujabb időben pedig rendkívül megsaporodtak azok az intelmek, amelyek a szegény ember bajával való foglalkozásra utalják a társadalmat. Az ország különböző vidékeiről érkezik híre a nyomornak és inségnek — egy évnek mostoha termése folytán. Milyen lehet a segítőactió a szegényügy rendezettségére nélkül? A fővárosban is mily sötét képe van a nyomornak. Idézi a főkapitánynak erre vonatkozó tavalyi jelentését. Az államnak is sokat kell tenni a szegényügy rendezésére, de főként a társadalom kötelessége a szegénység bajainak enyhítéséről gondoskodni. De a hatóságnak kell a társadalmi szervezést kezdenie, oly módon, hogy a szervezés nem csak segítőleg, hanem nevelőleg is hasson. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha nem csak pénzt ad, hanem azt, amire a szegénynek szüksége van: ruhát a fázónak, ételt az éhezőnek, orvost és orvosságot a betegnek s mindenhez zománcul a jó szót, baráti tekintetet s az érző szív minden megnyilatkozását. (Helyeslés hatról.)

Az elnök az ülést öt perczeire fölfüggeszti.

A szünet után felszólal Sima Ferencz és polemizál a belügyminiszterrel. Egy közbeszólásra bizonyítja, hogy az ő szentesi tarhonygyára igenis fizetett adót. Aztán a közigazgatás dolgairól szól s azt hangoztatja, hogy ő meggyőződése szerint beszél mindig a parlamentben. Majd a választói jog kérdéseiről beszél.

Az elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy ez nincs most soron.

Sima Ferencz: Azt gondolom, hogy az általános közigazgatás tételénél vagyunk, kérem . . .

Báró Bánffy Dezső: A Budapesti Közlöny kiadásairól van szó!

Az elnök: Kérem, ne szóljanak közbe egyik oldalon se. (Nagy derűtség.) Amiről a képviselő ur beszél, annak ideje majd csak a hetedik tételnél következik be.

Sima Ferencz: Ha az elnök a házszabályokat így interpretálja, akkor azok elmondásához sem volt jogom, amit eddig elmondottam.

Az elnök: Nem is volt joga hozzá! Most már tisztán állván a dolog, kérem a képviselő urat, maradjon a tárgynál.

Sima Ferencz: A tételt nem fogadom hát el.

A Ház elfogadja a tételt.

A választók összeírásának költségeinél Mócsy Antal azokról a visszaélésekről szól, melyeket a választók összeírásánál elkövetnek. Határozati javaslatot nyújt be, melyben utasítatni kívánja a kormányt, hogy minden év elején kimutatást terjesztszen be a választókról s e kimutatásban a választók száma kerületenkint, megyénként és az egész országban meglegyen s az a különbség, amely az idejé és a múlt év között a választók számában mutatkozik.

Sima Ferencz szól a választási visszaélésekről, melyek első sorban a belügyminisztert kompromittálták. Sürgeti a választási reformot, hogy a kerületek választóinak száma között a mostani nagy különbségek megszűnjenek, amiről a belügyminiszter ur kimutatása is tanuskodik.

Perczel Dezső belügyminiszter: Minden esztendőben szól tárczája költségvetése tárgyalásánál a választók összeírásáról, sőt tavaly, amint Sima jól emlékszik, kimutatást is terjesztett be. Az idén ezt azért nem tehette, mert minden sürgetése mellett sem sikerült jelentést kapni Jászberényből és még valahonnan. Gondoskodott arról, hogy a választói lista mindenütt egy példányban a közjegyzőnél deponáltassék, akinél mindenki azt megtekintheti. (Helyeslés.)

A Ház a határozati javaslat mellőzésével a tételt megszavazza.

Sürgős interpellatio.

Az ülés végén Gullner Gyula a következő kérdéseket intézi a pénzügyminiszterhez:

Tekintettel arra, hogy a szolnoki magyar királyi dohánybevéltő-hivatalnál már évek óta, de különösen a folyó évben a dohánybevéltés annyira önkényszerűen eszközöltetik és az osztályozás igazságtalan kezelésével a beváltási árak annyira leszorítottak, hogy az említett beváltási terület termelői és dohányos kertészei között emiatt az elégedetlenség általános, kérdelem a t. pénzügyminiszter urat:

1. Szándékozik-e a szolnoki dohánybevéltő-hivatalnál a folyó évben eszközölt beváltási eljárás tárgyában és pedig a termelőknek meghallgatásával sürgős vizsgálatot elrendelni?

2. Szándékozik-e a beváltási eljárást jövőre nézve akként rendezni, hogy a beváltásnál a termelők érdekei állandó védelemben részesüljenek?

Az interpellatiót kiadják a pénzügyminiszternek.

A holnapi napirend.

Holnap a Ház folytatja a belügyi tárcza költségvetésének tárgyalását és esetleg megkezdheti a kereskedelmi budget megvitatását. Az ülés végén aztán a miniszterelnök felelni fog **Polónyi Gézá**nak november 7-iki interpellációjára a cukoradóról szóló törvény jogi hatálya iránt, a kereskedelmi miniszter **Meltzl Oszkár**nak január 29-iki interpellációjára a névmagyarosítás ügyében — a pénzügyminiszter pedig **Rakovszky István**nak július 7-én a Rába-szabályozási kölcsön tárgyában intézett interpellációjára.

A horvát költségvetés.

(Távirati tudósítás.)

A horvát tartománygyűlés ma délelőtti ülésén folytatták a költségvetés tárgyalását.

Elsőbb is dr. **Schwarz** az általános agrár-válság okait fejtegette. Ezekért nem a kormányt, hanem az általános viszonyokat kell okolni.

Ezután gróf **Khuen-Héderváry**, a horvát bán szólalt fel. A koalícióról azt vitatta, hogy annak

programja nem világos. Polemizált a vita szóno-kaival, majd így folytatta:

A koalíció főczélja a kormány megbuktatása és azért nem tesz különbséget a baloldali pártjai között. Az eszközök különbözők: az egyik a békés eszköz híve, a másik a dorongó.

Mazuranics: Nem igaz!

Gróf Khuen-Héderváry horvát bán: Igen örülök, ha ezt az utóbbi eszközt nem használja az ellenzék. Az ellenzék azt mondja, hogy részt kíván venni a törvényalkotásban. De a pénzügyi kiegyezés megalkotásánál megtagadták a közreműködésüket, ez pedig szintén pozitív alapon nyugszik.

Ha mi a jogsértéseket kiemeltük, nem azért tettük, hogy magunkat igazoljuk, hanem, hogy megmutassuk az uraknak, hogy ha hazafialanságot vetnek szemünkre, mi ugyanazt megcselekedhetjük velük. Derencsin különösen szememre veti a magyar zászlót és egy nyilatkozatot, amelyet 1895-ben tettem.

Ehhez a nyilatkozatomhoz semmit hozzá nem tehetek. Ami *Fiumét* illeti, erre nézve Pliverics olyan alapos választ adott, hogy nekem nincs mit hozzátennem. Ha Fiume occupatiójáról szólnak, ugy ahhoz Krajcsovic osztrák főnök nyilatkozata mit sem tesz hozzá, mert ez az „occupatio“ törvényen alapszik. Ha nem így állana a dolog, bizonyára nem hívott volna meg bennünket a magyar kormány ez ankétre. Éppen ez a meghívás dokumentálja, hogy a viszonyok törvény szerint alakulnak. Azt hiszem tehát, hogy inkább elismerést mint szemrehányást érdemlek. Derencsin beszéde után azt hihette az ember, hogy a provizorium a végleges rendezés helyét foglalta el. Ez azonban teljesen helytelen, mert a provizoriumban magában semmi sem változott, csak az elavult törvényeket pótolták újakkal. A provizorium változtatása csak a kiegyezés 66. szakaszának alapján történhetnék meg.

A társadalmi kérdésekben dr. Derencsin nem oly járatos, mint a jogiakban. Beszédének tenorja az volt, hogy védelmezze a kormányt, amelynek tagja volt. Ezt meg kellett tennie, mert a közönség előtt képesnek kell mutatkozni arra, hogy programját meg tudja valósítani. Nekünk különben a Mazuranics-kormányt olyan elemek ellen is kellett védelmeznünk, amelyek most a koalíció padjain ülnek. Én szívesen veszem, ha most ezek az elemek közelednek ahhoz a bázishoz, amelyen mi vagyunk.

Bresztyensky a monarchiában való viszonyok szabályozásáról szól, tehát letért a dr. Derencsin pozitív alapjáról. Bresztyenszky a parasztok helyzetéről is sokat beszélt és kijelentette, hogy az irástudatlanság a szocializmus oka.

Bresztyensky: A rossz gazdálkodás!

Gróf Khuen-Héderváry horvát bán: Franciaországban mintaszerű a gazdálkodás, pedig ott is gyakori az analfabetizmus. Bresztyenszky ama panaszával szemben, hogy az ipar külföldiek kezében összpontosul, a bán azt vitatta, hogy a külföldiek vállalkozása előmozdítja a versenyt és a belföldieket is vállalkozásokra készíti.

Bresztyensky szemére veti a kormánynak, hogy nem teljesíti az egyházzal szemben való kötelességét. Én is híve vagyok — ugymond — az állam és egyház közötti egyetértésnek. A képviselő ur azonban részrehajló volt, mert az egyház kötelességeiről elfelejtett beszélni. (Ugy van! Ugy van!) A kormány teljesíti az egyház iránt való kötelességeit, de neki még más kötelességei is vannak. A képviselő urnak igaza van, hogy én érvényben állónak jelentettem ki a concordatumot. A concordatum mellett még más szabályok is vannak, nevezetesen a javadalmak betöltését illetőleg és a kormány szigorúan ragaszkodott azokhoz, különösen gróf Thun Leó nézeteihez, aki annak idején az állam jogait védelmezte. Az ez irányban való szemrehányások tehát teljesen czéltalanok. (Tetszés jobbról.)

Ha a kormány felfogása általános lenne, soha sem fordulna elő egyenlenség, vagy feszültség az állam és egyház között. Dr. Bresztyensky a szabad egyházzal beszélt, ez szabad államot von maga után: az állam mindennemű kötelességeinek megszűnését az egyházzal szemben, azt pedig csak ne

kívánják az urak. (Felkiáltások balról: Ez a mi dolgunk!)

A bizalom politikáját illetőleg azt mondja a bán, hogy ennek a bizalomnak nem szabad megalázásokban és kéregetésekben megnyilatkozni, mert ez inkább bizalmatlanságra vezet. (Ugy van! jobbfelől.) A bizalomnak meggyőződésből kell származnia. Meggyőződésből támogatta Smiciklas képviselő is 15 év előtt Derencsin doktort és ugyanazt teszi a mostani többség a szólóval, hogy a nép jogait megóvja. (Kiáltások jobbfelől: Zsivó!) A baloldali urak erővel igyekeznek a mi különben is nehéz dolgunkat még nehezebbé tenni. Ami a pozitív munkát illeti, a felett majd mások mondanak ítéletet. Mi továbbra is a nép javára, a nép jogai mellett akarunk küzdeni. (Élénk megújuló Zsivó bán!-kiáltások.) Holnap újra ülés lesz.

KÜLFÖLD.

A görög király panasza. *Athénből* táviratozzák: **György** király az utóbbi napokban alkalmat vett magának arra, hogy Athén egy tekintélyes polgára előtt elmondja véleményét a királyi ház ellen folyó agitációról. A király, kinek nyilatkozatai nagy feltűnést keltettek, a legnagyobb bosszúsággal a többek közt a következőket mondta:

— Mit akarnak? Talán köztársaságot? Jól van. Én holnap mehetek! De ki fog beneteket kormányozni? Ki fog engem pótolni?

Azután keserű hangon panaszolta fel a görög sajtó ellenséges magatartását a királyi házzal szemben s keményen elítélte némely politikusnak kétszínű magatartását, olyanokéit, akik ismételtelen már a tanácsosai közé tartoztak. Athénben azt hiszik, hogy a király nyilatkozatai az antiinastikus izgatásokat le fogják szerelni, annyival is inkább, mert a komoly és higgadt elemek is ebben az irányban dolgoznak.

A beszédes Badeni.

(Távirati tudósítás.)

Gróf Badeni, az exminiszterelnök, nagyon beszédes kedvében van. Csak a minap nyilatkozott *Blovitz*, a *Times* tudósítója előtt s ime, tegnap a *Figaro* tudósítójának mondott el töhbrendbeli érdekes dolgot az ő politikájáról és bukásának okairól. Nyilatkozatainak a legérdekesebb részei a következők voltak:

Az én bukásomnak okait igen könnyű definiálni. Nem vállalhattam magamra, hogy én legyek az akadályja annak, hogy a rend az utcán helyreálljon.

— A császár tartott engem és tovább is megoltalmazott volna, ha nem állottam volna a szenvedélyek és az érdekek koalíciójával szemben. Nem az én művem karaktere korbacsolta föl a szenvedélyeket, mert hiszen Gautsch báró is föntartja a nyelvrendeleteket; de ellenfeleim nem a tényleges helyzetet nézték, oly hátsó gondolatokat tulajdonítottak nekem, melyek sohasem támadtak bennem. Gyanus voltam származásom miatt; ha nem lengyel, hanem német lettem volna, úgy boldogultam volna.

— De excellentiád nem hagyott föl a művével?

— Ó nem, eszméim nem vesztették el hitelüket. Majd akadnak emberek, akik ott veszik föl működésem fonalát, ahol én abbahagytam. Ausztria csak a foederalismus által menekülhet ki mostani szomorú helyzetéből. Az a foederalismus, amelyet én akarok, nem zárja ki a birodalom egységét. A birodalomnak egyetlen pártja sem dinastiaellenes, de az összhangot csak úgy lehet közöttük helyreállítani, ha mindegyik nemzetiségnek megadják azt, ami jogosan megilleti. A németeket sohasem fenyegettem és ezért nem értem dühös kifakadásukat.

Az interviewoló ezután rátért az új osztrák választótörvényre. A gróf erre ezt válaszolta:

— Az a foederalismus, amelyet én akarok, magában foglalja mindazokat a tulajdonságokat, amelyekkel a zavargó és bőrébe nem férő ellenzék ki lehet gyógyítani. Valamennyi társadalmi erőnek egyesülnie kell arra, hogy a birodalom érdekét előmozdítsa. Arról szó sincsen, hogy az ötödik választócuria anarchista

elemekből áll. Ezzel a curiával hatalmas elemet hoztunk be a parlamentbe. A szocialista és antisemita szónak nálunk körülbelül ugyanaz az értelme van, mint Franciaországban. A francia szocialistákat a bourgeois vezeték, a mieinket a plebejusok. A francia antisemiták vak erőt képviselnek, az osztrák antisemita pártokat politikai speculatio vezeti. Ausztriának nagy tekintéllyel rendelkező kormánya van szüksége, hogy az egység elvét föntartassa, de a kormánynak liberalisnak is kell lennie, hogy az egyes tartományoknak a szükséges szabadságot megadja. Ez volt az én egyszerű programom, melyet meg akartam valósítani, amikor a kormány élén állottam.

Wolffal vívott párbajáról *Badeni* ezeket mondta:

— A császárnak már előzetesen volt tudomása a párbajról s a párbaj előtt és azután meglátogatott engem. Wolff igen bátran viselkedett és mialatt a segédek a párbajt előkészítették, azalatt ő folytonosan feleségének arc-képét nézegette.

György herceg jelöltsége.

(Távirati tudósítás.)

György görög hercegnek a krétai kormányzó állásra való jelöléséről Bécsből, illetékes helyről a következő értesüléseket kaptuk:

Alig lehet kételkedni abban, hogy a hármass szövetséget alkotó államok abban az esetben, ha hivatalosan értesülnének György görög hercegnek krétai kormányzó jelöltségéről, *e jelöltség ellen foglalnának állást.* Mindaddig azonban a hatalmak György herceg jelöltségéről hivatalosan nem értesültek. Egészen bizonyosra vehető, hogy elvi aggodalmakat fognak az esetre hangoztatni, oly aggodalmakat, amelyeket a politikai helyzet objectív bírálata nem némíthat el. Tekintettel Ausztria-Magyarország, Németország és Olaszország viszonyaira, egészen alapos a remény, hogy a szultánra további pressiót nem fognak gyakorolni. Mindezekből következtethetni, hogy a hármass szövetség kényszerítő lépésekhez *semmi esetre sem fog hozzájárulni.*

Mindaddig azonban ebben az irányban állásfoglalásra nem is volt szükség, mert a hatalmak György herceg jelöltségéről hivatalosan nem értesültek és nagyon valószínű, hogy nem is lesz alkalom az állásfoglalásra. Annyi bizonyos, hogy az osztrák-magyar monarchiát állásfoglalásában főképen az az őszinte törekvés vezérli, hogy mindent el kell kerülni, ami az európai békének ártalmára lehetne. E mellett meg éppen most nem volna opportunus György herceg jelölése, amikor a konstantinápolyi nagykövetség Kréta számára már szervezeti szabályzatot dolgoztak ki és a kormányzó kinevezése igazán helyén volna. Hogy eddigelé lehetséges volt mindig a concertben az egyetértést fentartani, az csakis annak tulajdonítható, hogy az egyesek érdeke a közérdek előtt meghajolt. És amint mindaddig meg tudta őrizni a harmóniát a concert, úgy valószínű, hogy most is fog kibúvót találni a concert fenmaradása kedvéért. Határozott kétellyel kell tehát fogadni azokat a híreket, hogy Franciaország, Oroszország és Anglia a többi hatalomnak és a szultánnak beleegyezése nélkül a saját oltalma alatt fogja György herceget Krétára vinni. Annyi bizonyos, hogy a monarchia és szövetségeseink politikája a béke fentartását czélozza és ez elég ok arra, hogy a hatalmak György herceg jelöltségét, *amely a békét veszélyezteti,* ne támogassák.

Feltéve, hogy György herceg e hatalmak beleegyezése nélkül lenne Kréta kormányzó-jává, akkor a hármass szövetség feladata csak az lehet, hogy az ebből származható compliatióknak elejét vegye. Ez a remény annál jo-

gosultabb, mert a hármass szövetség hivatását mindig híven teljesítette.

Ezzel szemben orosz kormánykörökben, mint Pétervárról táviratozzák, élénken tárgyalják az osztrák-magyar és a német külügyi minisztereknek azt az aggodalmát, hogy egy görög hercegnek meghívása a krétai kormányzó székre előbb-utóbb arra vezetne, hogy Görögország Krétát annektálná. Ezzel pedig csak a Balkán államok féltékenységét ébresztenék fel s olyan összeütközéseket idézhetnének elő, amelyek a politikai láthatár tisztaságát nagy mértékben zavarnák. Az orosz diplomácia belátja, hogy ezeknek az aggodalmaknak van bizonyos alapjuk, de viszont azt is constatalja, hogy mindezek csak feltevések, ellenben az teljesen bizonyos, hogy a krétai állapotokon minél előbb segíteni kell. Az is bizonyos, hogy ha mást tesznek oda a kormányzó székre, egy a görög agitációk nem szünnének meg s a folyton actualis bonyodalmakkal az európai diplomácia kénytelen volna állandóan foglalkozni. Mindezek a kellemetlenségek azonban megszűnnek, ha György görög herceget teszik meg kormányzónak. Ha az orosz kormány azt látná, hogy a hatalmak a kérdést nem ebben az irányban óhajtják megoldani, úgy minden kezdeményezést ebben az ügyben abban hagyna s teljesen visszavonulna a szerinte ily módon meg nem oldható krétai kérdés rendezésétől.

Az orosz kormányköröknek a passivitással való fenyegetőzésének ellentmond a *Frankfurter Zeitung* konstantinápolyi tudósítójának egy távirata, amely így szól:

Anglia, Franciaország és Oroszország megegyeztek abban, *hogy a többi hatalom beleegyezése nélkül is,* saját védelmök alatt, Kréta kormányzó állásához segítik György herceget. György herceget, állítólag, már értesítették is erről. A herceg készen van az utra és csak azt várja, hogy a három hatalom védelme mellett Krétába hajózhasson.

Az osztrák diák-strike.

(Távirati tudósítás.)

Az osztrák diákok elérték a czéljukat: a bécsi egyetem rectora ma reggel hirdetményt akasztatott az egyetem fekete táblájára, amelyben tudatja a hallgatósággal, hogy a jogi, az orvosi és a philozophiai facultáson az *előadásokat február 10-éig beszünteti* s hogy a zavargások előidézői ellen megindítja a vizsgálatot.

A forrongó diákság ezt nagy örömmel fogadta s nyugodtan kivonult az egyetem helyiségeiből.

Reggel nyolcz órakor, mikor az előadások megkezdődtek, úgy állott a dolog, hogy az előadásokat meg fogják tartani. A diákság azonban ügyes fogással élt s mindenütt visszavonulásra kényszerítette a praelegáló tanárokat. Minden professzort megjeleneztek s addig éljeneztek, amíg a tanárok meg nem unták a dolgot s kísélták a teremből.

Reggel nyolcz óra felé már élénk mozgás volt az aula körül. Mikor nyolcz órakor *Müllner* a gyakorlati philozophia tanára a tanterembe lépett, óriási éljenzés fogadta, amely sehogy sem akart megszűnni. Néhány percnyi várakozás után *Müllner* a diákság zajos ovációi között eltávozott a teremből.

Gegenbauer tanár előadását is ezzel a fogással akadályozták meg. A tanár mosolyogva nézte a jelenetet s a diákoknak barátságosan köszöngetve, kísélt a teremből.

Jagics tanár nem akart engedni s minden áron praelegálni akart. Az óriási abzug kiáltások azonban végre is arra kényszerítették, hogy feladja a küzdelmet s visszavonuljon.

Ugyanily módon jártak el *Nothnagel*, *Schrötter*, *Toldt*, *Neusser* és *Zuckerlandl*, *Albert Gassenbauer*, *Schnabl*, *Krafft-Ebing* és *Fuchs* tanárokkal, akik mind abba hagyták az előadást.

A technikán ugyanolyan hirdetmény volt a fekete táblára felakasztva, mint a tudományegyetemen.

Tíz órakor a cseh-diákok küldöttsége akart a rectornál tisztelegni, hogy felkérje őt, rendelje el az előadások folytatását. A német diákok azonban mindenképen meg akarták akadályozni a cseh diákokat ebben a szándékukban s addig mesterkedtek, míg végre délután két óra lett, mire a rector a cseh küldöttséget fogadhatta.

Az aulában tizenegy óra felé viharos jelenetek támadtak. — Vagy nyolczvan cseh diák volt együtt s anyanyelvükön beszélgettek. Ezt az óriási számban jelenlevő német diákok provocalásnak vették s mind a nyolczvan cseh diákot egyenkint kidobálták az utcára. Néhány cseh diák kést rántott, de azt kicsavarták a kezükből s véresre verték őket. Később megjelent *Toldt* rector, aki csillapító beszédet intézett az ifjúsághoz s figyelmeztette őket, hogy tartózkodjanak a tüntetések folytatásától, mert ezzel csak feyvert adnak az ellenségeik kezébe. Végül felszólította őket, hogy nyugodtan oszoljanak szét.

A diákság kivonult az aulából, de nem ment el, hanem az egyetem előtt foglalt állást.

Délben egy órakor a diákság még nagy tömegekben állott az egyetem előtt. A rendőség több ízben szétoszlásra szólította fel az ifjúságot, de az rájuk se hederített.

A *prágai* német diákok strike-je tovább tart.

A technikán, ahol az előadásokat beszüntették, jelentéktelen tüntetések voltak.

A *gráci* egyetem ifjúsága nagy küldöttséget menesztett a tanárokhöz, azzal a kéréssel, hogy szüntessék be az előadásokat. A tanárok teljesítették az ifjúság kérését.

A *leobeni* bányászati akadémia hallgatósága állandó éljenzéssel lehetetlenné tette az előadások megtartását. A tanári kar felhívást intézett a tanulókhöz, amelyben figyelmezteti őket, hogy súlyos következményei lehetnek annak, ha magoktartását nem változtatják meg. Az előadásokat mindazonáltal csak hétfőn kezdi meg újra.

A *brünni* egyetemi hallgatók ép úgy, mint a bécsiek zajos éljenzéssel lehetetlenné tették az előadások megtartását.

Az osztrák diákok mozgalmairól az éjjeli órákban a következő tudósításokat kaptuk:

Brünn, február 3.

A technikai főiskola fekete táblájára ma a következő hirdetést függesztették ki:

Sajnálattal látom, hogy a tegnapi gyűlés nem sziveltte meg a hozzá intézett intelmeket és hogy azok dacára is olyan módon zavarták a mai előadásokat, hogy azok nem voltak megtarthatók. A német diákságnak ezen eljárása, minthogy mindazoknak a jogait sérti, akik az előadásokat látogatni akarják, a legerősebb rosszaságot érdemli meg. En tehát még egyszer felhívom a német diákságot, térjen vissza ismét a jog ösvényére, annál is inkább, mert akik ennek az intelmeknek nem engedelmeskednek, a legsúlyosabb következeseknek teszik ki magukat.

Littenfels, e. i. prorektor.

Innsbruck, február 3.

A tanulók zavargása megakadályozta az előadásokat az összes facultásokon. A prorektor ideiglenesen beszüntette az előadásokat. Az egyetemi tanács határozatát még nem tették közzé. A német nemzetiségi diákok és az „Ausztria katolikus szövetség” tagjai közt, kik a strike-on résztvenni nem akartak, nyílt utcán tettelegességre került a sor. Az utóbbiakat szidták, ütlegelték és sikkájukat elvették. A német nemzetiségi diákok ezután testületileg végigvonultak a városban.

Bécs, február 3.

Az egyetem épülete, a könyvtár is beleértve, zárva van. A klinikákon zavartalanul folynak az előadások. Az egyetem rectorának hirdetése a diákság körében ez idő szerint uralkodó nyugtalanságra való tekintettel, további intézkedésig eltűnt bármiféle diákhirdetésnek a fekete táblán való kifüggesztését.

Bécs, február 3.

A német diákok az előadásoknak az egyetemen való beszüntetése következtében kissé elcsendesültek, a csehek és egyéb szláv diákokat a fiasokjuk nagy izgatottságban tartja. Mint már jelentettük, a szláv diákok tegnap egy meetingükön azt

határozták, hogy a német diákok eljárása ellen a közoktatásügyi miniszternél cseh, az egyetemi rektoránál latin, a technikai rektoránál francia nyelven beadandó memorandumaikban tiltakozni fognak. A szláv egyetemi hallgatók küldöttsége ma meg is jelent a közoktatásügyi miniszteriumban, hogy a miniszternek határozatukat átnyujtsák. **A miniszter azonban a küldöttséget nem fogadta.**

De még csak egy magasabb hivatalnok elé sem jutottak. Hosszas antichambrirozás után egy alantás tisztviselő által adták a szláv diákoknak tudtára, hogy menjenek felettes hatóságukhoz, a rectorhoz, az majd fogadja őket. Az egyetemi rector fogadta is a küldöttséget, de határozatát át nem vette, mert nem az egyetem nyelvén van írva, a diákok mind tudnak németül és német előadásokat hallgatnak, tehát írjanak is németül. Ez ellen a csehek tiltakoztak és miután erről jegyzőkönyvet is vettek fel, nagy dühösen elvonultak. Ez a dupla fiasco annyira elkeserítette a szlávokat, hogy elhatározták, hogy holnap az egyetemi épület előtt tüntetni fognak.

Az egyetemen van 30 dalmát hallgató. Ezek a dalmát tartománygyűléshez tiltakozást nyújtottak be azzal a kéréssel, hogy a miniszteriumnál eszközöljék ki, hogy a németek erőszakoskodásai elemben védelemben részesüljenek. Híre jár, hogy a többi apró szláv nemzetiségek diákjai ugyanezt az eljárást követik.

A mai napon egyedül a földművelési főiskolán, ahol nagyon sok a szláv hallgató, tartottak előadást. A tanárok elhatározták, hogy felolvasásaikat továbbra is megtartják.

TÁVIRATOK.

Az új nyelvrendeletek.

Bécs, február 3. Politikai körökben az a hír, hogy a cseh tartománygyűlés berekesztése után a kormány a német és cseh bizalmi férfiakat újabb conferentiára hívja egybe, amelyen az új nyelvrendeleteket fogják nekik bemutatni. A meghívók közül a csehekét, állítólag, már elküldték, a miből azt lehet következtetni, hogy a cseh tartománygyűlést valószínűleg még e hét folyamán bezárják. Az új nyelvrendeletek kibocsátásának határnapjául február 14-ét jelölik meg. (N. W. T.)

A Dreyfus-ügy.

Páris, február 3. A mai minisztertanács *Billot* hadügyminiszternek a Zola-perben való tanuskodásának a kérdésével foglalkozott. A hozott határozatokat titokban tartják.

Páris, február 3. A Dreyfus-pör revíziójának hívei most egy perújításra hivatkoznak, amely az államcsiny idejében történt. Egy napon egy *Bonessu* nevű embert agyonlőttek Chamécyben. A törvényszék egy *Girasse* nevű embert vétkesnek talált és halálra ítélte. Az ítéletet végre is hajtották rajta. Jóval azután, mikor a büntett már elévült, a Belgiumba menekült gyilkos, *Joachim* Miklós feljelentette önmagát. *Girasse* utódai erre perújítást kértek. A kamara parlamenti bizottságot küldött ki ebben az ügyben. Az igazi gyilkos *Girasse* sírjára emléket tétetett. *Girasse* özvegye bánatába belehalt.

Páris, február 3. Piquard ezredest a fegyelmi bíróság arra ítélte, hogy a tényleges szolgálatból a rendelkezési állományba helyeztessék. Piquard most egyenesen a hadügyminiszternek van alárendelve. Valószínű, hogy nem fogják neki megengedni a tanuskodást a Zola-perben.

Hivatalból felbontott levél.

Páris, február 3. A kamara mai ülésében a következő érdekes jelenet történt: *Delcasse* képviselő, ki tegnapi délután a tengerészeti igazgatásról beszédet mondott, ma felolvasta a „Soir”-nak egy hivatalosnak tartott híreit, amely azt mondja, hogy *Delcasse* beszédéhez egy magas tengerészeti hivatalnoktól kapta adatait. *Delcasse* kijelentette, hogy november 20-án kapott egy levelet egyik francia kikötővárosból egy magas állású tenger-

észtesttől. A boríték fel volt bontva és újra leragasztva. Azt hiszi, hogy hivatalból bontották fel. A levélben egy épen nem bizalmas okirat volt, az azt kísérő levél azonban eltűnt. Azért vették ki, hogy azt a magas hivatalnokot megbüntessék, aki pedig csak jó tengerészeti igazgatást kér benne! Több képviselő vizsgálatot követelt levéltitok megsértése miatt és ennek megfelelő napirendet is indítványozott.

Besnard tengerészeti miniszter azt mondja, hogy a dologról semmit sem tud. Ugyanigy nyilatkozott a porta képviselője is.

Méline kijelentette, hogy a vizsgálatot megindítja. A kormánynak áll első sorban érdekében, hogy ilyen skandalumok ne történjenek. A közönséges napirendet **Méline** indítványára 317 szavazattal 188 ellen elfogadták.

Az ülés után **Lavertujon** képviselő **Mil-leraud** képviselőhöz elküldte segédeit, mert az megvető hangon szemére vetette a jobb középnek a kormány iránt való engedelmességét.

A görög kölcsön.

Athen, február 3. A miniszterelnök által közzétett hivatalos nyilatkozat szerint a hadi kárpótlás kifizetésére felveendő kölcsönt még e hónap folyamán megkötik. A kormányhoz érkezett jelentések szerint a feltételek kedvezők és mérsékeltek lesznek. A kölcsön kibocsátásában részes syndicatusok most állapítják meg a görög kormány meghatalmazottjával, Mr. Law-val a végleges feltételeket.

Stojalovszki páter — képviselő.

Lemberg, február 3. A lancut-niskoi községi választókerületben a ma megtartott választáson, az elhunyt gróf *Hompesch* helyére reichsrathi képviselőnek *Stojalovski* Szaniszló páttert választották meg.

Változás a római francia követségben.

Róma, február 3. *Billot*, az eddigi francia nagykövet ma délután nyújtotta át a királynak visszahívó levelét. *Barrère*, az újonnan kinevezett nagykövet, aki ma oda érkezett, a jövő héten fogja bemutatni megbízólevelét.

A matróz gyilkosa.

Berlin, február 3. Megbízható értesülés szerint *Schultze* német matróz gyilkosát *Kiao-Csaoban* elfogták és kínai ítélet alapján kivégezték.

HIREK.

Azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése február elsején lejárt, arra kérjük, hogy a megújításról szíveskedjenek mielőbb gondoskodni, mert különben a lap szétküldésében fennakadás lenne.

E helyen tudatjuk olvasóinkkal azt is, hogy **Mikszáth Kálmán** satirikus korrajzát:

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ-T

február 15-én kezdjük közölni.

Most belépő előfizetőinknek kívánságukra szívesen megküldjük a most folyó

KÉT ASSZONY

című orosz regény eddig megjelent folytatásait.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP kladóhivatala.

— **Keserű parasztok.** Ezen a címen mai lapunkban cikksorozatot kezdünk meg, melyet e helyen is olvasóink különös figyelmébe ajánlunk. Az aktuális kérdések közül a legnagyobbat, legfontosabbat és legégetőbbet érinti: a szocializmus terjedésének okait. Nem bölcsekedő, szoba-philosophus a cikkek szerzője, hanem egy avatott kezű íróember, élesszemű megfigyelő, jeles újságíró: **Tömörkény István**, aki maga is ott él a nép között, mindennap nézi, figyeli, tanulmányozza, s mint a jó piktor a tájat, lefesti, amit lát. Még többet tesz a festőnél, a lelkeket is rajzolja. A cikkek egyaránt érdekesek mindenkinek, olvasmányoknak jobbak egy jó regénynél, tanulmányoknak többet érnek száz hivatalos jelentésnél. A cikksorozat első részét ma adjuk, s ezt a közlést rövidesen követi a többi cikk is.

— **Hogyan írjunk?** Három tárczát közölt az *Országos Hirlap* legutóbb kiülő munkatársa, **Dóczi Lajos** tollából, amely három tárczacsikk a legszeleesebb körökben méltó feltűnést keltett. Mindenfelé, de legfőképpen nyelvtudósok írók és hirlapírók körében sokat beszéltek róla, megvitatták pro és contra, cikkeket irtak ellene és mellette és írásban és szóval vivott széles polémia szülőanyja lett a három cikk. **Dóczi Lajos** cikksorozata a phonetikus írásmód számos hívét térítette meg frappáns példáival és ritka szellemmel csoportosított érveivel. Ime a megtérítettek között vagyunk mi is — az „Országos Hirlap” szerkesztősége. Mi is a magyarosabbnak látszó írásmódot választottuk ez újság megindításakor, noha nem mentünk el azokig a szélső határokig, ahol a hangzás után való írás kezd neveltségessé válni. S nem meggyünk el most se, az írásmódunk részben való megváltoztatásakor, azokig a határokig, ameddig az orthologusok mennek, hogy *minden* idegenből átvett szónak meghagyjuk a maga régi, eredeti formáját. Distinguálunk, különbséget teszünk azok között az idegenből vett szavak között, amelyek teljesen magyarokká lettek, amelyek átmentek mindannyiunk vérébe és azok között az idegen szók között, amelyek közismertek ugyan, amelyeket megért minden művelt ember, de amelyek idegenek maradtak formában és hangzásban egyaránt. Ami magyarrá lett az értelemben, legyen az az írásban is, ami idegenül hangzik a fülünkben, maradjon az a formában is. Így tesszünk eleget nemcsak kitűnő munkatársunk óhajlásának, hanem olvasóközönségünk kívánságának is, amely száz meg száz levéllel ostromolta eddig is szerkesztőségünket és teljes egyetértően helyeselte a **Dóczi Lajos** írásmódját. Mikor még köszönetet mondunk a sokfelől nyilvánult érdeklődésért, megkezdjük az új írásmódot, amely — mint mindenki hamar meggyőződhetik róla — nagyon kevés és alig szembeötlő változásokkal fog járni.

— **A Tisza-család köszönete.** **Tisza Kálmán**, gróf **Tisza Lajos** elhunyt alkalmából a következő levél közlésére kért fel bennünket:

Gróf **Tisza Lajos**nak, a **Tisza-család** szeretett tagjának, nekem nemcsak szeretett testvéremnek, de igaz barátomnak elhunytá óta hatóságoktól, egyesületektől, társulatoktól, egyesektől nagy számban vettem részvénytárgyakat. Köszönettel, hálával vettem azokat, annyival inkább, mert jól esett fájó szívemnek annak látása, mennyire elismerik a — fájdalom ma már — néhainak érdemeit és méltányolják országszerte nemes jellemét. Szeretném — érzem, kellene — külön-külön mindenkivel szemben egyenként kifejezni a család köszönetét; de miután erre képtelen vagyok, arra kérem mindazokat, akik részvétükkel enyhíteni igyekeztek fájdalmunkat: tétézzék jószágukat azzal, hogy fogadják el a hála és köszönet mindnyájukhoz együttesen intézett ezen egyszerű, de tiszta szívből jövő nyilatkozatát.

Budapestben, 1898. február 3.

Tisza Kálmán.

— **A Rakovszky-Szalavszky affaire.** A nagy szenatiót keltett ügy végre a kibontakozás felé közeleg. A felek már megválasztották a becsületbíróság tagjait. **Szalavszky** részéről (hol feltűnő vigyázatot látunk arra, hogy a bírák ne legyenek merev pártemberek), báró **Üchtritz Zsigmond**, **Hollán Ernő** és **Bezerédy Pál**. **Rakovszky** részéről **Ivánka Oszkár**, gróf **Eszterházy Mihály** és **Elek Gusztáv**. A becsületbíróság ma délután 5 órakor összeült a Nemzeti Casinóban és megválasztotta elnökeül gróf **Szapáry Gyulát** és miután a gróf most **Taksonyban** birtokán időzik, elhatározták, hogy

ing megjön, függőben hagyják a kínos ügyet. Van tehát most már gróf Szapáry Gyula miatt két ügy, (a katolikus autonomia és a Ra-covszky-Szalavszky affaire), amely nem mehet előre. Altalában azt lehetne hinni, hogyha gróf Szapáry Gyula nem volna, a föld meg nem mozdulna többet a maga tengelye körül.

— **A diplomacia Budapesten.** Az udvar ittléte és az itt tartandó fogadások alkalmából valamennyi nagykövet és azok tanácsosai néhány napot a magyar fővárosban fognak tölteni. Mint Bécsből jelentik, a nagykövek közül legelőbb már e hónap 17-én Budapestre érkeznek, hogy az udvari bálon részt vegyenek. Ez alkalommal még *Goluchovszky* külügy-miniszter és a többi közös miniszter is a fővárosba érkezik.

— **Ottó király állapota.** Münchenből veszedelmes hír érkezik a nagybeteg Ottó király állapotáról. A királynak, akit ma *Luitpold* regensherczeg meglátogatott, az állapota állítólag annyira rosszabbodott, hogy a catastropha bekövetkezésétől félnek. A „*N. Fr. Pr.*” müncheni távirata szerint a *beteg király állapota nem aggasztó.* Ma hivatalos közlemények czáfolják meg a király nagy rosszulletéről keringő híreket, melyekhez az a megjegyzés van még fűzve, hogy az országos orvosi főtanácsos jelentése a király állapotában semmiféle változást nem jelez. Az orvosi főtanácsos *hetenkint csak egyszer látogatja meg Ottó királyt.* Ugyane távirat szerint a regensherczeg a királynál nem volt látogatásban.

— **A választás vége.** A rózsahegyi képviselőválasztás véres zendüléssel végződött. A választókerülethez tartozó *Lizskófalva* községben ugyanis a néppárt megtudván, hogy jelöltje megbukott, zavarogni kezdett, úgy, hogy a csendőrségnek kellett közbelépnie. A nép nekifirtott a csendőröknek, akik erre tüzet adtak, *hét embert súlyosan megsebesítettek.* Ezt látván a zavargók, megfutottak. A sebesültek közül *kettő meghalt.* Később kiderült, hogy egy eltévedt csendőrgolyó *Hoffmann* Dániel bérlő lakásába hatolt és leterítette a házigazda gyermekeinek nevelőnőjét. A szerencsétlen leány rövid szenvedés után meghalt s így *már három halottja van a lázadásnak.*

— **Karácsonyi melléklet.** Az oroszországi lengyel szociáldemokraták lapja, a *Robotnik*, mely csak titokban jelenhet meg, ezen technikai akadály következtében csak most állhatott elő a karácsonyi számmal. A *Robotnik* szerkesztősége — miként azt egy külföldi lapban olvassuk — érezvén, hogy a hosszú késésért valami kárpótlással tartozik olvasóinak: olyan compensatióról gondoskodott, hogy az bizonyosan mindazoknak élénk meglepedésével fog találkozni, akik kedvelői a karácsonyi albumoknak. A *Robotnik* ugyanis egy pazar nyomdai kiállítású füzetet mellékel a karácsonyi számhoz és ez a melléklet írásban és képekben ismerteti mindazokat a titkos rendőrkémeket, akik Varsóban, Vilnában és Censztohowoban figyelik meg a szociáldemokratákat. A hetvennyolc lapra terjedő füzet mindegyik oldalán van egy fotográfia, mely alatt aztán az illető urnak pontos leírása következik, ilyenformán:

A kém neve: *Osztója Pál Alexandrovics.*

Foglalkozása: Nyugalmazott adóhivatali segéd.

Lakása: Vilna, Nagy Péter-tér 48. szám, második emelet, 4. ajtó. A házban szűk és sötét a folyosó és ha hó esett, *Osztója Pál Alexandrovics* mindig megcsuszlik a lépcsőn; sajnos, a nyakát még sohasem törte.

Kora és családi állapota: Ötvennégyéves, nős, gyermektelen.

Testalkata: Erőteltjes, jól konzervált. Tavaly kezdett nagyot hallani és ez reá nézve végzetessé válhatott volna, de akadt egy doktor, aki kigyógyította. A doktor később elvtársaink sorába állott. Gondoskodtunk, hogy legközelebb megint ő gyógyítsa.

Műveltségi foka: Közepes. Különösen nyelveket nem beszél, de azért ért öt nyelven. Tanácsos, ha az ember az ő jelenlétében képesbeszédben beszél a társaival. „*Forradalom*” helyett például azt kell mondani: „*rombolás.*” Azt nem érti meg.

Külön szakmája: Csak azoknak veszedelmes, akik korcsmába járnak, mert járnak, mert járnak, mert

ret, csak a korcsmaasztalnál tesz megfigyeléseket. Ha egyszer betiltják a korcsmaipart, le kell mondania a hivataláról.

Fogai: Épek.

... A *Robotnik*knak ehhez az albumához még egy másik füzet is van mellékelve, amely az összes sikkasztó és zsaroló orosz tisztviselők névsorát közli. A névsor igen hosszú, de azt mondják, hogy korántsem tökéletes. A detektíveket tényleg könnyebb ismerni, mint a sikkasztókat.

— **Ebéd a hadtestparancsnoknál.** *Lobkowitz* herczeg hadtestparancsnok ma délután ebédet adott, a melyen résztvettek: gróf *Károlyi* Sándor, *Széll* Kálmán, gróf *Hunyady* Imre, gróf *Csekonics* Endre, *Gromon* Dezső államtitkár, gróf *Wenckheim* Frigyes, ögróf *Pallavicini* Ede, gróf *Sztaray* János, báró *Atzél* Lajos, báró *Piret de Bihain* Béla, báró *Lederer* Arthur vezérőrnagy, gróf *Attems* Mór vezérőrnagy, báró *Vécsey* József, gróf *Széchenyi* Imre, gróf *Zichy* Adár és *Salamon* Aladár.

— **Halálozás.** *Harsányi* Jánosné született *Urbankovits* Karolina, élete 50. évében február 2-án meghalt Zentán.

— **Abczug! pfuj! Brassóból** táviratozák: A szász-nököldöttség fogadtatása alkalmával *Reimesch* Frigyes szász tanító „*abczug!*”-ot és *pfuj!*”-t kiáltott, midőn a magyarság éljenezte a királyt és *Bánffy*t. *Maurer* főispán ez ügyben azonnal vizsgálatot rendelt el és a kihallgatott tanuk, sőt a vádlott maga is azt vallotta, hogy *csakugyan abczugolt, de nem a királyt, hanem Bánffy*t és a magyarokat, akik a fogadtatást meghúsozták. A vizsgálatot folytatják. Jellemző, hogy a helybeli mérsékelt szászok lapja egy szóval sem emlékezik meg a fogadtatásról és annak ünnepeiről; azt kizárólag a zöldek rendezték.

— **Egy tizedes és egy trombitás.** Két katona ez a derék legény. Az egyik nagyobb ur, mint a másik. A trombitás az nem parancsol senkinek, csak az ő sárga trombitáját fujja teli tüdővel, hogy megszire hallható hangon tudtára adja pajtásainak, mit kell cselekedniök. A tizedes, az már nagy ur. Annak két csillag van a gallériján és az a két csillag sokkal nagyobb hatalmat ad neki, mint bárki is hinné. Sokszor vissza is él a tizedes ezzel a hatalmával vagy éppen nem tud vele élni és az utóbbi esetben másként segít magán. Ugy például mint a müncheni háziezred egyik tizedese. Ez a derék legény öt fillér miatt összekapott a trombitással. Eleinte csak a katonaszótár legválogatottabb kifejezéseit vagdosta a fejéhez s mikor látta, hogy ezekre nem reagál a trombitás, nekiment a szuronynyal és a *hitvány öt fillér miatt agyonszurta a trombitást.* S most a szerencsétlen trombitás még kevésbé reagál a tizedes ur szavaira.

— **A salgótarjáni bányászok strikeja.** Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy a *salgótarjáni* bányászok között kitört a strike. Erre vonatkozólag ma a következő értesüléseket kapjuk:

A salgótarjáni közszénbánya részvénytársaság, mely átlag 2500—3000 munkást foglalkoztat, de czeber hónapban azt tapasztalta, hogy a nemzetközi szociálista párt kiküldöttjei sűrűn érkeznek a községbe és a munkásokkal érintkeznek. A vendégeket nyomon követték a nemzetközi szociálisták postán érkezett újságai és füzetjei. A társulat azonban bizva abban, hogy a munkások aránylag a legnagyobb munkabért kapják, mert egy-egy bányamunkás átlagos napi keresménye 1 forint 80 krajczár, a napszámos pedig 1 forint, annál kevésbé tartott az izgatásoktól, mert bár egy év óta folyton hanyatlottak a szénárak, a munkabéretet nem szállította le. *Február elsején a Károly-akna munkásai megtagadták az aknába való leszállást,* míg a többi bányában körülbelül 2200 munkás szabályszerűen tovább dolgozott. A munkások a munkabeszüntetés okai felől megkérdeztetvén, azt felelték, hogy *ők 8 órai munkát és 3 forint minimális napibért igényelnek.* Minthogy pedig egyes munkáscsoportosulások történtek, a főszozolgabíró *Losonc*zról katonaságot kért. E hónap 2-án *Török Zoltán*, Nógrád-megye alispánja is megjelent a strike színhelyén és a bányai igazgatóság jelenlétében felszólítást intézett a munkásokhoz, hogy vagy folytassák a munkát, vagy pedig vegyék fel munkabéruket; körülbelül

20 izgatót pedig a főszozolgabíró *ság eltolonczoltatott.* A munkások legnagyobb része erre kijelentette, hogy *ők készek a munkát felvenni, ők strikeolni sohasem akartak és hogy izgatásnak áldozatai.* Ma reggel mind a nyolcz bányában egész erővel dolgoztak, kivéve a *Károly-aknát*, melybe csak a munkások egyharmada szállt le. A két napig tartott strikeot mindenki befejezettnek tartja, mert minden helyi ok nélkül, *csupán külső izgatás következtében keletkezett.*

— **A marburgi párbajok.** Néhány nap óta sűrűn érkeznek hírek *Marburg* városában vívott párbajokról, melyeket polgárok és katonatisztek vívtak meg egymással. A helytartó tegnap Grácba magához rendelte *Marburg* polgármesterét, *Nagy* Sándort (de jó magyar neve van a marburgi polgármesternek!) és azt beszélék, hogy ez a berendelés azzal a szomorú bábajesettel van összefüggésben, mely igen kicsinyes ok miatt a múlt hétfőn volt *Marburgban*, amelynek *Atteneder* Leó szigorló orvos esett áldozatul. Erről a párbajról ujjában a következő részletek érkeznek: *Atteneder* *Marburg* legelőkelőbb köreiből rendkívül szeretetreméltó, szerény és előzékeny embernek ismerték, ami annyival inkább kiemelendő, mert mostanában azt terjeszték, hogy *Atteneder* veszekedő természetű volt. *Atteneder* nagyon képzett ember volt és úgy apját, akit általában becsülnek, mint édesanyját beteggé tette hirtelen szomorú halála. *Atteneder*nek szombatn este a marburgi kaszinóban úgy tűnt fel a dolog, mintha *Piberani Wescher* Richárd, az 5. dragonyos-ezred főhadnagya folyton fixirozná őt. Bántotta ez a dolog és végül megkérte a tisztet, menjen ki vele a folyosóra. A tiszt egyik bajtársa, *Haydegg* főhadnagy kíséretében ki is ment vele. *Atteneder* ott udvariasan megkérdezte a főhadnagyot, miért kísérte őt folyton szemmél. Erre a kérdésre a főhadnagy arczul ütötte őt; a szigorló orvos azonban visszaütötte a főhadnagyot, mire mindkét tiszt kardot rántott és úgy ütötték *Atteneder*t. Ez csak azért nem kapott súlyos sebeket, mert vastag téli kabátja felfogta a csapásokat és mert a lárma a kaszinó vendégei segítségére siettek. A vendégek nem éppen hízelgő jelzőkkel illették a tisztet. A dologból párbaj lett, melyet hétfőn délután vívtak meg a lovaskaszárnya lovagló iskolájában. Csak egyszeri golyóváltás volt megállapítva. A lövés után *Atteneder*, akinek látszólag semmi baja sem történt, kissé előre hajlott, azután hirtelen összerogyott és pár pillanat múlva meghalt. A *Marburger Zeitung* tegnap a következő gyászjelentést adta ki az esetről:

Marburg német lakosai! Ma délután fél négykor temetik *Atteneder* Leót, aki a mi nemzetiségünkért vívott harcban esett el. Minden hazafinak kötelessége, hogy az elhunytnak megadja az utolsó tisztességet. Német asszonyok és leányok, német férfiak és ifjak, mindannyian kövessétek a reményteljes német ifju koporsóját! Tisztelet emlékének!

Tegnap délután nagy részvét mellett el is temették a szerencsétlen fiatal embert. Több mint hatszáz diák jelent meg a temetésen, melyet nem zavart meg semmi. A temetés után a kaszinó az elhunyt emlékére gyászünnepet rendezett. A katonaság két napon át készenlétben volt a kaszárnyákban.

— **A római társaságból.** *Római* levelezőnk írja: A római társasélet most van leszébb virágában. A sok fényes estély közül, amelyek gyors egymásutánban követik egymást, legfényesebb az volt, amelyet a nemzetközi művészegyesület rendezett Duse tiszteletére. A római társaság színe-java jelent meg ezen az estélyen és előkelő diplomaták meg főurak járultak Duse elé, hogy hódolatukat lábai elé tegyék. Mindenki várta, hogy a művész leg-alább valami monologot fog elszavalni, de nem lett belőle semmi; a vendégeknek be kellett érniök azzal, hogy tánczszal kárpótolják magukat az elvesztett műélvezetért. A második fényes bálon miniszterek feleségei voltak a bálányak, élükön *Radinina*k, a miniszterelnöknek feleségével. Ezen a bálon a Rómában tartózkodó idegen művészek is jelen voltak és pompásan mulattatták a vendégeket a helyszínén rajzolt skizzeikkel. Szép volt a vatikáni német követ bálja is, aki a római német kolónia crémjét látta vendégül hátsául. Ezekon kívül volt

még egy egész sereg mindenféle estély és bál, de olyan fényes és olyan előkelő, mint a Duse-é, nem volt egyik sem.

— **Huysmans nem megy kolostorba.** A napokban bejárta a lapokat az a hír, hogy *Huysmans* francia író kolostorba akar menni. A *Matin* című lap mint *párisi* levelezőnk jelenti, határozottan megczáfolja ezeket a híreket. *Huysmans* ugyanis ezeket írja:

— Legujabb regényemnek, a *La Cathédrale* főhőse, egy pap-barátja közbenjárásával belép a solesmesi apátságba. Valószínűleg onnan ered a tévedés, hogy engem nagyon is azonosítottak *Dartal* nevű regényhősömmel. Én író és államhivatalnok maradok és nem leszek szerzetes, mert erre nem értek magamban hivatottságot. De azért még gyakran vissza fogok térni a nagy trappista-kolostorba és a solesmesi apátságba. Ott jó barátaim vannak, akikkel szívesen érintkezem.

Akik nagyon érdeklődnek a misztikus francia író iránt, azok most már nyugodtak lehetnek, mert *Huysmans* nem megy kolostorba.

— **A rendőrség ügyei.** *Kovács F. Sándor* volt újságíró, aki ellen zsarolás miatt bünyenyítő vizsgálat van folyamatban, amint már említettük, rőpiratot adott ki, melyben több súlyos vádat emel *Bérczi Béla* rendőrkapitány ellen, a ki őt letartóztatta. *Bérczi kapitány* a vádak következtében fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen, s ha behizonyosodik, hogy *Kovács F. Sándor* vádjai alaptalanok, sajtópör útján keres megtorlást a támadásért. *Kovács F. Sándor* késő éjjel nyilatkozatot küldött szét az újságoknak, amelyben azzal akarja megerősíteni vádakozásait, hogy a főkapitányság még most sem demontálta az ő rőpiratában foglalt vádakait; ellenben *Tuchfeld Ottóné* gyár-utczai bodegásműtől, aki *Kovács F. Sándor* ellen vonakodott zsarolás miatt följelentést tenni, a rendőrség megvonta azt az engedélyt, hogy üzlete éjjel után három óráig nyitva lehessen.

— **Öngyilkos vasuti pénztáros.** *Fiumében* ma nagy feltűnést keltett öngyilkosság történt. *Ziska Béla* magyar államvasuti pénztáros ma délben a fiumei első vasuti alagutban két revolverlövessel véget vetett az életének. Az öngyilkos két levelet hagyott hátra; az egyiket az állomási, a másikat a forgalmi főnökségnek. A levelekben öngyilkosságának okául *zúzó pénzügyi viszonyait mondja.* A városban azonban azt beszélék, hogy azért lett öngyilkos, mert nejétől válni akart és neje a válásba sehogysem akart beleegyezni. Állítólag ma dönt el, hogy nem lesznek eiválasztva. A vasuti pénztárt hír szerint rendben találták. *Ziska* halálát három kiskoru gyermeke siratja.

— **A kastély titka.** Ezt a rémregényeknek már nem szokadlan czímet kell adnunk annak a gyilkosságnak és öngyilkosságnak, melynek hírért *Prágából* hozza a táviró. A Prága mellett levő *Velcs-lavin* helységben, az ott levő kastélyban ma éjjel még teljesen meg nem magyarázott vérengzés történt. A kastély tulajdonosa, *Avesteren* asszony ez idő szerint két leányával Bécsben időzik. Fia, a huszonnégy éves *Verner*, aki jogász, tegnap este egy hölgygel Münchenből *Velcs-lavinba* érkezett és megszállt a kastélyban. Éjjel tizenegy órakor a kastély cselédségét két lövés zaja riasztotta fel. Behatoltak a szobába, ahol *Avesteren Verner* volt a fiatal hölgygel és ott mindkettőt vérben fekvő, a padlón találták. Gyorsan orvost hívtak, aki constatálta, hogy a fiatal hölgy már meghalt. A jogász a szájába lőtt és mikor az orvos jött, még élt. Mikor rövid pillanatra visszanyerte eszméletét, így szólt az orvoshoz:

— Hagyjátok meg nekem kedvesemet!

E szavak után ismét elvesztette eszméletét. Az asztalon két levél feküdt; az egyik *Spindler József* prágai ügyvédnek, a másik *Schulzberger* müncheni embernek volt czimezve. *Avesteren Verner* múlt évben a müncheni egyetemet látogatta és ott ismeretséget kötött egy *Schulzberger* nevű kis-asszonnyal.

— **Dürrlisták strikeja.** Egy alföldi körösmenti községben, *Öcsödön*, a képviselőtestület kimondotta, hogy a napidíjasok fizetését a természethez igazítva, vagyis nyáron, mikor hosszabbak a napok, akkor fűszert

1 forintot, télen pedig, mikor rövid tartamu a világosság, 160 fillért. Az indokolásba pedig belevette: gondolják meg a díjnok urak, hiszen télen a község fáján melengetik dermedt tagjaikat, meg nekik úgy is sokba van az írka-fírka. Hiszen nem az Uristen világít, de a falu drága petrolummal a díjnok uraknak. A határozatra a díjnokok in corpore a földhöz csapták a tollaikat, a kalamárisba krétát tettek s tiltakozó körmenetet tartottak a nagy vendéglőig, ahol kimondták a strikeot. Végre úgy felszaporodott a dolog, hogy maga az előjáróság ment értük a vendéglőbe s visszaédesgette őket a faluházához, egy forint napidíjat ígérve télre, nyárra.

— **A merai rablógyilkos.** *Mera* kolozsmegeyi községben, mint azt megirtuk, a napokban meggyilkolva találták *Simon János*ét és 12 éves leányát. *Kolozsvári* levelezőnk ma azt jelenti, hogy *Bodor* vizsgálóbíró kinyomozta a gyilkost. *Kolozsvárott* elfogatta *Horváth* István 34 éves merai földművest, aki kezdetben mindent tagadott, de később bevallotta, hogy ő gyilkolta meg *Simon János*ét és annak leányát.

— **A szerelmes csizmadialeányok.** *Mohácson Dobos Ferenc* és *Jeromovits Száva* csizmadialeányok már régen ellenséges viszonyban voltak egymással, mert mindketten egy leányt szerettek. Ma éjjel — mint levelezőnk táviratozza — *Dobos* és *Jeromovits* találkozott egymással egy vendéglő előtt. *Jeromovits*ot a fivére kísérte. A két vetélytárs összeszólkalkozott, minek az lett a vége, hogy *Dobos* revolverrel rálőtt *Jeromovitsra*, aki mellén találva, összeesett. Azután *Dobos* hosszú késsel megtámadta *Jeromovits* fivérét és ezt *hátha szarta.* Mind a két áldozat súlyosan megsebesülve fekszik most a kórházban. A dühös csizmadialeányt a rendőrség elfogta.

— **A gyermekölők.** *Soborsinban* veszedelmes bandát fedeztek fel, amely, mint most kiderült, egész sereg kis gyermeket tett el láb alól. Az előnyomozásból kitűnt az is, hogy a gyilkos banda lelketlen mesterségét méreg által követte el; áldozatait a tudatlan néposztályból szedegette.

— **Szivárvány télen.** Ritka természeti tünevény volt látható ma reggel *Kassán.* A székesegyház tornya felett — mint levelezőnk írja — hatalmas szivárvány íve hajlott le, ami februárban mindenesetre ritka dolog.

— **A szociálisták.** *Szabolcsmegeyében* nagyban garázdálkodnak a szociálisták. A *kisvárdai* zavargásról már egyszer adtunk hírt s most a következő részleteket jelenti róla levelezőnk: Két héttel ezelőtt a karászi jegyző, hogy behajtsa a hátralevő adót, megjelent egy szociálista házában; ez még három társával megtámadta a jegyzőt, kikapták kezéből irományait és azokat szétépték. Ezért a *kisvárdai* járásbíróság börtönébe került a négy karászi szociálista. Ezeket akarták tegnapelőtt erőszakos módon kiszabadítani. A kiszabadításra 300 főnyi csapat indult el, mely botokkal és egyéb ütő szerzőkkel volt felfegyverkezve. Karászról berontott a tőmeg *Kisvárdára*, ahol a járásbíróság épülete támadta meg, követelvén, hogy az izgatásért letartóztatott és fogva levő négy szociálista kolompost bocsássák szabadon. A járásbíró türelemre intette a felbőszült népet és szétoszlásra hívta fel. A nép annál dühösebben fenyegetőzött. Végre is, mikor a csendőrök szuronyait villogni látták, eloszlottak azzal a fenyegetéssel, hogy holnap kétszer annyian jönnek és kiszabadítják a vezéreket. *Kisvárdán* óriási a rőműlet, a lakosság nyugalma teljesen fel van durva. A lázadásról a járási főszolgabíró rögtön jelentést tett és egy század huszárságot kért állandó elhelyezésre *Kis-Várdára* és *Karászra.* Az alispán haladéktalanul intézkedett és a katonaság rögtön különvonaton utnak indult. Az alispán egyszersmind távirati felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, hogy a *Kis-Várdára* kivezényelt huszárszázadot állandóan ott tarthassák vagy ha az nem lehetséges, más katonaságot rendeljen állandó tartózkodásra *Kis-Várdára.* — A szociálisták másutt is erősen mozognak. *Pap* község összes lakosságán, ideértve a cselédséget is, tegnap a falu közelében levő legelő területén, hatósági bejelentés nélkül, *Gonda Lajos* és *Kovács-Nagy Lajos* elnöke alatt szociálista

nyilvános gyűlést tartott. A gyűlésen kimondták, hogy az 1842. évben végrehajtott tagosítási munkálatokat felbontják és a nagyobb földbirtokok kezén levő birtokokat egymás közt felosztják, törvényes adók fizetését megtagadják, a fennálló törvények végrehajtásának minden eszközökkel ellentállanak.

— **Nyomon.** Már több, mint egy hónapja, hogy *Schreiber* Adolfot, a megszökött uzorást hiába hajszolja a rendőrség. Már minden reményt feladtak, hogy elcsiphessék, midőn egy újabb feljelentés a helyes nyomra vezette a rendőrséget. *Báró Pongrácz* Anzelm volt országgyűlési képviselő még nőlen korában 2400 forintért 12,000 forintról szóló váltót adott *Schreiber*nek. Mikor a báró megnősült, a váltóösszeg javarészét kifizette, úgy, hogy a mai napon körülbelül még ezer forint maradt törlesztendő. *Pongrácz* előbb azért nem tett feljelentést *Schreiber* ellen, mert kimélni akarta a családját, most azonban, hogy *Schreiber* megszökött, jónak látta a feljelentést ellene megtenni. *Arányi* Miksa rendőrkapitány e feljelentésre ma reggel *Schreiber* lakásán újra házkutatást tartott. Már nyolcz órakor öt detektiv jelent meg az uzorás dolmány-utczai lakásán. Az előszobától a padlásig mindent felkutattak. Összeforgatták a butorkat, leszedték a képeket, szétszedték az ágyakat. Déli tizenkét óra volt s még mindig nem volt eredmény; a keresett váltót nem tudták megtalálni. Egyszerre csak az egyik detektivnek nagyon feltűnt egy paplan szegése, melyen gyanus kiemelkedések látszóttak. Felbontották a paplant s abban 60.000 forint értékű váltót találtak. A váltók között ott volt a *báró Pongrácz váltója* is. A sok bianco váltó között találtak néhány levelet is, melyek nyomra vezethetik a rendőrséget. A levelek ugyanis az uzorásnak a felső vidékről írott újabb keletű levelei voltak. Egyik levélben a többek között a következőket írja a feleségének:

„Légy óvatos, bocsásd el a cselédet, eresz le a rolettet, ne mutasd magad . . .”

A rendőrség e levél nyomán a legóvatosabban intézkedett, hogy az asszony ne értesítse *Schreiber*bert a veszedelemről. Az előzetes táviratozás után két detektiv vonatra ült, hogy az uzorást letartóztassa. *Schreiber* Adolfné hiven betartotta férje utasításait, leeresztette az ablakroddet, elküldte az egyik cselédet s nem mutatkozott. Még tegnapelőtt pénzt is kapott, senkinek sem tűnt fel az ismeretlen feladó, mignem az említett feljelentés következtében az anyyra hajszolt vámpír a legnagyobb valószínűség szerint végre kézrekerül.

— **Az elvetemült fiu.** *Wahl Zsigmond*, székudvari *Kovács* 3600 forintot örökölt az apja után oly módon, hogy azt csak édes anyja halála után kapja meg. *Wahl* ez a végrendekezés nem elégitette ki s ezért elhatározta, hogy majd segít ő a bajon. Szegény anyját folyton zaklatta, ütötte, kizozta s csak akkor kegyelmezett neki, ha nagyobb összeg pénzt csálhatott ki tőle. Ily módon, többnyire halálos fenyegetésekkel sikerült anyjától 1600 forintot kicsikarni. Végre az öreg tehetetlen asszony abbéli félelmében, hogy öreg napjaira koldulni lesz kénytelen, ha tovább is enged követeléseinek, megtagadott minden további pénzsegélyt. Az elvetemült fiu, ki már egy ízben nagyobb fogházbüntetést szenvedett az anyja ellen elkövetett merénylet miatt — anyja kijelentésére kést húzott ki a csizmája szárából s ezen szavakkal: *Most meghalsz vén banya!* nekironott édes anyjának, de mielőtt gyilkos szándékát végrehajthatta volna, a legvégső pillanatban berontott a szobába az elvetemült fiu öccse s egy szomszédja s ezek kimentették a vérző öreg asszonyt a fiu karmai közül. Midőn a csendőrök elvitték, visszahíltotta anyjának és öccsének:

— Megszabadultok kutyák, de azért csak a kezem alatt haltok meg!

A gonosz fiut bekisérték a *kisjenői* járásbíróság börtönébe.

— **Gázrobbanás.** *Szegedi* levelezőnk jelenti: *A Vajda és Társa* droguista-tüzletben ma este gázrobbanás történt. A robbanás következtében tűz támadt. *Wolford* József 12 éves tanulót a tűrő füst megfojtotta.

— **Villámias, menydörgés.** Ugyancsak bolond idővel jár az idei tél. *Fiumében* — mint levelezőnk táviratozza — ma reggel villámlással és mennydörgéssel járó vihar volt. A hűvös szél Fiuméra csak esőt hozott, de Monte Maggiore, Cherso és Veglia hegyeit hóval borította be. A vonatok ma még rendes időben érkeztek, de a rendkívül borús idő nagy havazásokra enged következtetést.

— **A főügyész büne.** Derék főügyésze van *Dessau* városának. Derekaságára élénk fényt vet az a körülmény, hogy vizsgálatot indítottak ellene, mert — mint levelezőnk táviratozza — kilencz éves leányát iszonyuan kizozta, éhezettette és egész éjjeleken át a pinczében becsukva tartotta.

— **Apja és fia.** *Zsömley* Lajos rendőr tegnap megdorgálta tizenhat éves iskolába járó fiát. A gyermek, aki vasárnaponként már sétapálcát hord és udvarol, nagyon fölháborodott édes apja vakmerőségén, aki öt valami csiny miatt felelősségre vonta, fölvetta a kabátját, s azt se mondva, befellegzett, elment hazulról. Este várták otthon, de nem jött s hiába lesték még ma délelőtt is. Apja kétségbeesetten keresi.

— **A csárdás miatt.** Nagy galibát okozott *Pürkerecen* egy csárdás, amelyet el sem huzott a cigány és melyet nem is tánczolt el senki. Ugy történt a dolog, hogy egy oláh lakodalmon a meghívott magyar legények csárdást akartak tánczolni, mibe az oláh vőlegény is beleegyezett. Igen ám, de a többi oláh legény nem volt ilyen engedékeny és így a csárdás miatt csinos kis verekedést rögtönzött a lakodalmas nép. A vége az lett a dolognak, hogy a magyar legények az egész lakodalmas népet szétverték.

— **Ellenszegülnek a nazarénusok.** *Békés-Csabáról* levelezőnk a következőket jelenti: A nazarénus secta éjjel szokta istentiszteleteit tartani, de mert a *Hieronym-i* léle tiltó rendelet, mely Békés-, Csongrád- és Csanádban a szabad gyülekezési jogot felüggeszti, még mindig fennáll és mert biztos adatokat nyert a hatóság, hogy a jámbor secta végezvén lelkiismereti dolgait, lelkiismeretlenül szocialista, sőt communista tanokat fejteget, szigorú ellenőrzésre vette ez éjjeli gyülekezéseket. *Sztraka* György főbíró végül kijelentette, hogy ha még egy éjjeli, bejelentés nélküli gyülekezésem tetteen kapják őket, akkor börtönbe kerülnek. És a jámbor nazarénusok, akik Pál apostolra hivatkozással fegyvert sem fognak kezükbe, nemhogy kilövéldöznek az ellenségre komolyan ellenszegülnek a „nyers erőszaknak”, mely őket börtönre akarja vetni. Egy-egy markosabb nazarénust négy rendőrnek kell a dutyiba betuszkolni. A nazarénusok különben hatalmasan terjednek az Alföldön és meggondolandó: leginkább a paraszt-szocialisták között.

— **Az elfogott testvérgyilkos.** Hirt adtunk volt arról, hogy *Dragics parácsi* testvérgyilkos, megszökött a községi börtönből, ahová öcscsének meggyilkolása miatt zárták. Mint *temesvári* levelezőnk táviratozza, a megszökött gyilkost ma az *utviki* határban, a csendőrök elfogták és a temesvári börtönbe szállították.

— **Két lövés a szállóban.** Tegnap a miskolczi Pannonia-szállóban egy *Detvay Matild* nevű, 19 éves, szép budapesti pinczérnő szállt meg. Éjjel öngyilkossági szándékból két lövést intézett maga ellen. Az első lövés nem talált, a másik lövésnél a golyó baloldaliának bordájába hatolt, de nem érintett nemesebb részeket. A személyzet csak reggel tudta meg az öngyilkossági kísérletet. A mentők a kórházba szállították, hol ápolás alá vették.

— **Mi a gyilkos?** A szolczi országúton meggyilkolva találták *Herman Márton* szolczi lakos feleségét. Miután az a gyanu merült fel, hogy saját férje gyilkolta meg és aztán éjjel kivitte az országútra, Hermant elfogták. Hermannak első felesége is annak idején rejtélyes módon, erőszakos halállal múlt ki. Egy reggel felakasztva találták. Akkor is Hermanra gyanuskodtak, de bizonyítékok hiányában szabadon eresztették. Hermant még pásztor korából *többféle gyilkosság gyanúja terheli*. Most az első gyanuesetekre is ki fog terjedni a vizsgálat. Herman eddig *mindent makacsul* tagad.

— **Leányának gyilkosa.** A brassómezei *Rozsnyón* — mint levelezőnk jelenti — nagy szerencsétlenség történt. *Markó* Markióri bányász kezében a fegyver véletlenül elsült és halálra sebezte a bányász *Hermina* nevű 18 éves leányát. A szerencsétlen leány, ki már esküvőjére készült, nagy szenvedések után másnap meghalt.

Keserű parasztok.

Az alföldi szocializmus okai.

(Előljáró beszéd.)

Mióta a szocializmus fölütötte a fejét az országban, azok, akiknek ez különben is a dolguk volna, kissé jobban kezdenek törődni a néppel. Mivelhogy azelőtt semmit sem törődtek vele. Ez újabb fajta foglalkozás csodálatos dolgokat derített ki, amiket ugyan a nép körében élők azelőtt is tudtak, de nem tudták azok, akik a parkettes hivatalok tükörveges ablakai mögül nézik a világot. Hogy van hely, ahol egy család évi keresménye százhetven forint; hogy milliók urainál három-négy béres-család lakik egyetlen szobában, s most például a torontáli nincsetlenség alkalmából: hogy egy-egy éhező ellátására napi hat krajczár szükséges. Mondom, itt-ott már törődnek ezzel vagy azzal, de manapság késő ez a dolog, ha idején utána nem néznek. A nép oly hosszú időn át el volt hagyatva, hogy tökéletesen beleunt a várakozásba s ma már napról-napra jobban fordul el az *uraktól* s fordul az *urak ellen*.

Ugy kell venni a dolgot, hogy a mostani forrongások nem mindenütt szocializmus, még csak nem is agrárszocializmus s ennek csak azért hivatik, mert nincsen más neve. Hiszen van köztük nem egy, aki jómódu, sőt gazdag ember. Az ilyen épen nem szeretne osztozkodni a maga vagyonán másokkal. Hanem elkeseredik az ellen az osztály ellen, amely hivatva volna, hogy az ő érdekeit is ápolná — és ezek az emberek úgy találják, hogy az ő érdekeik el vannak hanyagolva, hogy velük és állapotaikkal kevesebbet törődnek, mire egyszerre megszületik az elégedetlenség. Ugyanazok a Tiborcok ezek, akik már Bánk-bán idejében is sokan voltak s ma még többen vannak.

Okaik különbözők, gyakran igazság hiányával való, gyakran azonban odaütnek a szög fejére. Ők ezeket nem hangoztatják, de *érezik* és forr bennük és *haraggá érik*. Sőt gyűlöletté. Azután akkor egyszerre idejön a Nyugatról az izgatók révén a szocializmus s a magyar paraszt, bár a tant nem is érti, odadobja a karjai közé magát azon az alapon, hogy: ez kell nekünk, mert ez is az *urak ellen van*.

A néppel való nemtörődés ily módon hozza meg a gyümölcseit. Ugy áll a dolog, hogy a magyar paraszt rettenetesen érzi, hogy bármerre fordul, mindenütt különbség van közte és az ur között. Ezt panasolja is. Azt mondja, az urnak más törvény jár, a paraszt bajával meg nem törődnek. Nemrég hallottam, mikor mondta egy vagyonos tanyai ember:

— Ugyan, hogy nem látják meg a bajainkat? Hiszen ha a mi karunkba késsel vágna, csak úgy fáj nekünk, mint az urnaknak...

Elhíhető, hogy az ilyen szavakat az elkeseredés adja az ajkra.

A hivatalnokság sem törődik velük. A paraszt, félve is megy eléjük. Hát az bizonyos, hogy ügyét és baját lassan és nehézkesen adja elő, sőt furfanggal is, de ez a furlang megint csak onnan indul ki, hogy védekeznek, hogy az ellenség be ne csaphassa. Mert mindenfelő ellenséget sejt s egész életén át folyton neki idegen dolgokkal harczol. Csatát viv, mert megtámadtatva látja magát mindenütt.

Itt felsorolnám némely panaszait. Lesz köztük bizonyosan, amit igaznak találnak.

(Törvényekről.)

Megszivlelésre méltó panasz, hogy azt mondja: a törvény az urak számára készül. S az ilyesmit nem azért mondja, hogy gyanúsítson, hanem így érzi. Van is benne valami. Sok olyan törvényünk, amely az ő dolgaikkal foglalkozik, a viszonyok ismerete nélkül, nyugati kaptafára készült s körülbelül olyanforma, mintha az afgán emir be akarná hozni az országába az angol iskolatörvényt. Hogy csak egyet említsek, itt a mezőrendőri törvény, amelyet az alföldi nagykiterjedésű városokban lehetetlen betartani. Ugy hallottam, valamely felvidéki ur szerkesztette, egy kis tót hegyi községet véve alapul. Annak a viszonyaihoz, területéhez van mérve. Az alföldi városoknál kelene némely helyen ezer mező e törvény szerint. Hát persze hogy nincsen. Hanem azért a törvény meg van s büntető ereje van neki. Ami magyarul annyit tesz, hogy a parasztot nem védi meg, adandó alkalommal azonban bünteti. Véli is aztán romlatlan magyar népünk, hogy verje meg a rossz az urakat. Mert ha a tekintetes vadász urak kocsival keresztül hajtának a dinnyeföldjén, arra nincs mezőrendőr, aki tanu legyen, hanem ha az ő pulykája kint jár a pusztai uton, arra akad panaszos. A nóta vége természetesen birság.

Itt a vadászati törvény. Ez is kellemes kis olvasmány és szigorubb megítélés alá esik, mint az a másik. Mert a mezőrendőri törvény csak tudatlanságból készült olyannak, amilyen, de a vadászati törvényen nyilvánvalóan meglátszik, hogy egy csomó ur csinálta a maga használatára. Igazán csodálatos részletei vannak. Nézi például a paraszt reggel, hogy de rettentő módon össze van törve a kukoriczaja. Ebben állat van. Veszi is a botját s keresvén az állatot, talál a kukoriczáiban egy szarvast. Igen méltósággal eszi a kukoriczát, mert tudja, hogy a parasztnak őt nem szabad bántania a vadászati törvény rendelkezései szerint. Még leütni sem szabad vagyona pusztitóját. Csak ahhoz van joga, hogy szép szeliden megfogja s bevezesse a városba, amely négy mértföldnyi távolságra van s ezért esetleg kap is majd huszonöt krajczár hajtódíjat. A szarvas azonban, mint Kriesch János természetrajzában is olvasható, futós állat s nem áll meg a parasztnak. A paraszt ennél fogva vem tehet mást, mint hogy a szarvast átkergeti a *másik paraszt* kukoriczájába, hogy egye meg azt. S ha ráér, álljon őrt a saját kukoriczája körül mindaddig, míg a tekintetes szarvas azon a vidéken tartózkodik. Nem gunyból mondom tekintetes urnak a szarvast, hanem valójában én is annak tartom. Ugyanis, ha tiz paraszt töri a más kukoriczáját, a tiz parasztra rá szabad löni, ellenben ha tiz szarvas töri a más kukoriczáját, a tiz szarvasra nem szabad rálöni. Mint a példa, még pedig a törvénykönyvből kiolvasott példa mutatja, a szarvas különb ember, mint a paraszt.

Ha így volna. De nincs ám így, hanem úgy van, hogy azt a szarvast is le szabad löni. Le szabad löni annak, aki azon a területen vadászberlő. Hát ugyan ki lehet vadászberlő? Erre érdemes felelni, mert a törvény ugynevezett sajátképeni sajátossága itt van kibarkácsolva a leghegyesebbre. Nagy lélekkel megengedi, hogy az a tulajdon birtokos parasztnép is kiveheti bérbe és vadászhatja (ha különben fegyveradózt fizet és vadászjegyet váltott valamennyi), ha összetartozó népüknek kétszáz hold a földje. A mi vidékünkön tudtommal végtelen kevés olyan paraszt va-

hogy négyüknek egy csomóban kétszáz hold földjük legyen. Ennélfogva nem is vehetik ki ama területeket, ha akarnák is. Ötüknek, ugy lehet, már volna egy csomóban kétszáz hold földje, de öten nem vehetik ki a területet, mert az országgyűlés, amely annak idején a törvényt hozta, maximális számul *négy parasztot* állapított meg.

A vadászterületek így állnak s ezt nevezik jognak. E területek közül aztán azokat, amelyek a városokhoz közel fekszenek, kibérlék egyes vadászó-társaságok különböző pénzért. Messzebb fekvőket már olcsó pénzért lehet kapni.

Mondjuk, hogy ön, tekintetes ur, vagy én, alázatos szolgálja, kibérlünk egy ilyen messzi területet három esztendőre hét forint negyven krajczárért, vagy tizenhét forint negyven krajczárért. Az ár mellékest mert:

1. a parasztnak abból számbavehető haszna nincs,
2. mert licizáló ellenfél nincs,
3. mert ebben a henczegő korban az is megér valamit, ha az ember jó társaságokban eldicsekedhet azzal, hogy neki külön vadászterülete van.

Ezen a területen mindig a bérlő tetszésétől függ, hogy vadászik-e vagy sem. Ha akarja, akár az egész három év alatt feléje se néz. A nyulakra aztán ott boldog világ van és igen nagyon elszaporodnak. Nemcsak azért, mert senki sem lövi őket s így módjuk van a szaporodáshoz, hanem azért, mert a nyulnak is van magához való esze s azokról a területekről, ahol lövik, odamegy, ahol nem lövik. No aztán tessék az ilyen területen gazdálkodni a föld népének, ahol mindent megeszik az a nyul, amelyet neki löni nem szabad. Hogy ez nem levegőbe való beszéd, utalok Kecskemét városának a vadászati törvényhiányai ügyében az országgyűléshez tett feliratára. Évek előtt tette azt, a törvény azonban ma is csak az, ami volt. Védelmzői is vannak, természetesen legtöbbször vadászok. Kecskemét akkor s azóta sokan mások is arról panaszkodott, hogy a nyulak tönkre teszik a gyümölcskulturát. Azt mondják erre, hogy azon segíteni lehet. Minden fa derekát be kell kötni szép *fehér papírossal*: azt nem bántja a nyul. Nosza pusztai paraszt, aki papírost csak az adóintő czédulák képében látsz, kötözd szép fehér papírossal — de a nyulat le ne merd ütni, mert ha rájönnek, azért bírságok járnak. Ha pedig a papír esetleg nem használ, a jövő évre bádoglemezzel verd körül a fákat, amely esetleg emállírozva legyen s esetleg muzsikáljon, ha a nyul hozzáüti az orrát. Csak a nyulat ne bántsd. Ha medvével találkozol vagy farkassal, annak neki mehatsz, megmarczangoltatni magát szabad a parasztnak is.

Persze ez a törvény is a nyugati kaptára készült, a nyugatéra, ahol pusztaságok már nincsenek. És a vadállomány megmentéséről volt szó. A vadállomány ily módon meg is mentetik, a paraszt vagyon meg pusztul a vadkárok miatt s az embereknek itt csak két alternatívával lehet dolguk. Vagy összetett kézzel nézik az egészséget s közben elkeserednek, vagy a vadra törnek s leütik. Ez esetben bírságolás, nemfizetés esetén licizálás a dolog vége s ekkor még jobban elkeserednek.

Láttam parasztot, aki panaszt tett, hogy vadászok kocsival mentek keresztül a dinnyeföldjén.

— Ki látta? — kérdezi a bíró.

— Hát ki látta volna a pusztán, — mondta az ember — látta az Isten.

Az Isten azonban nem tanu. A mező-

rendőr tanu volna s mint ebből látszik, különb hatalmai vannak, mint Istennek, azonban hát e hatalom sem kapható a pusztán azon oknál fogva, hogy a mezőrendőri törvényt lehetetlen végrehajtani.

Volna itt még sok mondani való, de miután másokról is sok még a mondanivaló, elhagyhatjuk ezt.

(Az apaló.)

Nem tudom a statisztikai számokat, de nincs is rájuk szükség, mert nem mondok sokat, ha azt mondom, hogy az alföld területén vagy harmincezer ember van trachomában. Szeged területén magán van háromezer körül. Iszonyatos betegség ez a trachoma. Az egyiptomi szembaj, amely oly ragadós, hogy egy ajtókilincs megfogásával meg lehet szerezni. Férfi, asszony, gyermek, mind szenved benne, leginkább a tanyákon, ahol az orvoslása nehéz. A baj pedig veszedelmes, bele lehet vakulni, s undorító volta mellett véghetetlen ragályos. A szegények betegsége különben, szintugy, mint a kolera. Szegeden előbb ugy próbálták elejét venni, hogy bírságolták azt a trachomást, aki nem gyógyíttatja magát. Odakint a tanyákon, ahol fél napi járóföldre lakik az orvos. A paraszt hát fizette a bírságot, a trachoma pedig terjedt. Hosszu idők teltek ebbe, esztendők, a föliratok egyre panasztolták a bajt, újságok beszéltek a „trachomáról”, s már a katonaság is panaszkodott, hogy az ujonczokat nem lehet használni, mert jó részük trachomás. Voltak ezredek, ahol külön trachomás századot alakítottak. Mindenfelől segítséget kértek. Szeged például a maga tanyái orvosai mellé még tizennyolcz orvost s három pusztai kórházat tartott szükségesnek, hogy a bajnak vége legyen. Azután hosszas alkudozások következtek, nemcsak ott, hanem máshol is, mert hiszen a baj már átment túl a Dunánra is, sőt Felső-Magyarországba is felhordták a tótok. E közben jöttek ilyen rendeletek, olyan rendeletek, azokkal azonban trachomát gyógyítani nem lehet. Tavaly végre belátták ezt s az országos csapás elhárítására fölvettek *évi* (nem emlékszem biztosan) vagy *tizennyolcezer* vagy *huszonegyezer* forintot. Mindenki, aki e bajt közelebről ismeri, orvos vagy laikus, megnevette ezt a dolgot.

Ugyanakkor azonban Angliából hozattak *kétszáz ezer forintért egy apalovat*.

Ne tessék hinni, hogy a paraszt ezt ne tudná. Tudja bizony, mert olvas újságot, ha másként nem bírja: kilószámra veszi meg a régi lapokat. S nem csoda, ha ilyenkor azt mondja trachomás felebarátjának:

— Ha *ló* volna kend, már rég kitrágyáztatták volna a kend szőmit.

Ezen aztán megint csak elkeserednek.

Tömörkény István.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* *Színházi pietykák.* A napokban színházi körökben azt beszéltek, hogy *Fáy Szeréna* megváltik a Vigszínházról és *Somló Emma*, a Magyar Színház tagja, odaszereződik. A Vigszínház igazgatósága most egy communiqueben megczáfolja mind a két hirt.

* A „*Szevillai borbély*” szerzői joga. Rossini valamennyi műve után a tantiémeeket a pezarói Rossini-conservatorium huzza, amelynek igazgatója jelenleg *Mascagni*. Ez a privilegium 1896-ban lejárt volna, ha akkor egy királyi decretum további két évre meg nem hosszabbítja. A meghosszabbított terminus is azonban február 16-ikán, vagyis néhány nap mulva már lejárt és az olasz senatus nem óhajja tovább föntartani a pezarói conservatoriumnak ezt a kiváltságát. Olaszországban most

nagy mozgalom indult meg a conservatorium érdekében, amely az államtól évenként csak 37.000 lírát kap és amely, ha elesik a Rossini művei után járó tantiémeektől, nem tud fennállani. Maga *Verdi* is táviratban fordult a senatushoz, hogy vegye gondjaiba ezt az ügyet, ellenben vannak sokan, akik tühretellennek mondják, hogy a pezarói intézet még tovább is élvezze a monopoliumot.

* A budai zeneakadémia hangversenye. A budai zeneakadémia ma este hangversenyt rendezett a Vigadóban. A műsoron Mozart, Volkmann, Dubois, Denza és Fuchs zene- és énekkari szerzeményei állottak. *Szautner* Zsigmond karnagy becsvággyal tanította be valamennyit, de azért néhány próbával még megtoldhatták volna az előadók ügybuzgalmukat. A nagyszámu közönség azonban így sem vonta meg tőlük rokonszenvét.

* *Kontí József* premiéreje. A legkedveltebb magyar operette-szerzőnek, *Kontí József*nek, holnap premiéreje lesz. A népszínházban bemutatják a *Talmi hercegnő* című új operette-jét, amely már a hatodik nagy műve. Az „*Eleven ördög*”, a „*Suhancz*”, a „*Királyfogás*”, a „*Kópé*” és a „*Cziterás*” voltak eddigi opusai és hogy az első három mily nagy népszerűsége tett szert, tudja minden színházjáró ember. A „*Talmi hercegnő*”-nek ma del előtt volt a főpróbája és akik ott voltak, rendkívül zajos sikert jósolnak a holnapi estére.

* A Magyar Színház ujdonsága. A Magyar Színház most a „*Petit Michu*” című operette-re és a „*Titkos szolgálat*” című drámára készül; mind a kettő francia. Egy új népszimű is bemutatásra kerül, továbbá föllevenítik Moser „*Könyvtárnok*”-át.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* *Népszerű természettudományi előadások.* A Természettudományi Társulat népszerű sorozatos előadásai megkezdődtek és tartatnak husvétig minden pénteken este 6 óraker az egyetemes ásványtani intézetben (mnzeum-körut 4.). Az előadó dr. *Rácz István* tanár holnap folytatja fejtegetéseit az élősdii állatokról, bemutatásokkal.

* *Magyar költők Olaszországban.* Amióta az olasz szintársulatok rendszerint ellátogatnak Budapestre és *Salvini* Olaszországban színre hozta *Katona „Bánkban”-ját*, az olaszok körében igen nagy az érdeklődés a magyar irodalom és költészet iránt. Most *Tordai Grail* Erzsé, az ismert recitátornő Olaszországba megy és szavaló-estélyeken fogja bemutatni *Petőfi*, *Arany* és *Madách* remekműveit.

FŐVÁROS.

(Ahány bizottság, annyi szokás.) A kormány a Lágymányoson egy fővárosi telket szemelt ki a József-műgyetem számára s ezt ki akarná sajátíttatni. A közmunkatanács a leltári árban, 40 forintért kérte négyeszőgölét. A telekeladó bizottság felháborodott „hallatlan” lebecsülésen a ebben az állapotban ugy vélekedett, hogy 40 forint helyett czélszerűbb volna 150 forintot kérni. A közvélemény azonban mérsékletre intette a bizottságot, mire ez kijelentvén, hogy enged az erőszaknak, újabb véleményét formulázott négyeszőgölenként 80 forintjával. A pénzügyi és gazdasági bizottság, bár több tagja igazolta, hogy a Lágymányoson négyeszőgölenként 160—170 forintos telkek is vannak, a telekeladó bizottság második véleményéhez csatlakozott. A tanács ma tárgyalta a dolgot s a 80 forintot is magas árnak találta s 60 forintban állapította meg a telek négyeszőgölenek értékét.

(*Szomorú statisztika.*) A budapesti állami zálogházak mult heti üzleti forgalma a következő volt. A *belvárosi* zálogházban fölvettek 21.701 ékszer és 31.060 egyéb tételt 191.790 forint, kiváltottak 18.316 ékszer és 24.457 más ingóság-tételt 179.260 forint értékben; a *terézvárosi* intézetben 17.133 ékszer és 21.164 egyéb ingóság betét volt s ezekért 157.288 forint kölcsönt adtak ki és kiváltottak 15.376 ékszer, 16.520 más tételt 143.427 forint becsértékben.

(*Az egészségügyi órság.*) A főváros pénzügyi és gazdasági bizottsága holnap délután fél 5 óraker ülést tart. A kerületi előljáráásoknál szervezendő egészségügyi órság lesz a tanácskozás főtárgya.

(A segéd-tanítók a fővárosnál.) Három évvel ezelőtt, mikor a tanítók fizetése ügyét rendezték, bevették az erről szóló szabályzatba, hogy a fizetés fokozatainál a vidékről jött tanítóknak és segéd-tanítóknak a vidéken töltött működésük idejét is tekintetbe veszik. A következő évben azonban azokra a segéd-tanítókra nézve, akiket a vidékről hoztak be választás útján a főváros tanítói karába a szabályzat írott malaszt maradt. Folyamodtak a kétféle igazság miatt, de folyamodásukat a tanács az asztalfiókban felejtette. Két esztendeig kellett várniok, míg kérelmök a zöld asztalra került. A tanács a mai ülésén tárgyalta és — elutasította.

(A rend a vásárcsarnokban.) A vásárcsarnoki igazgatóságnak szemét szurt, hogy a központi vásárcsarnokban reggelente alig mozoghatnak, annyi a vevőközönség. A kofákat gyanúsítja a népcsődület előidézésével és pedig azért, mert ezeknek egy része már 9—10 óra tájban letakarja árúit és ott hagyja a vásárcsarnokot. Ez megrendszabályozása a nagy publikumnak, amely, ha a kofaasszonyok nem délfelé, hanem délután zárnák az üzletet, bizonyára nem reggel vásárolná a délre való, hanem déli 12 és délutáni 5 óra között. Hisz tudnivaló dolog, hogy a gazdasszony s a szakácsnő nem amiatt panaszkodnak, hogy nem vásárolhatnak be elég korán, hanem amiatt, hogy legjobb akarattuk mellett sem képesek az ebédre valókat valamikor az oszonna idején beszereztetni. A vásárcsarnoki igazgatóság tehát rendezkedik, szigorúan meghagyta a központi vásárcsarnok árusainak, hogy akár eladták holmijukat, akár nem, árusító helyeiket a meghatározott hivatalos időn belül el ne hagyják.

(Cselédek iskolája.) A budapesti katolikus nők egyesülete és a Lorántffy Zsuzsannáról nevezett protestáns nőegyesület ingyen oktatásban akarják részesíteni a cselédeket. A protestáns nők vasárnap, a katolikusok pedig csütörtök és vasárnap délutánra tervezik az ingyenes előadásokat. Mind a két egyesület a fővároshoz fordult a végett, hogy az iskolákban alkalmas helyiségeket adjon a kitűzött célra s a tanács ma mind a két folyamodást elfogadta.

(A szabadságharc szobra.) A másfél évtized óta emlegetett szabadságharc-szobor kérdése, már most, úgy látszik, csakugyan a megoldás révébe kerül. Az emlékmű ügyében kiküldött bizottság nemsokára összeül s megállapítja a szoborra hirdendő pályázat feltételeit. A pályázatot márczius 15-én hirdetik ki nagy ünnepélyességgel.

(Az új városháza.) Palóczy Antal műépítő ma este az országos iparegyesületben felolvasást tartott az új városháza kérdéséről. Fejtette, hogy a városházának mindig a legelőkelőbb helyen s olyan kiváló épületnek kell lennie, hogy a város méltóságát, hatalmát, gazdagságát szembetűnően kifejezze. Attért ezután a központi városházának a mostani terve, amely az ő nézete szerint *határozottan rossz*. A Károlykaszárnya, ahová az új városházat tervezik, nincs a város közepén, az épületnek a homlokzata nem a város főreszére nézne, hanem épen fordítva, az az kifelé, a Károlykaszárnya környékén most nagy kereskedelmi forgalom uralkodik, amelyet a városháza ideépítésével más városrészbe terelnének; végül a Károlykaszárnya környékén most meglévő utakat mind át kellene a fővárosnak alakíttatnia. Ezek Palóczinak a kifogásai az új városházának a Károlykaszárnya területére való építése ellen s az új városházának alkalmas telket másutt el se képzelhet, mint a *Duna partján*.

VIDÉK.

(Az oláhok és a nazarénus vallás.) A magyar Alföld nazarénus apostolai, azok a „gatyás püspökök”, kik gyalogszerrel vándorolnak faluról falura, hirdetve az „igaz igét”, utóbbi időben az oláh falvak népeit térítették meg, oly fényes eredményvel, hogy ma már nem egy oláh faluban éneklék magyarul a zsoltárt és cizálnak a magyar nyelvű bibliából. Emiatt a nemzeti agitátorok, különösen a pópák, megáczéputak, mert elvesztették kezükből a gyepőt. Ebből kifolyólag Aradon *Bogszán József* elnöke alatt a mai esperességi gyűlésen sok lelkes és tanító tárgyalta, miként lehetne megakadályozni a szocializmus és nazarénizmus terjedését

az oláhok közt. *Moldován János* aradi tanító hevesen támadta a papokat, kik szerinte okai a két baj terjedésének, mert nem művelik a népet, sőt erkölcsi hanyatlását okozzák. *Chicsiu Miklós* nagylaki pap helyesli *Moldován* lesújtó kritikáját, kárhoztatja a lelkészek és tanítók közt levő feszült viszonyt mi a köznépet demoralizálja. *Vauk János* aradi tanító örül *Chicsiu* bátor, őszinte nyilatkozatának és inti a papokat a nazarenizmus ellensúlyozására, moralisabb népnevelésre. *Ciora János* mikelakai lelkész a papokat védi, de lehurrogják s a gyűlés botrányok közt, határozat nélkül feloszlott.

A jászberényi polgármester lemondása.

(Távirati tudósítás.)

Nagy föltűnést keltett *Török Aladár*nak, a város polgármesterének állásáról való lemondása. *Török Aladár*nak, akit a város közönsége, — a nem liberális politikai pártívek kivételével, — nagyon kedvelt és aki a várost nagyon sok dologgal hálára kötelezte, ér s lesünk szerint tisztán *politikai zaklatások* miatt kellett lemondani.

Török Aladár lemondásával kritikus helyzetbe került *Jászberény* városa, mert olyan képességekkel megáldott és a város dolgai iránt annyi buzgóságot tanúsító férfit nem fognak egyhamar a polgármesterségre találni.

A lemondás története egyébként a következő:

A központi választmány, melynek tagjai, kettő kivételével, nemzeti párti korifeusok, a múlt napokban a képviselőválasztók névjegyzékének összeállítása miatt, mint azt egy fővárosi ellenzéki lap is közölte, feljelentést tett a belügyminiszternél *Török Aladár* polgármester ellen, ki általában a központi választmányt nem hívta volna egybe a rendes időben. A dolog úgy történt, hogy a központi választmány tagjai összehívtak ugyan, de a jegyzőkönyv hitelesítését az ellenzék tagjai *megtagadták*.

A belügyminiszter vizsgálatot rendelt el és leiratában meghagyta, hogy a képviselő választók névjegyzékét sürgősen állítsák össze és terjesszék föl hozzá. A polgármester össze is hívta két alkalommal a központi választmány tagjait a választók névjegyzékének hitelesítése végett. De ezt az ellenzékiek ismételtelen megtagadták.

Az ellenzék e magatartásából egészen világosan kitűnik, hogy más céljuk nem volt az általuk készakarva előidézett törvénytelen állapottal, mint az, hogy gróf *Apponyi Albert*nek alkalmat adjanak a belügyminiszterhez a jászberényi törvénytelen állapotok miatt egy interpellációt elmondani, melyben legékebben elmondhatná: ime, miniszter, a szabadelvű kormányzatnak jászberényi intézői a hatalmuk fentartása érdekében milyen égbekiáltó törvénytelenre képesek. A dolog pedig épen fordítva áll. Nincs ma a városban — azokat kivéve, kik hatalmi irigységből és személyes gyűlölségből minden eszközt jónak látnak felhasználni a polgármester ellen — senki, aki ne lenne meggyőződve arról, hogy *Török Aladár* polgármestersége valósággal áldás volt a városra. Ő volt az, aki a jászberényi városházáról kiirtotta azt a mindenütt pusztító sógorsági és komasági rendszert, amelynek eredményét nemrégiben *Hódmező-Vásárhelyen* is láthattuk. Az ő polgármestersége idejében rendes társadalmi élet fejlődött ki a városban; ő rendbehozta a városnak azelőtt elhanyagolt ügyeit és minden képességét a város javának előmozdítására fordította. És mégis odáig vitték a dolog, hogy teljesen elkedvetlenül téték és lemondott.

A város képviselőtestülete és a tekintélyesebb polgárok mind azon vannak, hogy maradásra bírják, de kérdés, hogy enged-e majd a marasztalásnak? Ha azok, akik a város érdekében szeretnék az újabb mandátumot elfogadtatni vele, egyszersmind garanciát is tudnának neki nyújtani az iránt, hogy az addigi ok nélküli támadások, amelyekkel az ellenzék elkeserítette, elnémulnak, akkor talán belemerne a dologba. Így azonban semmi körülmények között sem.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Uj alügyész.** A budapesti ügyészi kar új taggal szaporodott. *Pataky Gyula* királyi alügyész ugyanis, aki legutóbb a fiumei királyi ügyészségnek volt a vezetője, az igazságügyminiszter áthelyezte a budapesti ügyészséghez. *Pataky* csak ideiglenesen működött Fiumében, azelőtt *Komáromban* volt alügyész.

— **Vasúti szerencsétlenség.** Közveszélyes cselekmény miatt bevezette vád alá a budapesti törvényszék *Far...* mozdonyvezetőt és *Jalsovitz Rudolf* fele... a vád szerint tavaly télen okozói voltak a rákosi rendező állomáson történt vasúti szerencsétlenségnek, amelynek két emberélet esett áldozatul.

A mai tárgyaláson azzal védekeztek a vádlottak, hogy a szerencsétlenség idején már 22 órán keresztül szakadatlanul szolgálatban voltak és hogy *Kelemen István* vasúti tisztól szóbeli engedélyt kaptak arra, hogy bemehessenek az állomásra, noha a karjelző „tilos“-ra állott.

Cserményi szakértő azt vallotta, a lassan haladó vonat vezetője elfogadhat szóbeli utasítást, amint az „a gyakorlatban előfordul.”

Soós elnök: De kérem, hiszen így lopni is lehet, mert a gyakorlatban az is előfordul.

Vázsonyi Vilmos védő: Ugyan! ugyan! A lopást a törvény tiltja, ezt a gyakorlatot azonban a vasutnál mindenki ismeri, ha — ért a dologhoz.

Az *elnök*: Ne tessék az én szavaimat gunyosan bírálgni, mert *csehül járhat*.

A *védő*: De hát mit tegyek, ha látom, hogy a bíróság nem hisz a szakértőnek és váltóóróktól szerzi be vasúti tudományát.

A törvényszék a vádlottakat a felforgó enyhítő körülmények figyelembe vételével *három-három havi fogházra*, de egyúttal az államvasutaknál viselt állásuk elvesztésére is ítélte.

— **Jogszoigáltatásunk bajai.** A pécsi ügyvédi kamara — mint levelezőnk írja — felterjesztést intéz az igazságügyminiszterhez, amelyben foglalkozik a jog- és igazságszolgáltatással is. A jelentés az esküdtbírókokról és a bünvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényekben *kifogásolja az esküdtzék kiválasztásának módját*, kifejezve azt az aggályát, hogy az évi lajstromok egybeállításánál melléktekintetek is érvényesülhetnek. Az életbeléptetési törvény hirdett *tizenhatodik szakaszára* megjegyzi a kamara, hogy akkor, midőn az esküdtzések hatáskörét egészen új területre terjesztették ki, nem kellett volna ezt épen azon a téren megszorítani, amely eddig kizárólag az esküdtzések elé tartozott. Ez megrendíti az esküdtzések iránti bizalmat. A *polgári törvénykönyv codificációjá* ügyében megindult mozgalomtól a kamara igen sokat vár. Kéri az elavult *ügyvédi rendtartás* reformját s az *országos ügyvédi gyám- és nyugdíj-törvény megalkotását*, valamint *ügyvédi díjtörvény megalkotását* is.

— **Önértetes vádlott.** Az *elnök*: Volt-e már büntetve?

A *vádlott (Önértetesen)*: Soha!

A *panaszos*: Ohó!

A *vádlott*: Hogyan? Ön kételkedik? Ime, tekintetes királyi törvényszék: itt vannak a felmentő ítéletek. (*Iratcsomót vesz elő*.) Kilencz ízben felmentettek és három ízben megszüntették irányomban az eljárást. Vagyok olyan legény, mint a panaszos, akit csak háromszor mentettek föl.

SPORT.

— **Uj versenystálló-tulajdonosok.** Herczeg *Odescalchy Loránt* és *Okolicsányi Ede* főhadnagy ez évre versenyszíneiket jelentették be a jockey-clubnál.

— **Kitűltött sporter-an-ek.** Az osztrák jockey-club hivatalos lapján, a „Wochen Rennkalender” tegnapi számában a következő határozat jelent meg: „A versenyszabályok 26. §-a alapján *Riedel Henrik* bécsi és *Toulon Richard* berlini lakosok fogadási adósságok meg nem fizetése miatt az osztrák jockey-clubnak felügyelete alatt álló összes pályákról kitűltattak.”

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

3087. előfizető. Tudósításait szívesen vesszük a készletek megterítésére.

Érdeklődés. A *Pesti Naplóban* jelent meg a szabad forgó polemikus cikkek.

S. János. Szász Károly református püspök Budapesten, a Kálvintéren, a kálvinista egyház épületében lakik.

1000. Ujvidék. Szabad, csak tessék bátran kiadni. Petőfi semmiesetre sem fogja az ön cselekedését kifogásolni. Ami a Petőfi-társaságot illeti, az nem foglalkozik indulókkal. Azt hisszük, fontosabb dolog ennél az, hogy az induló jó legyen.

Oedipus. Asszonyi elmének finom ravaszágára vall az a pikáns ellentét, melyet elibünk terjesztetni méltóztatott. Apró igazságtalanságokkal ép egy asszony nem sokat törődik s így ön nem is gondolt arra, hogy a főszerkesztő kettős minőségének szembeállítására mennyire nem jogosult. Ugyanezen az alapon azt is kívánhatnák egy újságíró-képviselőtől, hogy nemcsak a vezércikkek, hanem a közgazdasági rovat összes témáit párhuzamosan tárgyalja le: a lapjában és a parlamentben.

Egy előfizető. Nagybarod. Névtelen levelekre, pláne ilyen kérdésben nem válaszolunk. A beküldött három levélbélyeg, illetve annak ára a mentő-perelybe vándorolt.

Vasuti. A folyamodványt, melyben besoroztatását kéri, nyújtsa be illetékes hadkiegészítő parancsnoksága útján ahhoz az ezredhez, amelynek szolgálni kíván. A folyamodványhoz csatolnia kell születési bizonyítványt, illetőleg keresztlevelet, érettségi bizonyítványt, a rendőrség által kiállított erkölcsi bizonyítványt, apai beleegyező nyilatkozatot és ha államköltségen akar szolgálni, vagyontalansági bizonyítványt.

V. G. B.-Gyarmat. Kérdése nem egészen világos, mert bizon a „jajernál” voltaképpen csak az veszt, akinek legkevésbé van s így kiesik a további forgalomból. Amennyiben más egyezség nincs, annak a „tűze” érvényes, aki hamarabb mondja be. Mert a „fájér” egyike a legegyszerűsebb játékoknak. Egyébként ezt a szót azt nem épen feltétlenül szükséges sz-szel írni.

Tudatlan. Z.-Egerszeg. Becses kívánságának már egy hete eleget tettünk, közölvén e rovatban vagy harmincz milliómos címét.

NYILTTÉR.

Utolsóelötti hét.
Eugen herceg szobor sorsjegyek 50kr.
Főnyer. 75.000 kor. értékben. Ajánlja:
Berger J. Harminczad-utca. Ifj. Schön Armin Erzsébet-körút.

THE MUTUAL

NEWYORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.
Biztosítéki alap 1897. decz. 31-én 1,314,955.000 frank.

Nyeremény-eredmények:

Kötvényszám 414.518.

Kiállított Budapest 1890. július 31-én. Haláleseti biztosítás 30 évi díjfelosztással, 5 évi nyereségyelosztással. Biztosított összeg 30.000 frt. Évi díj 1164 frt.

Befizetés 5 évben 5820 frt.

Nyeremény az első öt évi nyereségyelosztási időszakra: Kézpénzben 1800.61 frt, azaz egy évi díj 103.14%o-a. Ha a biztosított a nyereségyeket nem veszi fel kézpénzben, hanem a kötvény gyarapítására fordítja, akkor ez 2586.84 frttal, azaz egy évi díj 388.83%o-ával szaporodott volna. Díjtáblázatokkal és bővebb felvilágosításokkal készségesen szolgál a

Magyarországi vezérigazgatóság,
Budapest, IV., Károly-körút 26.

KÖZGAZDASÁG.

Osztrák-magyar bank.

Az osztrák-magyar bank ma tartotta Bécsben évi rendes közgyűlést dr. Kautz Gyula elnöklése alatt.

A határozatképesség konstatálása után előterjesztették az évi jelentést, amely hangsúlyozza, hogy a gazdasági viszonyok a monarchia területén az 1897. évi évről kedvezően alakultak. Egy mennyiség és minőség tekintetében általában ki nem elégit aratás, mely a mezőgazdaságnak a magasabb árak által csak részben nyújtott kárpótlást, a kivétel csökkenése, a politikai és nemzetiségi borulatok a fogyasztási képességnek érezhető hanyatlása következtében a forgalom korlátozását és ezzel a gazdasági tevékenység számos terén a vállalkozási kedv lecsökkenését eredményezték. Ezeket a jelenségeket

a nyílt piacon csaknem tartósan folyékony pénzállás és a pénznek aránylag olcsó ára kísérték, mihez részben jóformán az is hozzájárult, hogy a monarchiának a külföld irányában fennálló fizetési kötelezettségeinek könnyebb teljesíthetése céljából aranyat és aranykötetéseket szereztünk be. Ekként kerültük el annak szükségét, hogy a kamatlábat fel-emeljük, ami amugy is különös nehézségekkel küzdő nemzetgazdaságunkat érezhetőbben terhelte volna meg, bár érczkészletünkben nem jelentéktelen mennyiségű arany a határokon csakugyan kifolyt. A kamatláb az egész esztendőn át változatlan maradt. Magától értetődleg a gazdasági viszonyoknak általános kedvezőten volta hátrányos befolyást gyakorolt a bank üzleti tevékenységére is.

A bank *leszámitolási üzlete*, mely már 1896-ban kisebbedett, az 1897. évben még tovább csökkent, úgy, hogy a tárcza átlagos állománya 18¹⁰ millió forinttal volt csekélyebb, mint az előző évben.

A bank *kölcsönüzlete* is hanyatlott az 1897-iki esztendőben. A kölcsönök legmagasabb állománya 31¹⁰ millió forinttal január hó 7-én volt és az évi átlagban 5¹⁰ millió forinttal tett kevesebbet, mint az előző évben. Ezen aránylag nem jelentéktelen apadás részben az értékpapír-piacz tevékenységének pangásából magyarázható.

Ellentétben a bank jövedelmezőbb üzleteivel, a *pénzmeneknek és érczváltóknak* rendszerint kevésbé jövedelmező üzlete terjedelmesebben és élénkebben alakult, mint az előző évben. 69¹⁰ millió forintért aranyrudak és idegen aranyérmék árszabásterüen és 437¹⁰ millió forintért pénzmenek, érczváltók és egyéb külföldi követelések vétel útján szereztettek be. Ebből 386¹⁰ millió forint eladás és 63¹⁰ millió forint kikölcsönzés által került ismét a forgalomba. Az utóbbi összegből december hó 31-én még kinn volt 10¹⁰ millió forint.

A *giro-forgalom* a lefolyt évben élénkebb volt, mint az előzőben. A számlatulajdonosok száma ugyancsak 70-nel növekedett, a forgalom ellenben 828¹⁰ millió forinttal emelkedett.

A *jelzálog-hitel-üzletben* december hónap 31-én kinn volt 138¹⁰ millió forintnyi kölcsön, vagyis 1¹⁰ millió forinttal több, mint az előző évben.

A *letéti üzlet* 1897-ben a kezelésre, valamint az őrzésre adott értékpapiroknál további 23¹⁰ millió forintnyi emelkedést tüntet föl.

A *bankjegy-forgalom*: 1897. évi december hó 31-én 699¹⁰ millió forint, az előző évhez képest 40¹⁰ millió forinttal nagyobbodott. Leszámitva az 1897. évi december hó 31-én a bank birtokában volt és a forgalomban bankjegyek által pótoltt ¹⁰ millió forint államjegyet, az ugyanakkor 119¹⁰ millió forintot tett államjegy forgalomból: az év végén a bankjegyek és államjegy forgalma együtt 818¹⁰ millió forinttal rogtott, míg az előző évben 792¹⁰ millió forint volt; ebből kitűnik, hogy a hitelpénz összeforgalma 26 millió forinttal nagyobbodott. Miután azonban egyidejűleg az ezüst-értékpénz forgalma 2¹⁰ millió forinttal emelkedett, a korlátlan fizetési képességgel bíró forgalmi eszközök (bankjegyek, államjegyek és ezüst-értékpénz) szaporodása az év végén a múlt évhez képest 28¹⁰ millió forintot tett.

Előterjesztették ezután a számvizsgálók jelentését, valamint a főtanács azon jelentését, hogy a két kormányval a szabadság meghosszabbítása iránt az egyezmény 1898. december 31-éig megkötötték.

A bank közgyűlésén egyhangulag jóváhagyták a főtanács, valamint a számvizsgálók jelentését és vita nélkül elfogadták a két kormányval létrejött egyezséget a bankprivilegium meghosszabbítása tárgyában.

Schöller lovag, Hutterstrasser Lipót és Lieben Lipót főtanácsosokat újra megválasztották. Ráth Ágost helyére Schlumbergert választották meg főtanácsossá. Ezzel az ülés véget ért.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, február 3. Májusi járadék 102.70, Ezüstjáradék 102.50, Magyar aranyjáradék 108.50, Osztrák aranyjáradék 104.—, Osztrák hitelrészvény 228.90, Osztrák-magyar államvasut 146.70, Déli vasut 36.80, Osztrák bankjegy 170.15, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 170.05, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.94, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.42¹⁰, Orosz bankjegy 216.75, Olasz járadék 94.—, Laura-kohó 181.75, Harpeni 176.70, Olasz központi vasut 134.70, Török sorsjegy 115.—, Magyar koronajáradék 110.—.

Az *utótőzsdén*: Osztrák hitelrészvény 228.75, Osztrák-magyar államvasut 146.60, Déli vasut 36.—, Magyar aranyjáradék 108.50, Disconto-társaság 203.50.

Brüsszel, február 3. A nemzetközi czukorértekezlet összüléseinek időpontját még nem állapították meg. Ez csak akkor történik meg, ha létrejön az érdekelt hatalmak közt az előzetes megállapodás.

Páris, február 3. 3%o-os francia járadék 103.52, Osztrák földhitelintézet 1250, Osztr.-magyar államv. 738, Déli vasut 196, Osztrák aranyjáradék 104.62, Déli vasuti elsőbbség 390.75, Alpesi bánya 320.50, Török dohányrészvény 295.50, Török sorsjegy 114.—, Olasz járadék 93.85, Spanyol kölcsön 62.21, Meridional 675.—, Ottomán-bank 563.50, Debeers 783.—, Eaststrand 136.50, Chartered 83.50, Randfontein 51.50, Rio Tinto 716.—, Szilárd.

Páris, február 3. (*Bankkimutatás*). A pénzforgalom aránya az érczkészlethez 81.26 : 100. Kamatok és leszámitolás jövedelme 455.000 frk. Érczkészlet ezüst) + 605.000 frk. Váltótárcza + 30,849.000 frank. Államkincstári követ. — 37,152.000 frank. Magánkövetelések — 43,863.000 frank. Érczkészlet (arany) — 2,630.000 frank. Előlegek aranyrudakra + 8,488.000 frank. Jegyforgalom + 75,360.000 frank.

London, február 3. (*Bankkimutatás*). Összes tartalék 22,774.000 font sterling (+ 21,000). Jegyforgalom 26,960.000 font sterling (+ 350.000). Bankkészlet 32,934.000 font sterling (+ 370.000). Magánosok letétei 31,456.000 font sterling (— 440.000). Kincstári követelés 35,678.000 font strl. (— 1,801.000). Jegyartalék 20,437.000 font sterling (— 48.000).

New-York, február 3. (C. T. B.)

	február 3. cents	február 2. cents
Buza februárra	100 ³ / ₄	101 ¹ / ₂
„ májusra	95 ⁵ / ₈	96 ³ / ₄
„ júliusra	88 ¹ / ₂	89 ³ / ₈
Tengeri májusra	33 ⁷ / ₈	33 ³ / ₈

Chicago, február 3. (C. T. B.)

	február 3. cents	február 2. cents
Buza májusra	94 ⁵ / ₈	95 ¹ / ₄
Tengeri májusra	29	28 ⁵ / ₈

Mezőgazdaság.

A vetések állása február 1-én. A földművelésügyi magyar királyi miniszterium az állandó gazdasági tudósítoktól beérkezett jelentések alapján a vetések állásáról február 1-én a következő értesítést teszi közzé: Január havában nagybárra száraz és hideg időjárás uralkodott; de a hónap vége felé megváltozott az idő s azóta kisebb-nagyobb csapadék mellett állandóan enyhe és boros időjárás uralkodik. Január hó végén az országban erős vihar is volt s helyenkint főképp a homoki vetéseknek ártott. Általában azonban az őszi vetések türethetően állanak, mert az enyhe időjárás és eső folytán az ősszel későn vetett magvak is elég jól kikelték; kivételt képeznek azok a vidékek, ahol a fergek és főképp az eégek jelentékeny kárt okoztak az elvetett magvakban. Sajnos, hogy az enyhe és hó takaró nélküli télben az egerek és fergek is nagybárra jól kiteleltek és így már most joggal aggódnak a gazdák a vetések sorsa miatt. De aggódnak a korán bekövetkezett tavaszi időjárás miatt is, félvén az esetleg sok kárt okozható késői fagyoktól.

A gazdasági munkálatok a föld fagyának kioldásával és az esőzések következtében keletkezett nagy sár miatt, most nagybárra szünetelnek és csak szórványosan folyik a trágyatergetés, szántás és vetés munkája a homokos talajon. Jéghorgásra január hava kedvező volt. Takarmányművek nem hiányoznak s csupán az alomszalma hiányát észlelik több helyen. Néhol azonban a múlt esztendei takarmányt, melynek tápereje a nyári sok esőzés folytán a rendesen csekélyebb, kifogásolják a gazdák, mert a jószél e gyengébb minőségű takarmánytól nem hizik oly jól, mint más esztendőben, amikor a termés minőségileg jól sikerült. — Különben az állatállomány, a sertések és juhok kivételével eddig jó kondícióban telet.

A borsó mint kivétel ciklik. Danzigi konzulátusunk jelentése szerint, s főzni való jó minőségű borsó nagy keresletnek örvend; ezen ciklikert magas árak fizettetnek, miután belföldön a borsótermés igen rossz volt. Az Oroszországból bevitelre kerülő Viktória-borsó legnagyobb része zsizsikes lévén, az főzésre nem alkalmas. A vásárcsarnok hivatalos lapja rámutat arra a körülményre, hogy vásárcsarnokunkban a száraz főzélékek nagyban való kereskedelme mennyire el van hanyagolva; pedig bizony hegyes-völgyes megyéink igen alkalmasak volnának finomabb faj borsó- és babfélék termesztésére s e cikkek igen alkalmasak volnának kivitelünk fokozására.

Ipar és kereskedelem.

Változások a kereskedelmi miniszteriumban.
A kereskedelemügyi miniszterium I./B. (államügyi) szakosztálya vezetőjének, *Schneider* Alajos miniszteri tanácsosnak nyugalmába lépése következtében az I. B. szakosztály vezetésével a kereskedelmi miniszter, *Reviczky* Konrád miniszteri tanácsost, az általa eddig vezetett I./B. szakosztálybeli első ügyosztály vezetésével pedig *Augustin* Jenő miniszteri titkárt bízta meg.

Készletnyel sertésplacc, február 3. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 51—52 krajczár. Közép (páronként 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 51—52 kr. Könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő súlyban) 52—53 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban) 50—51 krajczár. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 50—51 krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 49—50 krajczár. Sertéselészék: 1898. február 1. napján volt készlet 18.413 drb, február 1-én felhajtott 862 drb, február 2-án elszállított 394 drb, február 3-án maradt készletben 18.631 darab. A liótt sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, február 3. A ferencvárosi petroléumraktárnál levő székes-fővárosi konzum-sertésvásárra 1898. február 2-án érkezett 401 drb. Készlet február 2-áról 204 darab, felhajtás 605 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 200 drb.; elszállítatlan maradt 405 drb. Napi árak: 120—180 kilós 49—52 kr., 220—280 kilós 50—52 kr., 320—380 kilós 50—51 kr., öreg nehéz 46.49 kr., malacz 38—38 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti szurómarhavasár, február 3. (A budapesti közbiztonsági és marhavasári igazgatóság jelentése.) A mai vásárra felhozott: 293 drb belföldi, 8 drb növendék elő borju, 65 elő bárány, 5 drb belföldi, 1301 öltött bárány. Borjuvásár élénk lefolyása volt. Jegyzett árak: Élő borjuk: Belföldi 35—47 forintig, kivételesen 43 forintig. Növendék 22 forintig, 100 kilonként. Öltött borju: Belföldi 42 forintig, 100 kilonként. Elő bárány 8 forintig, öltött bárány 4—8 forintig, páronként.

Budapesti gazdasági és tenyészmehavasár, február 3. (A budapesti közbiztonsági és marhavasári igazgatóság jelentése.) *Felhajtatott:* 257 drb, ugymint: Közép minőségű 93 darab. — Fejős tehén: tarka 119 drb, bonyhádi 37 drb. Hizlalmi való ökor fehér 8 drb. Fejős tehének ma ismét nagyobb számban kerültek felhajtásra, gyengébb minőségűk és nagyobb vevők hiánya folytán irányzatuk lanyha. Jármos ökorre vevő alig jelentkezett. Az egyes vevők közül említhetők: Eszterházy-uradalom Galantha 32 darab járó ökor. — *Következő árak jegyeztettek:* Jobbminőségű jármos ökor 27 1/2 mm-ként élősúlyban. Fejős tehénekért és pedig: Tarka, kevert származású tehén 80—125 früg, darabonként. Bonyhádi tehén 110—150 früg darabonként.

Budapesti vágómarhavasár, február 3. (A budapesti közbiztonsági és marhavasári igazgatóság jelentése.) *Felhajtatott:* 2093 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1242 drb magyar és tarka ökor, 619 drb magyar és tarka tehén, 15 darab boszniai ökor, 128 darab bika és 99 darab bivaly. — Minőség szerint 267 darab elsőrendű hitott, 1401 drb középminőségű és 415 alárendelt minőségű. Változatlan felhajtás mellett jobb minőségű áru valamivel szilárdabb irányzatra talált, míg közepes és silányabb állatok irányzata ép oly lanyha volt, mint a múlt héten. Az árak általánosságban nem változtak, csak bikák ára hanyatlott 100 kilgr-ként 1 forinttal, mert ezekből nagyon sok volt felhajtva. Legkelendőbb a jó minőségű magyar tinó és üsző volt. Ezek irányzata ép oly szilárd, mint a legjobb minőségű árué. *Következő árak jegyeztettek:* hitott magyar és tarka ökor, jobb minőségű 29—33 früg, hitott magyar és tarka ökor, középminőségű 24—29 früg, alárendelt minőségű magyar és tarka ökor 21—25 früg, jobb minőségű magyar és tarka tehén 20—30 früg, magyar tehén középminőségű 20—30 früg, boszniai bika 22—30 früg, boszniai bivaly 15—20 früg, kivételesen 31 früg, métermázsánként élősúlyban.

Sovány sertésvásár, február 3. (Pfeifer Jakab és fia bizományosok heti jelentése.) Sertésveszen átment: 80—120 kilgig 54—55 kr, 120—160 kilgig 53—55 kr, 160—200 kilgig 51—53 kr, veszen át nem ment 80—120 kilgig 40—42 kr, 120—160 kilgig 40—43 kr, 160—200 kilgig 40—43 kr. A súly páronként értendő, 4 százalék levonással, pusztán átvéve. Az üzlet élénk.

Bécsi szurómarhavasár, február 3. A mai vásárra felhozott 3857 darab borju, 1799 drb elő sertés, 2345 leölt sertés, 654 darab leölt juh és 1533 darab bárány. A borjuvásáron a forgalom múlt heti árához nyugodtan bonyolódott le. Leölt juh jobb kereslet mellett szilárd irányzatu. Jegyzések: leölt borju 34—50 kr. I. rendű 42—50 kr, egész áru 52—58 kr, fiatal sertés 30—40 kr, leölt ne-

héz sertés 46—52 kr. I. rendű süldő 40—50 kr., leölt juh 26—40 kr. kilonként. Bárány 5—13 forint párja.

Bécsi juhvásár, február 3. A mai vásárra felhajtottak 2108 darab juhot. Az üzlet nem változott és az árak gyengén tartották magukat. Jegyzetelt kiviteli juh páronként 18—20 krajczár.

Pénzügy.

A bankkmutatás. Január utolsó hetében a bankhitel igénybevétele ismét csekély volt. A váltótárca 9.68 millióval. A lombard 0.47 millióval csökkent. A bankjegyforgalom 5.54 millióval apadt és az adómentes bankjegytartalék 5.45 millióval emelkedett. Az érczkészletben változás nem állott be.

Közlekedés.

Az államvasutak bevételei. A magyar királyi államvasutak bevételei az immár megejtett végleges lezárolás szerint, a múlt évi október hóban összesen 8,974.373 forintot tettek ki, ami az előző 1896. évi október havi rendkívül magas 10,063.420 forinttal szemben 1,089.047 forinttal kevesebb, mely keveslethől kerekén 300,000 forint a személyforgalomra esik. Ezen hónapban a rossz termés már teljes mérvben gyakorolta kedvezőtlen hatását, mely közvetlenül a gabona- és lisztszállítványok nagymérvű csökkenésében, közvetve pedig a többi áru, valamint a személyforgalomban is nyilvánult. A normális 1895. évvel szemben az 1897. év még mindig jelentékeny haladást mutat egy a személy- mint az áruforgalomnál. A véglegesen megállapított bevételek az év elejétől október hó végéig kitétek 78,500,659 forintot (1896: 81,111.007 forint, 1895: 73,009.402 forintot.)

Biztosítás.

Hazai általános biztosító-társaság. A Hazai általános biztosító-társaságról napok óta kedvezőtlen hírek kerültek forgalomba. Beszéltek inkorrektégekről, zavarokról és sok egyébről. Hogy a dolgok való állásáról meggyőződést szerezzünk, lapunk egyik munkatársa felkereste ma este *Kossuth* Ferenczet, a Hazai általános biztosító-társaság igazgatóság elnökét, aki az ügyre vonatkozólag a következő felvilágosítást adta:

Nápolyból való visszaérkezésemkor meglepetésemre arról értesültem, hogy bizonyos helytelen ségek történtek. A legutóbbi igazgatósági ülés határozatából épen ezért *Rónai* Mór vezérigazgató bizonyos időre szabadságot kaptak. Az ő hibája az, hogy adminisztratív inkorrektégek történtek és amíg a revisió folyik, addig természetesen nem maradhatott hivatalában. Minden egyéb ezzel ellenkező híresztelés nem felel meg a valóságnak.

Más forrásból szerzett értesülésünk szerint az igazgatótanács a tapasztalt szabálytalanságok, kezelési, elszámolási nehézségek miatt rendelte el a revisiót, amely most is folyik. *Rónai* Mór vezérigazgató pedig hosszabb szabadságot kapott és hivatalát többé nem is foglalja el. A szabálytalanságok abból állanak, hogy a *Rónai* által elkészített 1896-iki mérleg összeállítása aggályosnak tűnt fel. Hiba történt a függő károk felbecsülésénél is, amennyiben ezeket kisebb összegekben számították, mint a hogy a valóságnak megfelelnek s így az 1896-iki mérleg kedvezőbb eredményt tüntetett fel a tényleges eredményél. Ez a kedvezőtlen becsülés körülbelül 40.000 forintot tesz ki. Az igazgatóság legutóbbi ülésén különben, az előbb említett dologtól eltekintve is, nézeteltérések merültek fel.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, február 3.

A hausse-párt is végre elérkezettnek látta az időt, hogy felébredjen hosszas téli álmából. Ma oly bátor elszántsággal és friss erővel vette ki részét az üzlethöz, hogy a kontremine hűledezve kezdte kutatni, hogy „mi is fordult elő” tulajdonképp. Mintha bizony csak valamely különös esemény igazolhatná az árjavulást, amely különben sem volt tulnag. Egészben vagy tizenkét krajczárt tett ki tavaszi buzájánál, de ez annál többet nyom a latban, mivel mára csakugyan vontatott üzletmenet vártak. Sem a külföldi piacok lefolyása nem volt valami biztató, sem a termés kilátás, amennyire ilyenről mostanában

egyáltalában szólhatunk, nem rosszabbodott, mert csapadék is volt, az idő pedig enyhe, sem végre tömeges lisztrendelések nem érkeztek a malmokhoz. Ez előzmények után a kontremine diszes gárdája a mai nap eredményét már előre sikerei közé sorozta be.

Hogy a reményük meghiusult, annak egyszerű magyarázata az, hogy akadt úzerkedő, nem egy, hanem több, aki a mai árnaknál és a mostani viszonyok között tanácsosnak tartotta a vételt, amely minden esetre kevés rizikóval jár. Jól mondjuk tehát, hogy a spekuláció felocsudott lebhargijából, mivel ugyanez auspiciumok már hetek óta megvannak.

Végre is ki nem váltana szívesen magához egy ezres bankót kilencszázkilencvenkilenc forint és ki nem vásárolna hetvenöt kilogrammos, tizenkét forint és negyven krajczárt megéző búzát tizenegy forint nyolcvan krajczáron. Mint minden hasonlat, ez az analogia is sántít ugyan egy kissé, mert az osztrák-magyar bank pénzjegyét legott fel lehet váltani, a kötésre átveendő búzát pedig csak márcziusban, vagy áprilisban lehet majd eladni. De hát miért legyenek akkor az árak olcsóbbak? Több búzánk nem lesz és rosszabb lisztüzlet, mint mostanában, már nem lehet.

Január elsején még 355.486 métermázsza buza volt helyben beraktározva, február elsején 239.427 métermázsát tett ki az átlag, tehát 116.059 métermázsza ment át a fogyasztásba egy hónap alatt. A meglévő raktárkészlettel, miután egy nem csekély része már előre eladatott, így vagy hat hét alatt végeztünk. Csupán a fővárosi malmoknak, pedig tartós pangás mellett is vagy két millió métermázsza nyersárua lesz szüksége.

Hol vannak még a provinciális malmok és az esetleges kivitelt? Tényleg a vidéki, összezsugorodott készlettel várják a szükséglet fedezését, vagy komolyan azt hiszik, hogy az idegen államok termelői azért tartogatták búzájukat télen át, hogy nekünk olcsóbb áron adják tavasszal? Mindent figyelembe véve, ismételjük, nem látjuk igazoltnak, ma a reakció lehetőségéről beszélni.

A külföldi piacok, az utolsó két napon ingadozó irányt követtek. Amerikában a nagy küzdelem után fegyverszünetet tartanak, nem tudni, hogy a két hatalmas ellenpárt folytatja e a viaskodást a februári és későbbi határidőben is. Ma délután a tőzsde berekesztésig sürgönyök nem érkeztek.

Felemlítjük még a C. T. B. newyorki sörgőnye nyomán a „Bradstreets” becslését az Unio látható készletéről, amely szerint az kitétt

	a múlt héten	az utolsó előtti héten	különbség
buzában	51.105	52.149	— 1.044
tengeriben	53.522	52.916	+ 606

Thomanni a híres crop-expert pedig az Egyesült Államok téli búzával bevett területének állásáról adott a tegnapi napon kimutatást. E szerint a kivitelnél tekintetbe jövő államok állaga megfelel a normális termés 88.2%-nak, a Pacific államoké 94.5%-nak, az általános átlag pedig 90.2%-nak, ami négyszáz millió brushelnyi termésnek felel meg. Azt mondja továbbá a szakértő, hogy ha júliusig az export lépést tart, a múlt évi kivitellel, akkor csak tizenkét millió bushelnyi készlet marad, ami ugyan elég kevés.

Buza.

Elkelt körülbelül 12000 métermázsza, buza kezdetben szilárdan fentartott, végül 2 1/2—5 krajczárral drágább áron. Többnyire leraktározott és idegen búzát adtak el.

Előfordult eladások búzában.

Mennyiség mmszaban	ó vagy új	származás	alkülön- kinti súly kilgramm	minőség megjegyzés	átadási hely	ár netto 100 kilgramm	ár netto 100 sz. hón
500	új	tiszta	75		Budapest	11.50	8h.
100	79		..	12.00	..
200	77		..	12.00	..
100	78		..	12.00	..
400	75		..	12.70	..
800	75		..	12.65	..
100	75	állagban	..	12.50	..
200	74		..	12.50	..
300	..	pestvidéki	79		..	12.00	..
300	77		..	12.00	..
600	77		..	12.00	..
200	78		..	12.70	..
1000	..	bajai	78		..	11.57	..
1000	..	raktár	72		..	11.80	..
800	..	román	74	transzité	..	9.80	..
1500	..	szarb	75		..	9.80	..
1500	74		..	9.75	..

Hivatalos jegyzések búzában.

Table with columns for location (FAJ), quantity (100 kg), and price (ár) for various wheat types like Tiszavidéki, Pestvidéki, Fejérmegyei.

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 130.800 métermáza buza és 83.100 métermáza liszt; A nyugatiban 60.427 métermáza buza és 3368 métermáza liszt. Silos 48.200 métermáza buza.

Határidőzlet búzában: Ugy tavaszi mint őszi buza szilárd irányzatot követett, az árak emelkedtek.

Előfordult határidőkötések búzában.

Table showing delivery dates (Határidő) and prices for wheat, categorized by start and end dates.

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Table with columns for Határidő, Dél-tőzsde zárata, and Leszámló árfolyamok.

Rozs.

Készárúzet rozsbán: Fentartott árak mellett nagyobb vételkedv mutatkozott. Elkelt egy kis tétel román rozsis.

Előfordult eladások rozsbán.

Table with columns for quantity (mennyiség), quality (származás), and price (ár) for rye.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns for quantity (ó vagy u), quality (faj), and price (ár) for rye.

Raktárállomány rozsbán: A közraktárban 34.800 métermáza; a nyugati pályaudvaron 6815 métermáza.

Határidőzlet rozsbán: Tavaszi rozsbán alig volt forgalom emelkedő árak mellett.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Table showing delivery dates (Határidő) and prices for rye.

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns for Határidő, Dél-tőzsde zárata, and Leszámló árfolyamok.

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. Zab szilárd, a fogyasztók részéről élénk vételkedv nyilvánul. — Árpában gyér a kínálat. — Tengeri változatlan.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns for quantity (mennyiség), quality (faj), and price (ár) for various feed types.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns for quantity (100 kg), quality (faj), and price (ár) for feed types.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 43.200 métermáza árpa, 11.800 métermáza zab, 69.000 métermáza tengeri. A nyugati pályaudvarban 4073 métermáza árpa, 519 métermáza tengeri, a Silosban 900 métermáza zab, 19.200 métermáza tengeri.

Határidőzlet. Kevés forgalom volt, míg tengeri tartósan szilárd.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns for quantity (Ar), quality (Határidő), and price (ár) for feed types.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns for quantity (Ar), quality (Határidő), and price (ár) for feed types.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi február hó 1. este 6 óráig február 3. este 6 óráig Budapestre vasuton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi közzé:

Table showing grain and flour trade statistics, including arrival and departure figures.

A fővármivatalnál előjegyzett:

Table with columns for quantity (Ar), quality (megnevezése), and price (ár) for various grain types.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, február 3.

A tőzsde a magasabb tegnapi külföldi záróárfolyamok hatása alatt szilárdan indult. Nemsokára azonban az irányzat ellanyhult, mert a külpolitikai hírek és különösen Oroszország magatartása a krétai kormányzó ügyében, valamint a bolgár állapotok, kedvetlenséget keltek. E mellett realizációk is hozzájárultak ahhoz, hogy a vezető értékpapírok árfolyama gyengüljön. Osztrák hitelrészvény tehát a mai tőzsde folyamán 1/2 forintot, magyar hitelrészvény 1/4 forintot veszített árfolyamából. A helyi piacon az ármozgalom, egyes kivételektől eltekintve, hasonló volt. Pesti magyar kereskedelmi bank 1468 forinton, majd később 1460 forinton köttetett. Salgótarjáni 595 forintra szállott le. Közuti és villamosvasut sem tartotta meg legmagasabb árfolyamát. Egyedül ujlaki téglagyár emelkedett újabban is.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 387.25—386.50, Osztrák hitelrészvény 365.40—364.30, Osztrák-magyar államvasut 344.25—343.30, Kereskedelmi bank 1468, Közuti vaspálya 407.50—406.25, Villamos vasut 279.—276. Ujlaki téglagyár 284.—281.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 364.30, Magyar hitelrészv. 386.25, Aranyjradék 121.50, Koronajradék 99.40, Leszámloló bank 255.—, Jelzalogbank 275.25, Rimamurányi 248.50, Osztr.-magy. államvasut 343.25, Ipar- és kereskedelmi bank 104.—, Déli vasut 82.37, Közuti vasut 406.25, Villamos vasut 278.50.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajradék 99.40, Kereskedelmi bank 1460.—, Salgótarjáni 595, Közuti vasut 407.—405.50, Villamos vasut 278.75—278.—, Magyar hitelrészvény 387.25 386.—, Magyar ipar- és keresk. bank 104.—103.50, Magyar jelzalogbank 275.50—275.25, Osztr. hitelrészv. 365.30—364.30, Déli vasut 82.—82.25, Osztrák-magyar államvasut 345.50—343.50, földterhementesítési kötvények 97.75 hazai bank 107.50 Hermes 122.— Országos központi takarékp. 845.—, Drasche 765.—768, Magyar általános közb. 115.—115.50 Ujlaki téglagyár 281.—, magyar villamosági 142.—

Dijbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2.50—3.— frt; 8 napra 6.—6.50 frt; február utóljára 10.—11.— frt.

Délutáni 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns for quantity (Magyar aranyjradék, Magyar koronajradék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzalogbank, Magyar leszámloló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közuti vaspálya, Villamos vasut) and price (február 3., február 2.).

Az utótőzsdén nyugodt irányzat mellett Osztr. hitelr. 364.50—363.80, magyar hitelr. 386.75—386.—, osztrák-magyar államvasut 344.75—344.70 forinton köttetett.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns for quantity (Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámloló bank, Jelzalogbank, Rimamurányi vasmű, Közuti vaspálya, Villamos vasut, Ipar és keresk. bank, Déli vasut) and price (február 3., február 2.).

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, február 3. Zsiradéküzletben az árak nem változtak. Szilva irányzata szilárdabb. Köttetett szerbiai úzance 14 frt. 85 darabos 19 forinton métermázánként. Szilvaiz üzletellen.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns for quantity (Faj), quality (Ar), and price (ár) for various commodities like oil, sugar, and flour.

Budapesti vásárocsarnok.

Budapest, febr. 3. A vásári forgalom: Husnál a forgalom csendes, árak csökkentek. Baromfinál csendes, árak szilárdak. — Halban csendes, árak csökkentek. — Tej és tejtermékek csendes. — Tojásnál csendes, árak szilárdak. — Zöld-ségnél csendes. — Gyümölcsnél csendes. — Fűszereknél csendes. — Időjárás: boros, szeles. A központi vásárocsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahús hátulja I. 46—54 frt, II. 40—46 frt. Birkahús hátulja I. 30—34 frt, II. 28—30 frt. Borjúhús hátulja I. 52—58 frt, II. 48—52 frt. Sertésbús elsörendű 55—55 frt, vidéki 50—52 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 70—80 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 54—55 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10—1.60 frt. Csirke 1 pár 0.80—1.20 frt. Lud bizott kilonként 0.50—0.56 frt. — Különfélék. Tojás 1 láda (1440 drb) 33—33.5 frt. Sárgarépa 100 köts 2—4.00 frt. Petrezselem 100 köts 3.00—5.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 0.8—1.6 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. kilonként 70—80 frt. Vaj-téa kilonként 0.90—1.20 frt. Burgonya-róza 100 kiló 2.00—3.— frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.60—3.20 frt. — Halak. Harcsa (élő) 0.30—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.40—0.80 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40—0.50 frt.

Szesz.

Budapest, febr. 3. Irányzat változatlan. Konzingens nyersszesz ára 17.50 p., 17.75 árú. Finomított szesz nagyb. 55.75—56.25 frt kicsinyben 56.50—56.75 frt. Készítőszesz nagyban 55.25—55.75 forint, kicsinyben 56.25—56.50 forint. Nyersszesz adózva nagyban 54.75—55.25 forint, kicsinyben 55.50—55.75 forint. Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.—15.25 frt. Denaturált szesz nagyban 19.—19.25 frt, kicsinyben 19.50—20.— frt. (Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, bérmentve, Budapestre szállítva, készpénzfizetés mellett küldendők.)

Bécs, febr. 3. Kontingens nyersszesz nagyban azonnali szállításra 18.—18.30 frton kelt el. Zárlatjegyzés 18.10—18.30 frt azonnali szállításra.

Prága, febr. 3. Adózott tripló szesz nagyban 54.25— frton. Adózatlan szesz 17.50—17.50 frt azonnali szállításra.

Triest, febr. 3. Kiviteli szesz nagyban tartályokban azonnali szállításra 11 forinton kelt el. Február-áprilisi szállításra 10 1/2—10 3/4 forint a helyben.

Berlin, febr. 3. Szesz helyben 41.20 márka = 24.20 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint a 10,000 literes árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, febr. 3. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 41.—márka = 24.11 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszló, febr. 3. Szesz (50-es) pr. február 57.90 márka = 34.63 frt; szesz (70-es) pr. február 39.50 márka = 23.23 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, febr. 3. Szesz február 21.—márka = 12.30 frt; febr.—márcz. 20.75 márka = 12.20 frt; márcz.—ápril. 20.—márka = 11.70 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, febr. 3. Szesz folyó óra 43.50 frk = 22.93 frt; márcz-ra 43.50 frk = 22.93 frt; májusi 42.75 frk = 22.52 frt; 4 utolsó óra 39.50 frk = 20.92 frt. Az árak 10,000 liter százalékonként 1/4% leszámitolással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55.

Cukor.

Prága, febr. 3. Nyerscukor 88% cukortartalom alapján franco Aussig 12.55 frt, azonnali szállításra 12.70 forint.

Hamburg, febr. 3. Nyerscukor f. o. b. szállításra 9.07 márka, májusi szállításra 9.25 márka, augusztusi szállításra 9.45 márka. Irányzat nyugodt.

Páris, febr. 3. Nyerscukor (88 fok) kész áru 28.—28.25 frk, fehércukor februárra 30.5/8 frk, márcziusra 30.75 frk, májustól 4 óra 31.5/8 frk, októbertől 4 óra 29.7/8 frk. Finomított készáru 101.—101.50 frk.

London, febr. 3. Jávaczukor 10.75 shilling, nyugodt.

Olajok.

Páris, febr. 3. Repceolaj folyó óra 52.—frk (= 24.47 frt); márcz-ra 52.25 frk (= 24.59 frt); májustól 4 óra 53.50 frk (= 25.49 frt); négy utolsó óra 54.—frk (= 25.42 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, febr. 3. Repceolaj helyben 54.—márka (= 31.75 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, febr. 3. Repceolaj májusra (hordóval). 56.50 márka (= 33.23 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Petroleum.

Hamburg, febr. 3. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, febr. 3. Petroleum fin. helyben 14.—frank = 6.65 frt.

Bréma, febr. 3. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, febr. 3. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphian 5.35 cents; United Rife Line Certificated márcziusra 65.—; Nyers petroleum márcziusra 5.95 cents.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, február 3. Jóllehet impulzus erre nem volt, az irányzat mégis szilárdult valamivel. Kötött: Buza tavaszra 11.60—12.89—11.61, tengeri május-juniusra 555—586 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 11.61—11.62, rozs tavaszra 8.70—8.75, tengeri máj.-jun. 5.56—5.57, zab tavaszra 6.66—6.68.

Boroszló, február 3. Buza helyben 18.80 márka (= 11.05 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.90 frt). Rozs helyben 14.10 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 14.10 márka (= 8.29 frt). Tengeri helyben 11.75 márka (= 6.91 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, február 3. Buza holsteini 178—188 márka (= 10.47—11.05 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (= 8.23—8.82). Rozs orosz 107—108 márka (= 6.29—6.65 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, február 3. (Megnyitás.) Buza folyó óra 28.80 frank (= 13.72 frt). Buza márcziusra 28.75 frk (= 13.70 frt). Buza márcz.-tól 4 óra 29.60 frank (= 13.63 frt). Buza májustól 4 óra 27.80 frank (= 13.24 frt). Rozs folyó óra 17.60 frank (= 8.38 frt). Rozs márcziusra 17.75 frank (= 8.44 frt). Rozs márcz.-tól 4 óra 17.75 frk (= 8.44 frt). Rozs

májustól 4 óra 17.25 frank (= 8.21 frt) Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, február 3. (Zárlat.) Buza folyó óra 23.90 frank (= 13.77 frt). Buza márcziusra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza márcz.-tól 4 óra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza 4 óra májustól 27.90 frank (= 13.29 frt).

London, február 3. Gabona nyugodt, változatlan. Hozatalok: buza 11.740, árpa 110 és zab 18.060 qu. Tengeri helyben 17.50 sh.

Liverpool, február 3. Buza és tengeri egy fél pennyvel alacsonyabb, liszt változatlan.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, február 3. A tőzsde szilárd irányzattal indult, de azután ellanyhult. Valóságga a realizációk okozták az árfolyamok gyengülését. Tramway isz olesobbodott. Csupán déli vasut volt szilárd, valamint thogy vasuti értékek iránt általában jobb vélemény nyilvánult.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 365.50—364.25, Anglo-bank 163.75, Länderbank 220.25, Unionbank 306—305, Magyar jelzalogbank 276.25—276.50, Magyar hitelrészvény 387.75—386.75, Osztr.-magyar államvasut 344—342.5, Déli vasut 83—82.37, Tramway 505—500, Dox-bodenbachi vasut 71.—, Lemberg-czernovitz 304.50, Alpesi bánya 144—147.50, Osztrák villamossági 320—318, Májusi aranyjradék 102.60—102.65, Török sorsjegy 60.10—69.65 forinton kötött.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 364.50, Magyar hitelrészvény 387.—, Anglo-bank 163.50, Union-bank 304.50, Länderbank 219.57, Osztrák-magyar államvasut 343.37, Déli vasut 82.37, Alpesi bánya 147.50, Rimamurányi 249. Májusi jradék 102.60.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.75. Magyar hitelrészvény 387.—. Länderbank 219.75. Unionbank 304.50. Anglo-bank 163.50. Bankverein 266.—, Osztr.-magy. államv. 343.75. Déli vasut 82.50. Elbevolgyi vasut 266.—. Északny. vasut 251.—. Alpesi bánya 148.—. Rimamurányi 249.—. Prágai vasipar 707.—. Májusi jradék 102.60. Magyar koronajradék 99.40. Török sorsjegy 59.60. Német márka 58.77 Tramway 499, forinton kötött.

Déltán 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjradék 121.45. Magyar koronajradék 99.40. Tiszai kölcsönsorsjegy 140.—. Magyar földtehermentesítési kötvény 97.25. Magyar hitelrészvény 386.50. Magyar nyereménykölcsön sorsjegy 156.50. Kassa-oderbergi vasut 192.—. Magyar kereskedelmi bank 1463.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—. Magyar keleti vasuti. állam. kötvények 122.20. Magyar leszámitelő és pénzváltóbank 254.—. Rimamurányi vasrészvényársaság 248.50. 4.2% papírjradék 102.55. 4.2% ezüstjradék 102.50. Osztrák aranyjradék 122.50. Osztrák koronajradék 102.85. 1860. sorsjegyek 143.40. 1864. sorsjegyek 189.—. Osztrák hitelsorsjegyek 199.—. Osztrák hitelrészvény 364.—. Angol-osztrákbank 163.50. Unionbank 304.—. Bécsi Bankverein 266.25. Osztrák Länderbank 219.07. Osztrák-magyar bank 932.—. Osztrák-magyar államvasut 344.37. Déli vasut 82.25. Elbevolgyi vasut 265.—. Dunagőzhajózási részvény 454.—. Alpesi bányarészvény 147.60. Dohányrészvény 135.—. 20 frankos 9.53. Császári királyi vert arany 5.68. Londoni váltóár 120.05. Német bankváltó 58.75.

Bécs, február 3. (Utőtőzsde.) A déli tőzsde zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 364.25, Magyar hitelrészvény 386.75, Anglo-bank 173.75, Bankver. 266.—, Union-bank 305.25, Länderb. 219.25, Osztrák-magyar államvasut 344.50, Déli vasut 82.—, Elbevolgyi vasut 266.—, Északnyugoti vasut 251.—, Török dohányrészvény 135.30, Rimamurányi vasmű 294.25, Alpesi bánya 145.70, Májusi jradék 102.50, Magyar koronajradék 99.40, Török-sorsjegy 60.—, Német márka azonnali-szállítás 58.76. Német márka ultimora 58.70.

Berlin, február 3. (Zárlat.) 4.2% papírjradék 102.70, 4.2% ezüstjradék 102.50, 4% osztr. aranyjradék 103.50, 4% magyar aranyjradék 103.70, osztrák hitelrészvény 228.90, magyar koronajradék 100.10, déli vasut 36.10, osztrák-magyar államvasut 146.70, Károly Lajos-vasut 107.30, orosz bankjegy 216.55, bécsi váltóár 170.05, 4% új orosz kölcsön 100.30, magyar bérházási kölcsön 103.20, Az irányzat ingadozó.

Berlin, február 3. (Utőtőzsde.) Osztrák hitelrészvény 228.60, Magyar koronajradék —, déli vasut 36.— osztrák-magyar államvasut 146.60. Az irányzat gyengült.

Frankfurt, február 3. (Zárlat.) 4.2% papírjradék 87.—, 4.2% ezüstjradék 87.20, 4% osztr. aranyjár. 104.—, 4% magy. aranyjár. 103.60, magy. koronajár. 100.—, osztr. hitelrészv. 309.25, osztrák-magy. bank 795.—, osztr.-magy. államvasut 297.—, déli vasut 73.25, Elbevolgyi vasut 229.—, bécsi váltóár 170.07, londoni váltóár 20.83, párisi váltóár 81.—, bécsi bankverein 226.—, villamos

részvény 143.50, alpesi bányarészvény 124.—, 3% magyar aranykölcsön 91.20. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 3. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 303.62. Déli vasut 72 1/2. Osztrák-magyar államvasut 296.87. Bécsi bankverein 226. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 3. (Utőtőzsde.) Osztr. hitelrészvény 330.37, osztrák-magyar államvasut 296.75, Déli vasut 73.25.

Hamburg, február 3. (Zárlat.) 4.2% ezüstjradék 87.10, osztrák hitelrészvények 308.—, osztrák-magyar államvasut 743.—, déli vasut 175.50, olasz jradék 94.20, 4% osztr. aranyj. 103.50, 4%-os magyar aranyj. 103.80. Az irányzat gyengült.

Páris, február 3. (Zárlat.) 3% francia jár 103.52, 3 1/2% francia jár. 106.80, olasz jradék 93.85, Osztrák földhitelrészvény 1280, Osztrák-magyar államvasut 738.—, Franciaia vörl. jradék 102.10 4% osztrák aranyjradék 104.62, Ottomankbank 563.50, dohányrészvény 293.50, párisi bankrészvény 933.— osztrák Länderbank 489, alpesi bányarészvény 320.50. Az irányzat szilárd.

London, február 3. (Zárlat.) Angol consolok 112.75. déli vasut 7.50, spanyol jradék 61.75, olasz jradék 92.5/8, 4% magy. aranyjradék 101.50. 4% rupia 63.75, Canada pacificvasut 90.75, leszámitolási kamatláb 2.3/4, ezüst 26.1/16. Bécsi váltóár 12.14. Az irányzat nyugodt.

New-York, február 3. ezüst 56.75.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirat jelentése 1898. február 3-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadék mm., Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadék mm. Lists various cities and their weather data.

Az északi depresszió déli irányban terjeszkedve, a légnyomást Közép-Európában tetemesen süllyesztette, így magyarországon is keres 10 mm.-rel. Azonkívül az Adriában egy másodlagos depresszió fejlődik. A magas nyomás a francia tengerpartot érinti. Az európai időjárás jobbra esős. A csapadék csak a Balkán-félszigetet és Déli-Itáliát hagyta érintetlenül. A hőmérséklet Közép-Európában kissé leszállt, de mindamellett az idő még enyhének mondható. A szelek a Keleti- és Északi-tenger környékén viharosak. Hazánkban az idő ismét erőse fordult, különösen az ország nyugoti és északkeleti részén, ahol a lecsapások leggyutrabbak voltak és nagyobb mennyiségben fordultak elő. A hőmérséklet általánosan magasabb a normálnál. Az ég borús. Széles, enyhe és esős idő várható.

VIZÁLLÁS.

— Február 3-án. —

Table with columns: Folyó, Vízjárás, Vízjárás reggel, Áradás v. apadás, Folyó, Vízjárás, Vízjárás reggel, Áradás v. apadás. Lists river names and water levels.

Isiak meggyérzete: * = Jeges víz; + = 0 felett; - = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = közege.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Flók-kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Előre ártandók készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstárbélyegilleték is fizetendő. — Csiszerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közszépség levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Szokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettje el nem viszi, a kiadóhivatal megsemmisíti. 2178-1

Barna asszony. Szombato levele lesz kívánt helyen.

Szelemes fiatal ember, egy hasonló hölggyel óhajt levelezni. Levelek „Szelemes és fiatal” alatt a kiadóba küldendők. 2424-1

Augustus 6. Kitérőbb hely nem lehetne, csak megvalósulna, 3 óra alatt behajtok oda. Osmerek minden bokrot, a földeket már is előre oltok. 617-1

Kis szöke leány. Kedves sorait megkaptam. Örülök hogy hű maradt ígérethez. Írjon minél többet. Csokolom szám-talanszor. 621-1

Urak! Sürgösen keresek 50 ft kölcsönt rövid időre. Czim: Vad-rózsá. 607-1

Beszélő babának, Kollatartónak levele van. 621-1

Intelligens, nem feltűnni vágyó, szellemes, szerény uriaszonyka küzdelmes viszonyai enyhítésére, komoly úri ember barátságát keresi. Levelet a kiadóba „Folt a mely tisztít” czimben. 623-1

Előkelő, fiatal író, kedves, melegsívű, szép, független özvegy, vagy elvált asszony bűs barátságát keresi. Hölggyeim! Kögyes sorait kerem „Inkognitó” czimben a Ferencz-körúli postára poste restante küldeni, a leveleket e helyen jelezni. 619-1

HÁZASSÁG.

5—6000 frt hozományjal keres egy íz. leányt szöke, csinos, 29 éves fiatal ember, ki egy nagyobb gyárban 120 ft fizetéssel mint dispomsen alkalmazva van, minán egy biztos és jól jövedelmező üzletet óhajt nyitni. Oly családból való leánynál, ki által egy biztosabb és jobb alkalmazást nyerhetne el, a hozomány mennyiségere nem fektet sulyt. Csakis komoly szándéku levelet kérek esetleg czim és arczképpel „Suh” jelleg alatt főposta poste restante. 2428-2

ÁLLAST KERES.

Intelligens fiatal nő, ki a kereskedelmi iskolát kitűnő eredménnyel végezte s minden írodai munkában járatos, okleveles gyors-írstanárnő, ügyvédi írodában vagy nagy üzletben állást keres. Ajánlatok „Török és szorgalmas” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába intézendők. 1782-3

Ügyes utazó a papir szakmából, szakmáját kitűnően érti, nagy tapasztalással áll évek óta összeköttetésben, állást keres. Ajánlatokat a kiadóba „Papir-szakma” jelleg alatt. 1978-3

Pénztárnoknői vagy egyéb írodai alkalmazást keres fiatal intelligens nő, ki már mint ilyen alkalmazva volt. Szíves megkeresést kér a kiadóba „Intelligens és szorgalmas” czimben. 2398-3

Comtoirista, gyorsíró, ki magyarul és németül levelez, azonnali belépésre kerestetik. Magyar és német nyelven írt ajánlatok a kiadóba intézendők „Gyorsírás 50” jelleg alatt. 2420-3

Özvegy asszony, 39 éves, nagyon ügyes a tejjgazdaságban, sertéshizlialában kertészeten stb. gazda-asszonyi kulcsárnői vagy házvezetőnői állást keres. Beszél magyarul és németül, jó főzőnő és kitűnő ajánlatokkal rendelkezik. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalába kéretnek „Özvegy asszony” czim alatt. 2479-3

Gazdasszony papi házhoz ajánkozik „Anna 25” sz. a. a kiadóba. 2432-3

Jó családból való fiatal nő, ki jelenleg is kiadóhivatalban van alkalmazva, hasonló minőségben alkalmazást keres. Szíves megkeresést kér e lap kiadóhivatalába „Hírlap” jelleg alatt. 2510-3

Jrodai alkalmazást keres fiatal úri nő, ki ez idő szerint is alkalmazva van. Czim a kiadóhivatalban. 2506-3

Gyakorlott okleveles gyermekkertész órák adására vállalkozik. Elemi osztályokra is előkészít. Czim a kiadóhivatalban. 2402-3

Házvezetőnői állást keres ebben jártas intelligens asszony. Szíves megkeresést kér „Gazdasszony 40.” alatt a kiadóhivatalba. 2489-3

ÁLLAST KAPHAT.

Nevelőnőt keresek vidékre két leányom mellé, ki öket a magyar, német és francia nyelvben, zenében, kézimunkában oktassa. Czim a kiadóhivatalban. 2116-1

Biztosító intézet keres több segéd hivatalnokot. Czim a kiadóhivatalban. 6487-4

OKTATÁS.

Negyedéves képeződés fiatal intelligensleány, szerény díjazásért órákat ad, ugy képeződésnek, mint kisebb gyermekeknek, kik az elemi tantárgyakban gyengék. Czim a kiadóhivatalban. 1870-5

BIRTOK ELADÁS.

1000 holdas gyönyörű mint a földbirtok Tolnában 3 kilométernyin a vasúttól teljes felszereléssel telkeszettel 12 holdas parkban szép kastélyval eladó, esetleg fővárosi ingatlanért elcserélendő. Czim a kiadóhivatalban. 618-6

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Háztelek Kossuthfalván, kispesti határnál, 150 és 200 négyszög-ölenként parcellálva, ára 2 frt 20 krtól 4 frtg. havi 10 frt, vagy heti 2 frt részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Szecsupanowaki Zsigmondnál, vendéglős, VIII., Nap-utca 13. 6449-7

Ház. Nagy bérház bérbeveletre kerestetik. Ajánlatokat az ár megjelölésével „Terézváros” czimben a kiadóhivatalba továbbít. 1932-7

ELADÁS.

Szatócs-üzlet italméréssel, román községben, hol vásár is van. hivatásban. Az üzlet a jövő hóban átvehető. Czim a kiadóhivatalban. 503-8

Gőzmotor hat lóerőjű alig használt, egészen jókarban, azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 6489-8

VÉTEL.

Kávéházat keresek megvételre, lehetőleg az Erzsébet-városban. Ajánlatokat kérek „Erzsébetvárosi kávéház” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2454-9

Keresek megvételre, használt, de jó állapotban levő Mignon-féle zongorát. Eladó kerétek velem az árt és pontos címénél „Mignon” jelleg alatt a kiadóhivatal utján tudatni. 2422-9

KIADÓ SZOBÁK.

Intelligens fiatal nő, kinek szépen berendezett lakása van, keres hasonló lakótársnőt (külön szobát ad). Megkeresést kér e lap kiadóhivatalába, „Comme il faut 20” jelleg alatt. 2405-10

25 frtért teljes ellátást, külön bejárattal, nyer egy fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 2512-10

LAKÁS KERESTETIK.

Nyári lakás szép kerttel kerestetik a Lipótmezőn, Ferenczhalom vagy a Zuglótóban; kényelmes 3 vagy 4 szoba, fürdőszoba stb. Ajánlatok az ár megjelölésével e lap kiadóhivatalába kéretnek „Budai nyaraló” czim alatt. 2473-11

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Nagy bolt helyiség (esetleg kávéháznak vagy vendéglőnek alkalmas) a József-körúton. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2514-17

KÜLÖNFÉLE.

A legjobb magyar élelmez az „Üstökös”. Most sorra közli pompás karrikatúráiban a nevezetesebb írókat és művészeket.

Kedves Jónka! Ha színházba, hangversenybe megy és Ön is feltűnő akar lenni, mint barátom, akkor ne használjon mást, mint a 25 év óta legjobb hírnévnek örvendő Ravissante arczbőr szépségét, különlegességét: Ravissante arczpórt, Ravissante pipere-szappant és Ravissante szépségítőt. (Ára 1 frt 50 kr.; elegendő 8 hónapra) Török József és Török Sándor urak gyógyszer-tárában kapható valódi minőségben. Kamilla. 918-18

Két intelligens fiatal ember ebédkozottól esetleg vacsorától is keres egy művelt családnál a Mária Terézia kaszárnya közvetlen szomszédságában. Szíves megkeresést „élelem” jelleg alatt a kiadóba kéretnek. 2198-18

Magyar Jelzálog-Hitelbank.

A Magyar Jelzálog Hitelbank részvényeseinek 1898. január 26-án tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta a 10.300.000 o. é. arany forinttal befizetett részvénytőkének 47.000 darab egyenként 100 o. é. arany forinttal (250 frank = 202 1/2 német birodalmi márka) befizetett új részvény kibocsátása által 15 millió o. é. arany forintra, 150.000 darab egyenként 100 o. é. arany forinttal (250 frank = 202 1/2 német birodalmi márkával) befizetett részvényben leendő felemelését és hogy a kibocsátandó 47.000 drb új részvényből, melyek az 1898-iki év tiszta üzleteredményében már részesednek, a részvényeseknek 25.750 drb új részvényre az elővételi jog 220 o. é. forintos árfolyamon és a folyó czimletkamatok és bélyeg hozzászámításával átengedtessek.

Ezen határozat értelmében az elővételi jogot a következő módokat mellett ajánljuk fel ezennel a részvényeseknek:

1. A részvényeseknek jogukban áll **két-két darab** ez idő szerint forgalomban levő 200 o. é. arany forinttal teljesen befizetett részvény alapján vagy **négy-négy darab** 50%-al befizetett részvényjegy alapján, egy új részvényt átvenni. Az ily módon eredményezett részvény-törédek, negyed részvényekről szóló igazolványok utján lesznek kiegyenlítve.

2. Az elővételi jog f. é. február 5-től ugyanezen hó 21-ig bezárólag érvényesítendő.

Azon részvényes, aki elővételi jogát ezen határidőn belül nem gyakorolja, ezen jogát elveszti.

3. Minden egyes részvényért 220 o. é. forintnyi ár, az 1898. január 1-től az átvétel napjáig számítandó 5%-os czimlet kamatok és 63 krnyi bélyegilleték fizetendő.

4. Ezen befizetés az elővételi jog érvényesítésére megszabott határidőn belül egy összegben teljesítendő.

5. Aki elővételi jogát érvényesíteni óhajtja, tartozik részvényeit, illetve részvényjegyeit, az összes hozzátartozó szelvényekkel együtt, két számjegyzék kíséretében a fentemlített határidőn belül bélyegzés céljából henlyujtani és pedig:

Budapestben: a bank főpénztáránál és a Magyar le-számító és pénzváltó-banknál,

Bécsben: az Union-banknál,

Párisban: a Société générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France czimű intézetnél,

mely helyeken egyúttal a befizetések és teljesítendők a fentemlített határozmányok (3. és 4. pont) értelmében. A Société générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France-nál Párisban a befizetések a bécsi váltónak Párisban jegyzett napi árfolyama alapján teljesítendők.

6. A befizetett részvényekről ideiglenes részvényjegyek (igazolványok) adatnak ki, melyek ellenében egy később megállapítandó határidőben szelvényekkel ellátott végleges czimletek lesznek kiszolgáltattva.

7. Az új részvényekért befolyó összegnek azon része, mely a részvények névértékét túlhaladja, az egész művelettel összefüggő terhek és költségek levonása után, a tartalék alap javára fordítottatik.

Budapest, 1897. február 3-án.

A „MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK” IGAZGATÓSÁGA.

(Utánnomást nem díjazunk.)

(455)

MINDENFÉLE.

Wagner és a Mártha. 1862-ben történt. A frankfurti városi színház meghívta Wagnert, hogy dirigálja a Lohengrint két előadáson. A frankfurti dalos-egyesület fölhasználta ezt az alkalmat és banketét rendezett Wagner tiszteletére. Együtt ült már az egész társaság, csak a színházi karmester hiányzott még. Megkészt. Wagner, aki asztali szomszédja volt, megkérdezte tőle, hogy hol késett.

— Kútelességem marasztalt. Dirigáltam.

— Mit dirigált?

— A Márhát.

— Ah, a Márhát! Ez a darab kergetett engem 1849-ben a barrikádokra! Jegyezte meg kedélyesen Wagner.

E megjegyzésnek az a magyarázata, hogy Wagner 1849-ben, mikor a *Tannhäuser*, *Rienzi* és a *Bolygó hollandival* már megalapította hírnevét, mint a drezdai udvari színház karmestere, gyakran kényszerült az akkor nagyon kedvelt Flotow-féle operát dirigálni. A kedvelt komponistának terhére vált Flotow gyakori interpretálása. Inkább fölcserélte karmesteri székét a barrikáddal. A Niebelungok komponistáját a barrikádon. Milyen különös kép.

Nő, mint egyetlen tanár. Kovalevszka Szónyának, a szerencsétlen veget ért matematika-tanárnak és Kempin asszonynak, aki a jogtudomány tanára volt Zürichben, most utódja akadt *Hodgson* Geraldine kisasszony szentélyében. A kisasszonyt most nevezték ki a walesi, aberystwythi egyetemre tanárnak. A nőtanár tanulmányait Cambridgeben végezte, ahol legnagyobb kitüntetéssel promoveáltak az angol nyelv, irodalom és angolszász nyelvészet tanárává. Fölolvasásait az egyetem hallgatóin kívül nagy közönség is hallgatja és általában nagy bámulattal vannak eltelve képességei iránt.

A Tatyana ünnepe. Január 25-én, *Tatyana* napján ismét vigadtak az oroszok. Moszkvában, mint lapunknak írják, különösen nagyon megtartják ezt a kedves ünnepet. Kora reggel nagy istentiszteletet tartottak Moszkva minden templomában. A délig tartó mise után aztán megkezdődött a nagy vigaság. A traktírok (alsóbb rendű korcsmák) és a jobb vendéglők is megtelnek dorbézoló alakokkal. Megszólalnak az orgonaszerű zenélő órák, poharak csörömpölnek, székeket tologatnak, asztalokat huzogatnak, s ebből a pokoli zsvajból ki-kihallatszik egy-egy füsttől rekedt kiáltás:

— Pivo! Vina! Vodka! (Sört! Bort! Pálinkát!)

Ételszagtót és dohányfüsttől terhes a levegő. Ha kinyitják az ajtót, látható füst és páraoszlop tudul ki az utcára, amelytől el kell ájulni az arra járóknak. Azután már melegnek érzi a székét mindenki. Fölkerekednek és olyan humilizást visznek véghez, amelyhez foghatót nálunk nem ösmernek. A rendőrök erre a napra szabadságot adnak mindenkinek a leghangosabb mulatozásra is és a fehér ruhás diákok minden korcsmában láthatók ilyenkor, többnyire az ksztal alatt. Kötetekre való beszédek mondanak el és ezeket érő edényeket és üvegeket törnek össze ezen a napon. Ebből áll az egész Tatyana ünnepe.

Szerencsés aranykeresők. Washingtonban, a „Corona” gőzhajón huszonhét Clondyce-utazó találkozott, aki 900,000 dollár értékű aranyat és fizetési utalványt hozott magával. Az utalványokat az eladott bányák és birtokok árérték kapták. Az aranyásók közül a leggazdagabb a svéd *Andrew Oleson*, akinek most clondycei fáradozásai után 120,000 dollárja van. A lazatörök között van egy clondycei kisasszony is, akinek szintén több ezer forintja van most. Ez a hölgy Dawson Cityből Dyeaig a szántóért 1200 dollárt fizetett. Az aranyásók azt beszél-lik, hogy Clondyce határán fedeztek fel gazdag aranyeret és itt szereztek pénzüket. Többnyire száz dollár értékű aranydarabokat találtak, de akadt olyan is, amelynek értékű 586 dollár volt. A clondycei lányokban a télen át körülbelül tizenkét-tizenöt millió dollárnyi értékű aranyat találtak.

Eugenia császárnő Párisban. Csak kevés embernek tűnt fel a minap Párisban egy meglehetősen egyszerű hintó, amelyben egy fehér hajú idősebb hölgy ült, kissé összetörődve és fáradt tekintettel nézte az utcán levő sürgést-forgást és ama kevés ember közül, akik a kocsiit észrevették, alig tudta csak egy is, hogy az a hölgy valamikor régen fényben és pompában kocsizta be ugyanazokat az utcákat. Az agg nő körülbelül negyed századdal előbb Páris első hölgye volt: *Eugenia* császárné, aki most Londonból Nizzába való utaztában megtekintette újból azokat a városokat, a melyek tanúi voltak egykori diadalainak.

Egy rokkant hajóról. Kevés nyugdíjra jogosult ember éri el azt az időt, hogy az egész előirt szolgálati idő leszolgálása után nyugalomba vonuljon. Még kevésbé van ez megadva a tengereket járó hajóknak, mert sajnos, majdnem minden hajót még

idő előtt eléri a végzete: valamely tenger fenekén keres magának pihenőt, amivel sokszor egész családokra hoz bánatot. Ritkaságzámba megy tehát, hogy a Withe Star Linie-társaság *Britannie* nevű Ozeánjáró hajója annyi ideig szolgált hűségeseen, hogy most rokkantság miatt nyugalomba helyezték. A „Britannie” nevű hajó 1874. óta állandóan New-York és Liverpool között közvetítette a személyforgalmat s ezt az utat nem kevesebbszel, mint 2500-szor tette meg. E hajó, miután az ut New-York és Liverpool között 3100 tengeri mért-földet tesz ki, összesen 1,750,000 tengeri mért-földnyi utat tett meg anélkül, hogy gépezetét csak egyszer is kicserélték volna. Közvetített összesen 57,400 kabinutast és 165,500 emigranst; gépezetében, mely 5000 lóerejű, 114,000 óráig égett a tűz, elfogyasztván 513,000 tonna kőszentet, mely aztán 106,800 óráig tartotta mozgásban, miközben a gépezet összesen 350,000,000 körforgást tett. A „Britannie” tehát, ez adatok szerint, páratlan „record”-ot ért el. A hajó hossza 468, szélessége 45 és magassága 33 láb.

Végzetes tévedés. Borzasztó módon tett örökre szerencsétlenné Sydneyben egy orvos egy fiatal embert. A fiatal ember, akit már régóta súlyos szem-baj gyötört, orvoshoz ment, hogy szabadítsa meg szenvedéseitől. Az orvos kijelentette, hogy a fájdalmakat csakis a szem eltávolításával lehet megszüntetni. A beteg ebbe bele is egyezett. Az orvos aztán elaltatta és végrehajtotta az operációt. Mikor a fiatal ember fölébredt, rémülve érezte, hogy teljesen vak, mivel az orvos tévedésből az egészséges balszemét vette ki. Némileg hihetetlen ugyan e hír, de nem lehetetlen.

Pázmándy Dénes és — az ébenfa.

A tanár embernek kevés az ideje arra, hogy a napilapok mindenikének tárczáit elolvashassa, de a komoly tudományoktól sokszor elszibbadt agyának üdülés-számba megy, ha Pázmándy szellemes csevegéseit, bátor kritikáját betűzgeti. Aztán „apró-pézt” felíratu pele-mele cikkeire kétszeres kíváncsiság vezetheti a professzort, mert Wlassics Gyula legujabb rendeletei ugyanis elvettek tőle minden aprópénzt.

Igy esett meg velem is, hogy a *Magyarország* keddi számában elolvastam, minő volt a boldog budapestiek drámai hétje.

Jaj, de lerántja Pázmándy abban a tárczában

Denise.

Irta: Catulle Mendés.

A szeptemberi nap enyhe melege ködképeket sző a csukott ablaktáblákra és erkélyem haldokló virágai a reszkető alkonypirban szüntelenül meg-megremegnek. Ugy érzem, mintha e virágokat csak álomban és nem a valóságban látnám, nemkülönben az eget és ennek az előttem elröppenő madárkának árnyékát is. Bizonytalanul és határozatlanul áll előttem minden, akár csak egy odavetett vázlatos rajz, vagy mint egy emlékek a képe. Ágaival, melyek hajladoznak, rózsáival, melyek szirmaikat hullatják, — oh, vajjon mely láthatatlan sir fölé hullanak szirmai? — olyan ez az ősz, mint a tavasz halála és nincs ami ennél éde-sebb lenne, mert semmi sincs, ami szomorubb volna ennél.

Abban a kis hegyvidéki faluban, ahová engem, szegény szenvedő ifjút, üdülés végett küldöttek, a kis, virágokkal berított temetőt már régen nem zárták be sem éjjel, sem nappal, talán mert a részeges sirás elvesztette a kulcsot, vagy mert a köd és lecsapódások-következtében a kapu zárja berozsdásodott. Különben minek a temetőket becsukni? Nem kell félni, hogy lakói kiszöknek; a sirból nincs menekülés; a nyitott kapu belépésre hívhat egy rövid imára, mely alatt elfelejtjük az élöket. Fiatal voltam és nem gondoltam a halálra, mint ahogy az ember reggel nem vágyik az alvársra. Az elhunytak kertje a gyermekek kertje volt; nagyon gyakran sétáltam a keskeny fasorokban, ahol halvány rózsák virultak sirkövek és keresztelők között. De sohasem jártam arra ebéd

idején, amikor az iskolából jövő gyermekesereg zajos kiáltozása hangzott fel itt is, ott is a sirkövek mögött. Mindig megvártam a homályt — észre vetted-e, hogy temetőben mennyivel gyorsabban alkonyul, ... mintha csak a halottak álmaiból is sötétség szállana föl...? — és aztán halkán lopózkodtam oda a fakó, elhagyatott kerítéshez; mert mindenkor az éj beálltával osont be ő is, hogy hűségeseen végezze el imáját kedvese sirján. O?... Denise.

Bérlő volt az atyja, aki marháit naponta a dombtetők sovány legelőire hajította. Szép volt a leány, olyan szép és viruló, hogy vasárnap, mikor a templomba lépett, még a legjámorabbak is feléje fordultak, hogy titkon reá mosolyogjanak. És ha utközben valamelyik koldusnak alamizsnát adott, az, a leány szépségébe merülve, elfelejtett köszönetrebegni.

Amint a temetőbe ért, letérdelt egy sirdomb elé, egy fiatal fűzfa mellett, melyhez a leány egy fehér gipszből való szenteltvíztartót erősített; ebből a medenczéből itták a kis madárkák egész nap a szentelt vizet. A sirhalmon, az alacsony vasrács között itt is, ott is, halvány mürözsák heverték, melyekből Denise koszorúja készült amikor az első gyónásra ment; kicsi, egész kicsi szentképek, aranyos papirkerében és piczike, világos olomgyertyatartók is voltak szerte szórva a siron. A sirkő olyan volt, mint azok az oltárok, melyeket a gyermekek Urnapján az utcásarkokon szoktak felállítani. A leány áhitattal, szemeit mélyen lesütve, kezét az álla alatt összekulcsolva, ajkait halkán mozgatva, imádkozott. Sötét gyapjúruhájában, mely este még sötétebbnek látszott, majdnem olyan volt, mint egy imádkozó apáca, és vala-

hányszor fejét lehajtotta, hogy keresztet vessen magára, kis fehér fejkötőjének rezgése és imbolygása egy őrangyal szárnycsapásának látszott.

Majd távolról, majd közelről figyeltem meg és nagyon boldognak tartottam azt a meghalt fiatal embert, akiért olyan gyöngéd odaadással szokott imádkozni. De nem éreztem semmiféle féltékenységet. Sőt ellenkezőleg. Ha nem szerettem volna őt azért, mert kedves és szelid volt mint egy vadrózsa, úgy bizonyára azért szerettem volna, mert egy gyöngéd emléket ilyen megható hűséggel őrzött.

A két, egymást szerető gyermek történetét ismerte az egész falu. A fiu szegény volt, félig vadászó, félig fosztogató aki néha, aratás idején, a földekre lopózkodott. Mert semmije sem volt, nem egyeztek bele a házasságukba. Emiatt aztán a legényt olyan mélységes fájdalom fogta el, hogy alig hasonlított jobban magához, mint árnyék a testhez. Valahányszor egy sikátorban vagy az erdőben lopva találkozott, a leány megesküdt, hogy ha már az övé nem lehet, de a másé sem lesz sohasem. Hiába! A tudat, hogy mások éheznek, nem vigasz annak, aki maga éhen hal. És egyszer csak, mikor a juhászok a hegyekről jöttek, halva találták a legényt az uton — pisztolyából pedig hiányzott egy golyó.

A leánynak tehát elég oka volt reá, hogy a kedves halott sirján imádkozzék. Oh, milyen szívesen térdeltem volna mellé, hogy én is imába fogjak, ha másért nem, hogy Denise közvetlen közelében léhessek és erre az édes alkalomra a leghosszabb litániákat választottam volna.

Dóczy Lajost, mikor őt egy „mondvacsínált szépirodalmi nagyság”-nak jellemzi, kinek „Csók” és „Utolsó szerelem” darabjai csak unalmas vereslések!

A szigorú szó nem bántott. mert Dóczy darabjait ismervén, az azokról magamban kijegőző-dött jó nézeteimet senki se változtatja meg. De aztán a szereteteljes tudatlanság, amely Pázmány kedves cikkeit jellemzi, ha magvasan s exact kell bizonyítania, nagyon kitűnik az ébenfánál.

Az „Utolsó szerelem”-ben Dóczy ugyanis Nagy Lajos királyról az „ebenfekete” összetett jelzőt használta, ami Pázmány szerint nagy lapsus, mert hiszen az ébenfát Columbus előtt nem ismerék. Mindenesetre maga *botanikus hiba* lenne a „Csók” szerzőjétől, ha nem gondolta volna meg, hogy Amerika felfedezése Nagy Lajos királyunk születése után 166 évvel történt. De azt is fölteszszük, hogy maga Dóczy se tördött azzal, mielőtt a király beszédébe ébenfeketét költött bele, hogy megnézte volna az *Ebenacarik* eredeti hazáját valamely botanikai tankönyvben.

Hogy azonban a mi nagy királyunk, kinek jó tanárai voltak s a pécsi egyetemet tán tudós természetből is alapította, ne ismerte volna az ébenfát, azt nem hiszi többé Pázmány ur se.

Herodot az ethiopiaiak minden két évi adójában, melyet Dáriusnak róttak le, 200 törzs ébenfáról (ebenosz) ír és Theophrastus (Hist. plant. 4. 4. 6.) már két fajtát ír le Indiából (ebené) s fölemli, hogy fekete színük természetes. Strabó ír az indiai ébenfáról, Plinius tüzetesen ír róla s fölhozza, hogy a rómaiak a mitridatesi háborúk után Pompejus alatt ismerték meg az ébenfát. Virgilius pedig Georgiconjában (2. V. 117.) említi először: „Indiában van a fekete ébenfa (ebenum).”

A növénytudomány ma se ír egyebet, mert a ceyloni és sumatrai Diospyrus-fajok, a keletindiai fajok, az afrikai s madagascari fajok mind az *óvilág eredeti növényei*.

Az amerikai (Brya, Pterocarpus) *hamis ébenfák* csak azért vannak ma kereskedésben, mert sárga vagy zöldes fajok hosszas fekvés után sötétbarna lesz. Ezeket Nagy Lajos király jó, hogy még nem ismerte, mert a Velenczéből hozott szekrényeit már hamisították volna.

Dóczy Lajos király tehát helyesen beszélt, ha ébenfeketét kellett szerepében mondania,

Hangay Oktáv.

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszból fordította SZABÓ ENDRE (16)

A fiatalság nem köteles készpénzül elfogadni az én szavaimat. A fiatalság majd élni fog, majd tapasztal s megállapítja a magánézetét az életől.

A beszélgetésben többen is részt vettek s vita lett belőle. Én megfigyeltem a vitázók szavait s kifejezéseit s nem tudtam, melyiknek higgyek, melyiknek a pártjára álljak. Ezek is, azok is egyformán okosan és szépen beszéltek, tekintélyekre hivatkoztak, czitálgattak a szentírásból és a bölcsék irataiból. Végre abban hagytam a figyelmet, félre mentem s igyekeztem magamnak számot adni arról a benyomástól, amelyet rám a T. műve gyakorolt. A benyomás új is volt, erős is. Azokat az igazságokat, melyeket az író oly egyszerűen, mégis meggyőzően fejezett ki a művében, mintha én már régen is éreztem volna s mintha azok most csak megerősödtek volna a leltem mélyében. A szeretet nem egyéb, mint másoknak magunk elébe való helyezése, ez volt a felolvasásnak az alapja. De mily homályosak, mily bizonytalanok voltak az én érzéseim, mily sötétben botorkált az én leltem s mennyi ellenmondás, rossz ösztön, ostoba önhittség volt bennem idáig — s ime: ez a felolvasás felnyitotta a szememet, most már kezdtem látni, feltaláltam azt az utat, amelyen haladnom kell.

Körülbelül tizenkét óra volt már, mikor hirtelen eszembe jutott, hogy már rég otthon kellett volna lennem s hogy mama bizonyosan nyugtalanodik kimaradásom miatt. A vita még egyre tartott, sőt egyre hevesebb lett, de a házigazda most már nem vett benne részt. Oldalt ült s néhány diákkal beszélgetett.

Felálltam s a kijárat felé tartottam. Doronyin hozzám jött.

— Ideje, hogy elmenjünk — mondta ő — a mama már eddig is bizonyosan nyugtalanodik. Pedig beh kár! Szerettem volna még tovább hallgatni.

— Hát maradjon, én elmegyek magam.

— Hova gondol! Megigérttem a mamájának, hogy haza kísérem, hát nem ereszttem el magában. Nem baj; a napokban valószínűleg megint összegyűlnek.

— Gyakran össze szoktak jönni?

— Ahogy jön. Hetenkint egyszer-kétszer.

— S mindig ilyen sokan vannak?

— Még többen is . . . néha, vagyunk ötvenen is.

Kiértünk a házból, végimentünk az udvaron s az utcán találtuk magunkat, mely már néptelen és csendes volt. A lóvonatu már nem járt s gyalog kellett tovább mennünk.

— Ön nemsokára elutazik? — kérdeztem Doronyintól.

— Holnapután. Miért kérdi?

— Eljöhetek-e én ide néha ön nélkül is?

— Különös kérdés. Persze, hogy el. Ennek a háznak ajtai nyitva állnak bárkinek; nem kell ide semmi ajánlás.

— De én nem vagyok ismerős a házigazdával.

— Hiszen mondom, hogy nincs szükség semmi ismeretségre. Ez a ház annyira az N.-é, mint mindnyájunké. Akárki idejöhet és rendelkezhetik. Ha olvasni akar: N.-nek van könyvtára, üljön le és olvasson; ha dolgozni akar — hiszen látta a műhelyet?

Én akaratlanul elnevettem magamat.

— Mit nevet? — kérdezte Doronyin.

— Hát azt a magok műhelyét.

— Mi nevetni való van azon? — kérdezte ő sértődött hangon.

— Magán a műhelyen semmi nevetni való nincs. De láttam ott két akadémikus kisaszonyt . . .

— Nos?

— Hát tudnak azok valamit csinálni, például asztalt vagy széket?

— Nem egészen! — felelt Doronyin, gyanusan nézve rám, — most még azok csak tanulnak.

— Minek?

— Minek? Minden ember köteles maga magának elkészíteni mindazt, amire szüksége van.

— De hiszen azok felsőbb iskolát végeznek, tehát bizonyosan megvan nekik a maguk hivatása, csak nem fognak majd asztalosmunkával is foglalkozni.

— Az sem fog nekik ártani.

— Bizonyosan ártani fog nekik. Széket csinálhat bármely asztalos, nekik pedig olyan dolognak kell magukat szentelni, amelylyel másoknak is használhatnak.

— Ez semmi. Nincs az a tudás, amely valamely más tudásnak kárára volna, — jegyezte meg nyersen Doronyin; — hát kegyed minek akarja magát szentelni?

— Én az orvosi tanfolyamot szándékozom elvégezni — feleltem én — aztán ha megkaptam a diplomát, falura költözöm.

Igy mult nap nap után, de ő nem vett észre vagy legalább úgy tett, mintha nem vette volna észre, hogy ott voltam és lesben álltam. Bokrok mögé rejtőzve, egyik kezemmel úgy megrázogattam az ágakat, hogy a madárkák köröskörül ijedten riadtak fel fészkeikből, — vagy a lábammal az utakra hintett homok kavicsokat vertem föl, — de fejcséjé meg sem mozdult, hátra sem nézett és nagy fájdalmában, mely egész lényét eltöltötte, azt képzelte talán, hogy ennek a zajnak a szél az okozója. Kimondhatatlan fájdalom fogott most el, mert úgy képzeltem, közönyös vagyok neki, sőt talán megvet! Olyan határtalan rajongással szerettem őt! Ha rám tekintett volna, Istenemre, az a mennyország, mely szemében lakott, szívembe költözött volna, úgy éreztem! Oh, örökké ez a lehajtott homlok, ez a sarkos felé fordított tekintet és örökké a piczi ajkak hangtalan suttogása! Odamenni hozzá és megszólítani, erre nem volt bátorságom. Gyakran, mikor még nem jött el, úgy képzeltem, hogy már itt van és egész halkán kezdtem mondogatni magam elé: „Meg fogom szólítani!” vagy: „Most oda megyek hozzá!” Így akartam magam bátorítani. De csak az ajkaimat mozgattam, mint ő, amikor imádkozott, de egy okos szót sem voltam képes kiejteni és végre is futásnak eredtem, mintha a leány maga lett volna a sarkamban.

Egyszer azonban csodálatos merészség szállott meg. Egy hosszú, nagyon hosszú levélben minden bánatomat és szerelmemet megvallottam neki és a levelet, mielőtt Denise eljött, beletettem a szenteltvíztartóba, mely a fűfára volt erősítve. Ezen a napon a vörös-

begyek szerencsésen az egész szentelt vizet kiitták. Erősen dobogott a szívem, amikor Denise a temetőbe lépett és mielőtt letérdelt, a gipszmedenczébe nyult! Megtalálta a levelet. Ijedten és habozva nézegette, vajjon elolvassa-e. Reszkette támaszkodtam egy fiatal fához, melynek minden ága remegett a felhomályban és a fölöttem levő madárkák, melyek fölédretek, szemrehányó hangon hallatták panaszaikat — borzasztó láz vert ki rajtam! Denise végre felbontotta a levelet és a haldokló világosság mellett olvasni kezdte. Legszívesebben valamely közeli sirba vettem volna magam! Most bizonyára dühbe jön, a levelet végig sem olvassa, a bűnös lapot szétépti és a papirdarabokat, mintegy újabb szerelmi áldozatul, odahullatja majd kedvese sírjára. De nem, nem, még mindig olvasott, és ismét elolvasta, másodszer is, elolvasta hosszan, aztán hátrafordult, szemével keresett a bokrok között, aztán észrevett és . . . és csaknem mosolygva intett felém, mire közelébe merészkedtem!

Lábainál feküdtem. Hogy áradt belőlem a szó, minden félelmet feledve a homály csöndes magányában! „Imádom önt. Szébb ön minden virágnál, minden csillagnál. Nem tudja? Három hónapja már, hogy minden este kijövök a temetőbe, hogy önt imádkozni lássam. Maga egy kis szent és én vagyok a pártfogója”. És még ezer más dolgot is mondtam neki, félig kacagva, félig sirva és szorongattam a kezét és közelebb húzódtam hozzá. Denise nem felelt, de amikor azt kérdeztem tőle: „Szeret-e?” nem mondott „nem”-et. Szelíden a szemembe nézett meglepődve, de nem megsértve. Láttam, mint emelkedik és súlyed kis pruszlikja, mintha

kis elbujtatott madárkák rejtőznének benne. Fehér fejkötője remegett, még jobban, mint kereszvetéskor, talán mert órangyala elröppenni készült tőle? Ezalatt mindig a szemembe nézett, újból, meg újból. . . Most keze hajamat érintette, az a parányi kéz, mely oly könnyed és félnék volt, mint a madárka, mely nem mer megmaradni egy helyen. Ekkor forró szenvedélyvel öleltem magamhoz Denise-t, fejemet fölemeltem fejcséjéjéhez, melyet nem fordított el tőlem — és ajkaim az övéit érintették. . .

Összeborzongtam! És éreztem, hogy ő is megremegett karjaim között!

Hát ez mi volt? Honnét e zaj? Olyan volt, mint valami rekedt köhögés és nem jött messziről. Olyan ember köhögése, aki inteni akart; valami szemrehányó hang volt benne. Leselkednék valaki? Talán a sirásó? Vagy talán a lelkész? Nem, ebben az órában senki sem járt a temetőben. Rosszul hallottunk.

— Denise! suttogtam és még gyöngédebben szorítottam magamhoz, még egy sóhajnak sem lett volna helye ajkam és az övé között . . .

Ez a köhögés, ez a rekedt köhögés! Megint! . . . És újból . . . A zaj a sirból jött! Oh, Jezus Mária! — a sirból!!

Denise nagyot sikoltva kiszakította magát karjaimból, futásnak eredt és eltűnt; én nem követtem őt, hanem magam is elrohantam a földek felé. És soha többé nem tértem vissza a falu kis temetőjébe, melyről ma álmodoztam, amikor erkélyemen e haldokló virágok hervadoznak és a szeptemberi nap enyhe melege ködkepeket az ó-fák ablakablakára . . .

Doronyin megrázta a fejét. Nem tetszett neki a dolog.

— Nem irigylem a választását — felelt ő — az orvosi tudomány a legtöbb esetben charlatánság.

— Ön szerint tehát jobb a kuruzslás?

— Egyik olyan, mint a másik, egyik szülte a másikat. Eleinte volt a kuruzslás, aztán jött az orvosi tudomány, amelyet nem is lehet szorosan véve tudománynak mondani, mint lehet például a matematikát.

— De hiszen az orvosi tudomány igen régi, már Krisztus születése előtt is megvolt.

— Mit bizonyít ez? Már régen létezik s gyógyít mindenféle mis-mással, ami egynek használ, másat pedig a másvilágra küld.

Felelni akartam Doronyinnak s már a nyelvemen is volt a szó, de ekkorára oda értünk a mi házunkhoz s Doronyin bucsuzni kezdett.

— Jól van, hanem az orvosi tudományról még beszélni fogunk, — kiáltottam utána; — én egy cseppet sem értek egyet önnel.

— Jó, majd beszélünk! De nem érdemes. A mieink közül senki sem hisz az orvostudományban — kiáltott ő vissza.

Itt vége szakadt a Vjéra naplójának. Egy egész évig nem irt a füzetébe egy sort sem s nem azért, mert nem lett volna mit írnia, ellenkezőleg: esemény volt elég, sőt ezek némelyike nagyon is érdekes volt, de Vjéra lassankint leszokott arról, hogy élményeit feljegyezze s ezt haszontalan idővesztegetésnek tartotta s most átforgatva s átolvastva az időtől megsárgult lapokat, csak összehasonlította jelenlegi mivoltát a régivel. Egyébiránt a különbség nem volt nagy, dacára annak, hogy öt év mult el. Doronyinnak minden rábeszélése, hogy őt az orvosi pályától visszatartsa, kárbavesztett: Vjéra azzal az erős, határozott szándékkal végzte a gimnáziumot, hogy aztán az orvosi tanfolyamot fogja elvégezni.

Már meg is ismerkedett néhány orvostanhallgató kisasszonnyal s olyan érzelmmel viseltetett azok iránt, mint szokás viselkedni a nálunk nagyobb emberekkel szemben. Vjéra nem irt be egy esetet, amely pedig ő reá nézve nagy jelentőséggel bírt. Erre most apróra visszamelékezett. Tavasz kezdetén volt, mikor a nyaralóba készülnek kiköltözködni. Osztrezova Anna akinek segédorvosi diplomája volt, körorvosi állást kapott egy távol eső kormányzóságban s készült oda utazni. Vjéra segített neki málházni, eljárt vele a boltokba holmit vásárolni és rajta volt, hogy minden olyan jó rendben legyen, mintha maga magának málházna. Végre megérkezett az elutazás napja. Vjéra, amint reggel felkelt, arra gondolt, hogy ma elutazik Osztrezova Anna, az a kedves, okos leány, akinél ő mindig oly különösen jól érezte magát s elutazik talán örökre, hogy soha többé nem is találkoznak majd, s ettől a gondolattól úgy elszomorodott Vjéra, mintha az édes testvérétől kellene így elválnia.

A Nyikolaj-vasút vonata kilencz órakor indult, tehát sietni kellett. Vjéra hirtelen megtéázott, felült a lóvonatu vasútra s elment. Az idő egészen olyan volt, mint az ő hangulata; szürke volt a levegő, nyugoti szél fujt s időnkint az eső is szitált. Mindazoknak, akik a lóvonatu kocsiban ültek, komor, gondtelt arc-kifejezésük volt. Az állomáson Vjéra rögtön felkereste Osztrezovát, aki egy szögletben ült, körülvéve kosaraitól, kezében egy batyuval. Már messziről vígan integetett Vjérának s mikor ez oda ért, erősen, hevesen megcsókolgatta őt. A közelben egy öreg ur ült kopott, vattázott, vedlett galléru kabátban s az is felállt, levette egyszerű, polgári sapkáját és üdvözölte Vjérát.

— Ez az én papám! — mutatta be Anna az öreget: — Ilyics Tamás.

Vjéra szólanul meghajította magát.

— Nem tud megnyugodni, hogy elutazom — tette hozzá Osztrezova.

Az öreg szemrehányó pillantást vetett a leányára. Szemöldöke megrándult s szemébe könnyek gyülekeztek.

— Hogyisne! Tán azt gondold, hogy könnyű ez az eset? ti mind olyanok vagytok... — szólalt meg az öreg a felindulástól remegő hangon, — egyszerre csak előálltok, hogy „megyek” s azzal vége. Az ilyet jól meg kellene fontolni.

— Mit gondoljak rajta, papa? Hiszen eleget gondolkoztunk, most már menni kell. Nem megyek a világ végére.

— Másfél ezer verszta nem elég messze? Ne tréfálj, matuska. Mikor jön meg onnan csak a levél is! Ah, istenem, hadd megyek a menetjegyért. Azt hiszem, már lehet váltani, — szakította önmagát félbe s gyorsan tipegett a pénztárhoz.

— Igazán fogsz nekem írni? — kérdezte Vjéra.

— Természetes, hogy fogok — felelt hével Anna s megint magához ölelte és megcsókolgatta Vjérát — hiszen egy egész rubel ára levélbélyeget vásároltam.

Vjéra bizonyos irigységet érzett. Elgondolta: mily boldog Anna, hogy Szt.-Pétervárról vígan, elégedetten, önállóan elutazhatik — de ezt az érzést gyorsan elfojtotta magában.

— Nincs messze az idő — gondolta — mikor én is olyan leszek, mint Anna.

Csengettek és Ilyics Tamás visszajött, felindultan nézve jobbra-balra.

— Annuska, galambom, már fel kell ülni, — kiáltott már messziről, — valami jó helyet kell kikeresnünk! Nagy ut áll előtted!

Osztrezova nem hallotta, mert igen komoly beszélgetésbe volt elmerülve Vjérával.

— Engemet az egy cseppet sem érdekel, — mondotta — hogy mennyit fogok keresni; akármennyit fizetnek is, én velem meg lesznek elégedve. Nekem az a fontos, hogy ott legyek, hogy — amennyire tölem telik — hasznos

munkát végezzek. Tudod, hogy gyakran voltam falun és láttam ott beteget. Különösen, ha a beteg asszonyokra gondolok, elszörnyűködöm. Hány pusztul el közülük csak azért, mert nem gyógyíttatják magokat.

— No, jól van, jól; jerünk ki, szólít az öreg Osztrezov.

Kimentek a pályaudvarra. Ott még Annának két-három barátneje csatlakozott hozzájuk. A fiatal leányok nevetgéltek, örülve, hogy Anna elutazik. Ilyics Tamás elgondolkozott, szomorú volt és idegesen babrálta szürke, ritka szakálát.

Most éles fütty hallatszott, a vonat megmozdult, Anna kijött a kocsifolyosójára és zsebkendőjével integetett. Fekete ruhás deli alakja még sokáig látszott, fehér zsebkendője még sokáig lobogott. Végre a vonat eltűnt s a pályaudvar üres lett. A kisézők tömegesen mentek le a pályaház lépcsőin, aztán különféle irányokban eloszlottak.

— Isten vele! — fordult Ilyics Tamás Vjérához — köszönöm, hogy eljött, köszönöm!

— Nincs mit köszönni, — szólott Vjéra — ne busuljon Ilyics Tamás, majd ír Anna.

— Majd ír, majd... Hja, kirepült a fészekből a madárka. Most már ő megkezdte a maga életét... De mit tegyünk. Ilyen a fiatalság; hamar lángra lobban. Dolgozni akar... Szép szándék. Eh, megyek én is dolgomra. Isten vele, kisasszony!

Kezet fogott Vjérával és áttipegett a téren.

Anna csak egy levelet irt Vjérának, tudatván vele megérkezését és lakóhelyét, meg azt, hogy még nem rendezkedett be teljesen. Vjéra rögtön megleghangu levélben válaszolt neki, de levél többé nem jött Annától.

„Hát már elfelejtett volna? — gondolta Vjéra az ágyban feküdvé s a holdvilágtól a szoba földjére vetett négyzetletű fehér foltot nézve, — az bizony meglehet! Én itt ülök a régi helyemen s unalmamban visszagondolok az elmúltakra, ő pedig valószínűleg nem ér rá az ilyenekre... Bizonyára el van foglalva egész nap.”

S elgondolta: hogy utazik el majd ő is valahová a vidékre mint orvos, mint lesz ő is reggeltől estig elfoglalva, hogy jönnek majd hozzá a beteg parasztok és asszonyok, magukkal hozva gyerekeiket is és mily kimondhatatlanul boldog lesz ő, ha sikerülni fog neki a gyógyítás. De istenem, mikor lesz az még? Teljes öt évig kell várni és tanulni... Teljes öt évig.

IV.

Sztepanics Péter szigorú, bíráló tekintettel néz körül a Puskin-utcában lévő új szállása vendéglátó szobájában s meg lévén elégedve, a kalapja után nyul. A vendéglátó egy közép nagyságú, háromablakos szoba és csakugyan elég csinos.

(Folytatás következik.)

El ne mulassza senki sem
posta útján, utánvét mellett megrendelni,
mig a készlet tart.
Szenzációt kelt mindenütt az újonnan felfalált (Goldin) márkájú eredeti
Genfi
Remontoir zsebóra
Ezen órák meg nem kútnobiztosíthatók az igaz aranytól még szakejber által sem. Az órák pontosságáért 8 évi kezesség nyújtatik. Ára most, míg a raktár tart, 8 frt. Egy hozzá illő Goldinlánc széles rond sportalakban 1 frt 50 kr. Minden órához ingyen egy szarvas bőrcsokó csakis 245
BIERMANN SAMU csomagszétkötédsi áruháza
Budapest, Kossuth Lajos-utca 1. szám.
Küldemények utánvét mellett; meg nem felelő a pénz visszafizetése mellett visszavétetik.
Fontos! Zsebóra valódi ezüstből frt 2.50 valódi tullaerüst . 11.—

Mauthner-féle magvak.
Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15—20 cm.
Talaj minőség: minden trágyázott.
Aussetzeit: August und September.
Pflanzweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-FÉLE
hirneves
konyhakerti- és virágmagvak
zárt és hatóságilag védett csomagokban a törvényesen bejegyzett
medve-védjeggyel
valamennyi nagyobb vidéki
fűszer- és vaskereskedésekben
kaphatók.
A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, amely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve vannak, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

Dr. LASZKY LAJOS,
Belégzési-intézet;
mell-, gége-, torok- és orrbetegeknek, asthmikusoknak
Rendel 11—14 és 9—4-ig. (140)
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 6.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, péntek, 1898. február 4-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Marcelle.

Vigjáték 4 felvonásban. Irtá Sardou V. Ford. Alexander B.

Személyek:

Chatilac Rene Derzö Nádaj
Fene Olivier Gyenes Mihály
Albert Olivier Beresényi
Varignolles Jubelin Zilahi
Jubelin Couturier Sz. Priello
Marcela Hegyesi
Delinc Saacsvarné

Kezdeté 7 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Blaha Lujza asszony mint vendég.

Először

Talmi hercegnő.

Eredeti operette 3 felvonásban. Irták Makai Emil és Kövesi A. Zenejét szerzerzte Konti József.

Személyek:

Dárus Németh
Mirabella M. Csatai
Gaston Ruskó
Margarita Hegyi
Kazimir Vidor
Ivonne Blaha
Cognac báró Solymosi
Rigobert Ujvári

Kezdeté 7 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

591. szám. 591. szám.

Másodszor.

A nőszabó

Böhözát 3 felvonásban. Irtá Feydeau G. Ford. Komor Gy.

Személyek:

Moulineaux Góth
Yvonne Kalmár
Aigevilléné Kalmár
Aubin Hunyadi
Susanne Gál
Cassinet Deli
Róza Balassa
Pompenette Varsányi
D'Herblayné Pécsi
Etienne Berzetei
Szerómi

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A gésák

vagy *Egy japán teaház története.*

Énekes játék 3 felv. Irtá Owen Hall. Ford. Fát J. B. és Makai E. Zenejét szerzerzte Sidney J.

Személyek:

Koginált Szentmiklóss
Bronville Ferenczy K
Cunningham Odry Z.
Grimston Iványi A.
Stanley Serlegi
Downey Erdődy L.
Bolton Fodor R.
Vun-Cai Sziklay K.
Imári márti Boross E.
Mimóza Csik I.

Kezdeté 7 óraker.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisteleki Színház
Szombat	Marcelle	Bölcs Náthán	She	A nőszabó	A talmi hercegnő	A kikapós patikárius	=
Vasárnap d. u.	A pártütők	—	—	Chambaudet állomás	Szökött katona	Menyecske kisasszony	—
Este	Marcelle	—	She	A nőszabó	A talmi hercegnő	Dupla feleség	—

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

124.58/1898. C—II. szám.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-Svájci kötelek. (Uj kivételes díjszabások életbeléptetése gabona stb. szállítására.)

F. évi február hó-ével gabona, hüvelyes vetemények, örlemények stb. szállítására a következő új kivételes díjszabások lépnek életbe;
a) III. rész, 2. díjszabási füzet magyar állomások forgalmára;
b) III. rész, 3. füzet Teschen állomás forgalmára és
c) III. rész, 4. füzet gácsországi és bukovinai állomások forgalmára egyrészt és Bregenz, Buchs, St.-Margrethen és Lindau állomásokra átmenetileg, továbbá a svájci vasutak állomásai közötti forgalomra másrészt.

A svájci és északkeleti vasut Basel, Schaffhausen, Singen és Konstanz állomásaira foglalt díjtétel a badeni nagyhercegségi államvasutak hasonló nevű állomásaira is érvényesek.

A fenti díjszabások a részes vasutagazgatóságoknál példányonként 1 korona, 1 frankért kaphatók.

Ezen díjszabások életbeléptetésével:

- a) Az 1898. évi szeptember hó 1-től érvényes III. rész, 2. füzet és
- b) Az 1894. évi november hó 1-től érvényes III. rész, 3. füzet és
- c) Az 1894. évi november hó 1-től érvényes III. rész, 4. füzet érvényen kívül helyeztetik, illetve pótoltatik.

Budapest, 1898. január hó 29-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága,

a többi részes vasutak nevében is.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

Első biztosító intézet

katonai szolgálat esetére.

Új és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt.

Biztosítási tőke: 27 millió korona.

Fiu gyermekek legelőnyösebb ellátása

katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a nagykorúság idejére. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az Igazgatóság.

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

Antisepticus és hygienicus

HÖLGY-ÓVSZER.

Teljes biztos hatással, használatban kiméletes és nem kellene többé somminemű gyöngédelen és ártalmas gummi vagy spongya-cikket. 1 doboz (12 db) ára 1 frt 50 kr. pontos használati utasítással. 1 frt 75 kr. előleges beküldése után bérmentve. Kapható a feltalálónál:

László József gyógyszerésznél,

Maros-Ujvár (Erdély). (189)

Budapesti főraktár: Altszékter J., Gyár-utca 26. sz. Klein, VII., Aréna-utca 58. szám. Gyors és dískrént szétküldés.

Tengeri aquarium

Royal-szálloda, Erzsébet-körut 43. (330)

A magyar tenger eleven állatvilágának bemutatása.

Zoologiai különlegességek.

Minden hó 16-án és 1-én új szállítmány.

Nyitva reggeli 3 órától. — Bolepti díj 30 kr. — Katona és gyermek jegy 15 kr.

Dr. Schöffler-féle
köszvényeszesz
(Antirheumatikon)

az 1895. évi párizsi egészségügyi kiállításon az aranyéremmel és érdemkereszttel vörös szalaggal kitüntetve, 451 melyet elismerésükkel tüntettek ki; nagyméltóságú Bende Imre nyitrai m. püspök ur, nagym. özv. bellusi Baross Gáborné urnő és még számos előkelő személytől használt s elismeréssel kitüntetett, ugy több tekintélyes orvos által betegiken kipróbált és melegen ajánlott csalhatatlan s egyedüli gyógyszer fejfőrcs (migrain) csusz, oldalszurás, influenza és köszvény ellen.

Ezen gyógyszer a főraktár Budapestén, Török József gyógyszerháza által kapható és azonkívül minden gyógyszerháza.

Ára üvegenként 1 frt, vidéken 1 forint 20 kr.

M. kir. államvasutak igazgatósága.

5117/1898. C—IV. szám.

Hirdetmény.

(Pótlék kiadása az osztrák-magyar-német alföldi-angol személyforgalomban.)

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint f. é. február hó 1-én a Tetschen, Bodenbach és Oderbergen át 1897. évi május hó 1-től érvényes személydíjszabáshoz az I. pótlék lép életbe.

Ezen pótlék a magyar királyi államvasutak díjszabás elárúsító iródájában (Budapest VI., Csengery-utca 33. II. em.) 20. krajczárért kapható.

Budapest, 1898. január 28.

Az igazgatóság.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

„Belvárosi Takarékpénztár részvénytársaság“

ötödik

rendes közgyűlését

folyó évi február 9-én délutáni 4 óraker tartja meg saját helyiségeiben (Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3. sz. alatt) s arra t. c. részvényeseit az alapszabályok 18. és 19. §-ai értelmében ezennel tisztelettel meghívja.

NAPIREND:

- I. Az 1897.ik üzletév mérlegének és zárszámadásainak előterjesztése az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései kapcsán, ezen zárszámadások megvizsgálása és a mérleg megállapítása.
- II. A nyereség felosztása iránti határozathozatal.
- III. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
- IV. Az igazgatóság kiegészítése az alapszabályok 29. §-a értelmében, esetleg a szükségessé váló választások megejtése.
- V. A felügyelő-bizottság tagok számának meghatározása, azok megválasztása és díjazásuknak megállapítása.
- VI. A választmány tagjai közül a lefolyt üzletévben kiléptek helyébe új tagok, illetve a kiléptek újbóli megválasztása, valamint az üzletév folyamán az igazgatóság által kinevezett tagok kinevezésének közgyűlési jóváhagyása.

(456)

Azon t. c. részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy más meghatalmazott részvényes által résztvenni óhajtanak, sziveskedjenek a legkevesebb 60 nap óta a társaság részvénykönyvében saját nevükre írott részvényeiket, a hozzátartozó szelvényekkel együtt, az alapszabályok 20. §-a értelmében legkezőbb 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt a társaság pénztáránál letéteményezni.

Az évi mérleg és a felügyelő-bizottsági jelentés, az igazgatósági jelentés, valamint a nyereség- és veszteség számla az alapszabályok 49. §-a-hoz képest a társaság helyiségeiben közszemlére vannak kitéve, s kívánatra minden részvényesnek nyomtatott példányban is kiszolgáltatnak.

Budapestén, 1898. évi január 28-án.

A „Belvárosi takarékpénztár részvénytársaság“

igazgatósága.